

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

SANDMAN

efsanesinin öncesini anlatan UVERTÜR ilk kez Türkçede!

“Çizgi roman tarihindeki en müthiş destan.”
— The Los Angeles Times Magazine

“Neil Gaiman hikâyelerle dolu bir hazine sandığı ve elini hangi işe atsa biz kârlı çıkıyoruz.”

— Stephen King

“Çizgi roman okuyup okumamanız umurumda bile değil ama bu seriyi kesinlikle okumalısınız.”

— Patrick Rothfuss

İthaki / İthakiyayınları / İthakiyayınları / İthakiyayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

BAVUL

Yeni kesilmiş çiçeklerle dolu kulaklarım
Dilim sevgiyle, acıyla dolu.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Federico García Lorca

Çizim: Yusuf Aktoprak

BAVUL

“O iyi insanlar, o güzel atlara
binip çekip gittiler.”

Ücretsiz PDF kitap okuma: <https://tr.industry.org>

KAAN SEZYUM

KEDİ VE DAVUL

Geçtiğimiz gün Stray diye bir oyun çıktı. Oyunda bir kediyi yönetiyorsunuz. Yönetiyorsunuz diyorum ama kedi yönetmek diye bir şey yok aslında. Ne kadar evdesizlikle birlikte ya da sokaktakafasınagöre yaşasa daherkedi farklı birbirey. Hepsinin farklı krakteri var. Geçenlerde bir veteriner arkadaşımıkonuşurken deşunufark ettim. Artık özellikle biz Türkler çok fazla kedi sahiplendiğimiz için normalde yaşayamayacak durumda olan, annelerinin terkettiği gariboları da sahipleniyoruz. Fakat metabolizması zaten zayıf olan bu garibolar, uzun vadede daha kalitesiz birhayat yaşayabiliyor mus. Neyseartık, yaşadığı kadarını güzel ve mutlu geçirin... Neyse oyunda bir kediyi fantastik kuantistik sayıbrı ortamlardagezdiriyor, çevreyilekileşime giriyorsunuz, böyle şeylere merakınız varsa öneririm. 46 yaşında kedili oyun oynuyorum, hal de acayip ama ne yapacakmış? Hâlâ davul da çalıyorum. Bıkamadığım ve vazgeçemediğim ender şeylerden. Kedilik, oyunculuk ve davulculuk.

Kediliğin kökenleri bu patili hayvanların insanlariñcenden kendisini sevdirmesiyle başlamış. Ondan öncesi paso vahşilik. Zaten insanlariñaynalamayankedilerhâlâ aslan, kaplan, panter, çita gibisilerle anılıyor.

El olarak Mısırlılar zamanında (MÖ 4000 filan) bu hayvanların yemek yenen yerlere inceden yaklaşmasıyle kedilerin evcilleşme süreçleri başlıyor. Yaniyazılı kayıtlarbuנו gösteriyor, ila ki daha önce de "Abi yemeğin çok güzelişmiş" diye yanlayan kediler olmuştur...

Tabii mesele "yanlıclı" olunca, evrimleri deher nesil daha iyiyınlayacak, dahaiyi kaynakacak birhalde ilerlemiş. Hergeçennesil daha sevimli, daha alımlı olmuşlar. Günümüzde bile sokakta çirkin kedi yavrularınıñdaha

çok sevimli yavrular ev bulabiliyor. Avrupa'dan farkımız ve güzel tarafımız ise bizde sokak kedisi kavramının hâlâ devam edebilmesi. Nedense ülkeler refahaeriştikçe, zenginleştikçesokak hayvanlarını da şehirlerinde başboş görmek istemiyor.

Benim ise kedilikle birebir tanışmam (yani birlikte yaşamam) yaklaşık 23 yıl öncesine, Tortor'a tanışmama kadar uzanıyor. Tortor kendi halinde korkak birtekkirdi. Bu sene, yakın arkadaş(ımız) Rüya'yla birlikte 3 ay arayla aramızdan ayrıldılar. Kedilerle normalin üzerinde evde zaman geçirenler bilir. Mekanın sahibi onlardır. Evde herkesten çok zaman geçirdiklerinden mi, yoksa ilkel bir içgüdü müdür bilemiyorum ama böyle. Hatta evde de Rüya'yın ve Tortor'un mekanları ayrıldı. Sonuçta milyon tanekedi var, hepsinin tüylütüylühuyu var.

Bu iki mega kediden sonra başımza yıllar önce yeni bir bela gelmişti: Nohut...

3 gün boyunca yandaki apartman boşluğundan yükselen aralıksız ağlamaların ardından 4. günün şafağında giriştiğimiz kurtarma operasyonu sonucunda tanışık kendisiyle. Şu anda kendisi ayaklarını yemekle meşgul. Yaz mevsimi doğumlu vasıfı bir tekir ihalesi üzerimize kalmış durumda. Bir şekildebekiliğin deverdiğituha bir cesareti ve limitsiz uçma enerjisi var. Kendisinin nasıl kurtulacağımızı bilemiyoruz. Siz siz olun, kedi meci işine geçerken girin. Sonrasında işinizi gücünüze uğraşın. Ağhh atlama kızı! (Çok da sevimlikizamiyorsunuz buyayşaknano kaplana).

Davulculuğu seçenlere hammallık bedava!

Davullara genelde müzisyen muamelesi yapılmaz, müzisyen gözüyle bakılmaz. En eski içgüdülerden birinin modernleştirilmiş izinden yola çıkılarak da meşale enstrümanı olarak

çok çalışmaz, sadece çalmayı severler. Benim davulla tanışmam Orta T'deyken Cengiz Bayсал'ın çaldığı davulların sesini okulun bahçesindeyken duymamla oldu sanırım. Ses tiyatro salonundan geliyordu. Salonun demir kapısına oturup Cengiz çalmaktan bayana kadar beklemiştim... Sonrasında ise müdür yardımcısının odasından tiyatro salonunun anahtarını çalışım, anahtarcıdakopyalayışım veokul saatleri dışında tüm zamanımı tiyatro odasındaki Beyaz Kardeşler markalı o garip alete sopalarla vurmakla geçirdim. Uzun süre ders almadan kendi imkânlarımla bir şeyler çalmaya çalıştım. İlk davulumu o zamana kadar biriktirdiğim tüm paramın üzerine babamın da büyük bir babalık yapması sayesinde 1997'de almıştım.

Anneler, babalar, eğer çocuğunuz müzikle ilgilenmek istiyorsa yardımcı olun. Ama davul almayın, nefesi alet de almayın, piyano alın. Davul çok ses yapıyor, babamlar bunu anladığında çok geçti. Zaten bazı enstrümanlar ne yazık ki evde beslenemiyor. Vahşi enstrümanlar!

Yıllar sonra ayı gibi çalıp biriktirdiğim paraları kovayla dökip ilk elektronik davulumu aldığımda da yaşadığım "evde davul çalabilme" hissi bana hep havuzlu ev hissi verdi. Çünkü yüzmeye de aynı şey var. Eğer zengin değilseniz ve evinizde havuzunuz yoksa muttaka yüzmek için bir yere gitmeniz gerekir. Davulda da durum böyle. Eğer zengin değilseniz, evinize yalıtımlı odanız yoksa bittiniz. Yalıtımlı oda da istediğiniz kadar yalıtılmıyor, o da ayrı konu.

Şimdi bakıyorum da, şu anda almak istesem o elektronikdavulun fiyatının zekatınbille ödeyemem. Her şey anormal pahalı. Yeni müziğe başlayacak arkadaşlara kolaygelsin. Yine de başlamanı isterseniz. Ya da kediyi de başlatabilirsiniz, o da masrafta bir uğraş. Köpüklük de güzel, o da aynı bir disiplin, o da başka yazıya kalın.

CAN KIRIKLARI

Öyle demişti bana
"Seviyorum sevmesime
ama hayat çok büyük,
deniz kabuğunda
dalga sesi gibi,
çağırıyor işte."

Çizim: Burçak Yazıcı

Her sene birkaç gün mutlaka tek başıma çıkarım tatile. Konfor anlayışım uymuyor herkese. Tüm günü aynı kıyafetle geçirmek isterim mesela, sahile bir kere inince bir daha ancak yatmak içingideyim pansiyona.

Bir sort bir bol tişört yetsin, konuşmak zorunda kalmayayım, kimseyle hemfikir olmaya çalışmayayım, canım isterse yüzeyim, istemezse bütün gün şezlongda yatıp durayım, kimseler ısrar etmesin "git bir ıslan gel, su çok güzel" diye.

İşyerindeakşamakadar herkese gülmüyorsanız, çoğunlukla mecburen. Çalan her telefonu açyorsun, konuşuyorsun karşı taraf kapatana kadar.

İş bitmeden çıkmıyorsun, gece oturmak istesen; erkenkalkılacak, mecburenıyattıyorsun. Tatilde her şey bir tek ben karar vereyim istiyorum, hiçbir kuralı umursamayayım, hiç kaide olmasın diyorum.

Deniz kenarında bütçeme uygun bir restoran olsun, yürüme mesafesinde pansiyon, en sevdiğim tatil bul. Zorlandım bu sene böyle bir yer bulmaktak.

Sahil kalmamışpek bize, yer odanın bedeli 10 yıllık emeğimin karşılığını almış. Sonunda kendi evinin odalarını kiralayaban birabla buldum. Konuşmama isteğime zeval gelmiş oldu haliyle.

Berber kahvaltı ediyoruz, sohbet etmek icap ediyor. Sofra beni beklemesin diye alarm kuruyorum, ev sahibinin uyanma saatine.

Akşam yemeğe gelmem diyorum. İyi de bir insan. Yine dekapaıkaptabiröğün bırakıyor geceleri tezgahın üzerine.

İkinci gün kendime sorar oldum; madem böyle tatil yapacağımı neden annemlerin yanına gitmem diye.

İyi haber; sahil tam istediğim gibi. Yolu meşakkatli diye herhalde, az insan geliyor. Ufacık bir koy. Bir tanecek restoran var. Adı da pek güzel: Can Kırıkları.

Günü akşama, akşamı geceye orada bir başıma bağlıyorum en azından.

Benimle birlikte birkaç masada içli adamlar oluyor, bir başlarına dertli masalar kuruyorlar. Yeşilçam kareleri gibiyiz akşamları; fonda Ayla

Algan, Sezen Aksu, Ferdi Özbeğen.

Mesudum tatilin bu kısmından.

Üçüncü günümde, bir kadın geldi restorana. Kendineyi bakmış ellilerinde, belkiyüksüz kalmış otuzlarında bir kadın ya da belki tam kırklarında. Yaşsız gibi, her rolün üstesinden gelen bir tiyatro oyuncusu gibi. Aşşap sandalyeyetorun saçlarını öylebir kurutuyor ki bir zamanların Sahil Güvenlik dizisinde Pamela Anderson sanırsın. Sonra birkahve siparişiveriş var, yarımgülümseyişle, ince bir el hareketiyle, Lady Diana vücuda gelmiş yeniden. İnce bir dal sigara yakıyor, dudakları aralık, dişleriyle incecek ısırarak tutuyor. Marilyn Monroe bu.

Bakışlarını kendime çeviriyorum; rahat, naylon, kaba terliklerim, kaval kemijimde sakarlık morlukları, ojesiz ayaklarım, ıslak mayom da keskiniz yapılmıştıortumda. Kadın albenisi karşısına tercihli tatilrahatlığı için sonrailek kez o an batıyor bana. Ben de kadının, bu halim ne böyle?

Konfor arayışına rağmen tedirgin tavrılarım, onu görünce fark ediyorum. Aynı buluta bakiyörüz, o Rönesans tablosu izliyor sanki. Aynı köz patlıcan olamaz yediğimiz, onun aldığı lezzet tüm yüzüne yansıyor. Sanki daha ılık bir denizde yüzüyor, öyle tereddütsüz bırakıyor kendini suya, benim desalçarımtuzlu kuruyuncadalgalı oluyor ama onun gibi yumuşak dokunamıyorum işte başıma.

Akşam inince masaların müdavamıleri geliyor yine, üç gündür beni görmeyen adamlar, başlarıyla centilmence selamlıyorlar kadını. Siyah beyazeskİ İstanbulfilmlerindegibi.

Köyden gelip bir günde şehirlİ yapılmaya çalışılan kadını oynuyorum ben de herhalde. Medeniyet ve kadınlık öğreniyorum.

Böyle geliyor iki gün daha, kendime köy içi ufak birbutiken paraya kıyıpeke saten bir elbise alıyorum; askılı, uzun.

Bir de ketenbir kaftan, mayözünerineğirmeye. Oje de sürdüm ayak parmaklarıma, özendim işte ne bileiyim. Cüzeld oldu bençe.

Kendi işteimle konuşmaya başladım insanlarla, tercihli sohbetler açıyorum, nazik selamlarvererek.

Abla da pek memnun, iki gece de benden olsun, kal diyor biraz daha.

Altıncı gün, kadını göremiyorum. Akşam oluyor, yok. Kendime kurduğum küçük masanın sonuna geldiğimde, kahveyi getiren restoran sahibine soruyorum; Hanımefendi ayndı herhalde?

"O, hep ayndır," diyor. Sürükleyici bir romanın ilk cümlesi gibi. Müsaade alıp oturuyorum masaya. Erkekadediye bilirimizra. Yirmi beşyıldırher ağustos gelirmiş. Mutlaka birkaç yürek yakar, ardına bakmadan gidirmiş.

Restoran adı oradan gelmiş: "Can Kırıkları"

"Can, öylece bırakır gider. Sığmıyor özgürlüğü hiçbir kalbe. Seviyor sevmesime. Öyle demişti bana "Seviyorum sevmesime ama hayat çok büyük, deniz kabuğunda dalga sesi gibi, çağırıyor işte." Gerideefkarlı masalarbırakarakgidiyor her sene. Bir umut yine gelirburaya Can Kırıkları, illa dönerler. En uzun beş sene geldi. Sonra vazgeçerler, yeniden başlarlar. Can tedirrisından geçmişler, sonraki ilk aşklarına gözleri gibi bakarlar, öylecegidivermesinden korkarlar."

Ne kadınlar var diye geçiriyordum içimden. Sonra bir anda aklıma geldi, bir saniyede ayndınları gibi oldum, patavatsızca sordum:

-Peki ya siz?

"22 sene oldu, kırgın ya da kızgın değilim ona. Her sene ağustosu beklemek hayatımı hâlâ anlamlı kılıyor. Cittiği her sefer, ilk seneki gibi kalbim gandırıyor. Ama değiyor bilirmiyusun?"

Onu öyle kabul edilemek ve uzaktan sevmeyi başarmak kendimi çok ahlaki hissettiriyor. Bu yaşımda aşk acısı çekebilme, yaşadığımı hissettiriyor. Buradan gidiyor ama benden gidecek diye aklıma çıkıyor. Öyle bir kadın ki 22 senedir kapımda şarkılar söylüyor bir ağustos böceği görebilmek için beni karınca gibi çalıştırıyor."

Gözleri doldu; Can kırığı battı, anladım. Sessizce oturduk uzunca.

Ertesgün valizimiyaparken, uzun penyesortumu ve salaşhavlu elbiseim, evinde kalınca ablaya bırakayım istedim. Yeni sürdüğü oyelerini üflüyordu:

"Ergenbir öğlängörürsem onaverimbelki" dedi. 34 yaşımdı, kadınlığımı o ufacak koyda sevdim.

ŞÜKRÜ ERBAŞ

İki yalnızlık denemesi

Ey özlenen zamanla şimdiki zaman arasında çırpınan yeryüzü... senin mutsuzluğundan başka bizi bu cehennemden çıkaracak bir bilgi var mı, gözyaşlarıyla sulanmış o derin yalnızlıklarında...

1) Can Sıkıntısı

Evlər donmuş. Ağaçlar donmuş. Rüzgâr donmuş. Sesler donmuş. Kediler, köpekler, serçeler, güneşler donmuş. Camlar yok. Duvarlar erimiş. Çatı göğe çekilmiş. Yol eşikte kayıp. İnsanlar ağızlarındaki son harfı bütün zamanlara yayarak yaşadıklarına inanmaya çalışıyorlar. Eşyalar zaman dışı birer yaratığa benziyor. Her şey, ölümden sonra da sürececek bir yoksulluğun erken fotoğrafı. Yaşamak yer çekiminden kurtulmuş da boşlukta dönüp duruyor. Bir sonsuz tekrar, tanrıyı bile hükümsüz kılıyor. Öyle bir can sıkıntısı ki, insana, anlaşılmazlık duygusunu bir yaşama belirtisi olarak sevdirebilir. 'Biçim veremediğimiz şeylerin biçimini almak' yeni zamanın ruhu oluyor. Giderek her şey bir kötülük kaynağına dönüşüyor.

Hevesle yığınlığı, can sıkıntısıyla öfkeyi bir tahterevallı gibi kalbimize kuran dünya... kocaman bir kasabası sen biliyor musun... belkemiği olmayan bir kasaba. Geldiği yere de, gittiği yere de ait olmayan bir kasaba. Tozlu egosunu dünyanın üstüne örtten bir kasaba. Kayıtsızlığıyla gurur duyan bir kasaba. Bütün güzellikleri günaha çeviren bir kasaba. Hoyrat parmaklarıyla şiir yazmaya kalkan bir kasaba. Babasından devraldığı kötülüğü, çoğaltarak çocuğuna devreden bir kasaba. Kapıklı kültürüyle insan seven bir kasaba. Kimsenin canının sıkılmadığı bir kasaba...

Ey özlenen zamanla şimdiki zaman arasında çırpınan yeryüzü... senin mutsuzluğundan başka bizi bu cehennemden çıkaracak bir bilgi var mı, gözyaşlarıyla sulanmış o derin yalnızlıklarında...

2) Aynalar Pazarı

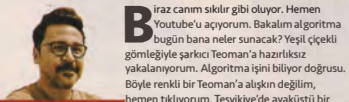
Cehalet bitti! Şükür! Bilgiyle bilgisizlik arasındaki o anlamsız ayrım kalktı! Artık herkes her şeyi biliyor. Artık herkes kendini şehvetle seviyor. Kaldıysa bir huzursuzluk, o da bilmeyenlerin bilenleri küçümsemesinden başka bir şey değil! Herkes bilgi zehirlenmesinden ölecek! İki söz arasında kir-çapak, aksırık-tıksırık, toz-pas gibi sesler duyulsa da, herkesin siyasetten iklimle, aşktan ölüme, hukuktan petrole, karıncalardan kutuplara... büyük düşünceleri var! Hatta şiir, müzik, resim... bilmek ne, hepsine kendi yüksek seviyelerinden sözler, sesler, renkler ekliyorlar. Öyle yüce gönüllü ki herkes, kimse dehasını esirgemiyor. Özel gazeteleri, televizyonları, sayfaları var! En az bir milyon fotoğrafını gördükleri kimseyi önemsemiyorlar! Bazıları, 'bu bir pornografi' dese de, onlara göre bu içtenlik. Hatta eşittir. Dürüstlük. Belki biraz yalnızlıktan söz edilebilir ama dünyanın kendilerinden yapıldığını hemen görüyorlar. Yedi milyar yalnızlık olur mu hiç!..

Şükür cehalet bitti! Kimse okumuyor, herkes yazıyor. Kimse öğrenmiyor, herkes biliyor. Kimse susmuyor, herkes konuşuyor. Kimse çekilmiyor, herkes ortada. Kimse kederlenmiyor, herkes şenlik. Kimse yere bakmıyor, herkes gökyüzü. Kimse sevmiyor, herkes arzu ediyor. Kimse gözyaşı değil, herkes küfür. Kimse eşik değil, herkes ufukların ötesi. Kimse göğe değil, herkes ısk.

Tevazu bitti. İncelik bitti. Hatıra bitti. Gönül bitti. Şarkı bitti.

Bir aynalar pazarı ki, yasıyoruz iste...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantery.org>

UMÜT ALAN

Biraz canım sıkılır gibi oluyor. Hemen Youtube'u açıyorum. Bakalım algoritma bugün bana neler sunacak? Yeşil çiçekli gömleğiyle şarkıcı Teoman'a hazırlıksız yakalanıyorum. Algoritma işini biliyor doğrusu. Böyle renkli bir Teoman'a alışkın değilim, hemen tıklıyorum. Teşvikiye'de ayaküstü bir röportaj. Mikrofonlar çiçekli gömleklili Teoman'a uzanmış. Gayet klişe bir şekilde yeni projeleri soruluyor. Büyük bir samimiyetle "Üşeniyorum ya, çalışmaya üşeniyorum, ben her şeye üşenir oldum artık" diye cevaplıyor. Yok yere üşeniyorum. Hem gömleğine hem bir şeylere üşenmesine hem de samimiyetine. Derhal ve fena halde bir şeylere üşenmesini geliyor. Buna tezat bir biçimde hiç üşenmeden ekran görüntüsü alarak görsel arama ile gömleğinin aynısını bulmaya çalışıyorum. Buluyorum da. Mağazaya gitmeye üşenirsem ücretsiz kargo ile yarin elimde. Dönüyorum Facebook'a, Tuna Kiremitçi bir post atmış. "Dünyanın daha fazla yeni şarkıya ve besteciyne ihtiyacı var mı? Bugüne kadar yapılmış şarkılar insanlığa kıyamete kadar yetmez mi? Spotify ve TikTok sayesinde zaten içeriğe boğulmuş halde değil miyiz? Öyleyse neden hâlâ yeni şarkı yazıyor, cover yerine beste yapıyoruz?" diye soruyor. Aynı soruyu yazı yazmak için her masaya oturduğumda kendi kendime sorduğumu hatırlıyorum. Cevabım hep aynı: Canım sıkılıyor, bir şeyleri dert ediyorum ki yazıyorum. Okuduğunuz bu yazı dahil, her yazım can sıkıntısının bir yavrusu.

CAN SIKINTISI VE ÇOCUKLUK

Öyle ya, can sıkıntısı ilişkilerine kadar yaşanan son kuşaktanım ben. Ne zaman canım sıkılsa aklıma çocukluk yazı ögle sonraları geliyor. Güneş tepede, hava bunaltıcı bir şekilde sıcak. Dışarı çıksan göğce bulup oynayamazsın. Karıştırılacak bir ebeveyn telefonu yok. Daha doğrusu telefon var da henüz cepte değil, kendine özel sehpasında. Henüz akillanıp tüm dikkatimizi ele geçirmesine yıllar var. Evdeki en teknolojik cihaz televizyon. Gelgelelim televizyonda o saatte çocukları ilgilendiren bir şey yok. Açyorsun, hububat fiyatlarından tarımda süne zararlarına, oradan terörle mücadeleyle uzanan bir içerik. Helikopter obevynlik henüz

Bu devirde hâlâ dergi okuru olarak kalabilen insan, arada bir canının sıkılmasını da dert etmez bence. İşte bu yazı, tüm bunların ne büyük bir ayrıcalık olduğunu hatırlatmak için yazıldı. Çünkü her tarafımızın ekranlarla kuşatıldığı bu çağda, çevrimdışı kalmak da can sıkıntısını sakince karşılamak da gerçek birer lüks artık.

ufukta bile görünmemiş. Anneme gidip ne zaman "canım sıkılıyor" desem, hep aynı cevap: Sıkı can iyidir; çabuk çıkmaz. Çocukların bu can sıkıntısını aşmak için sürekli yaratıcı olmak gibi bir zorunluluğu var. Olmadık şeylerden oyun çıkıyor. Çünkü çıkmak zorunda, çünkü kimselerin çocukları aktiviteden aktiviteye koşturacak vakti yok. Okul varken vakit bir şekilde geçiyor da uzun yaz günleri büyük ve belirsiz bir macera. Oyun konsollarının, tabletlerin, telefonların, Netflix'in, Disney Plus'ların henüz haberdar olmadığımız boşluğunu dolduran sürekli bir can sıkıntısını demleme hali. Evdeki kitapları öylece keşfediyorum. Bir elimden Muzaffer İzgü, öteki elimden Jules Verne tutuyorum. Can sıkıntısı bozıkından kitaplarla çıkıyorum.

CAN SIKINTISI BİR KEŞİF FIRSATIDIR

Barry Sanders, Öküzün A'sı isimli artık klasikleşmiş kitabında (Ayrıntı Yayınları, 1999) çocukların can sıkıntısı ihtiyacı üzerinde özellikle duruyor ve "...can sıkıntısı bir düşünme fırsatı, çocukların ilginç buldukları şeyleri keşfedecekleri sessiz bir mekân olabilir. Toplumsal eleştiri ustası Walter Benjamin'in dediği gibi "Can sıkıntısı yaşantının yumurtası üzerinde kuluçkaya yatan hayal kuşudur. Can sıkıntısının altında, televizyon görüntülerinin tam tersine, hiçbir şey olmayacağına sandığımız bir anda, bir çocuğun çok önemli bir keşif yapma olasılığı yatar: Keşfedeceği şey kendi benliğidir" diyor. Demesine diyor da bugünlerde bu fırsatı yakalayabilen çocuk bulmak zor. Tüm bu iletî bombardımanı içinde çocuklar da can sıkıntısından daha kolay ve hızlıca kaçabiliyor.

YEDİ SANİYE KURALI

Kaçışın süresine gelirsek ortalama yedi saniye. Çünkü sosyal medya platformları, oyunlar, uygulamalar, başarılı olmak için en fazla yedi saniyede bir, bize ilgi çekici bir şey göstermek zorunda. Yoksa maazallah başka bir platforma kaçabiliriz. Tiktok ile bu süre daha da kısalı denebiliriz. Clubhouse uygulamasının çok hızlı başlayıp bir anda sonlanması de bununla ilişkilendirilebilir. Eğer kullandığınız fark etmişsinizdir; Clubhouse'un yedi saniyede bir ilgi çekici bir şey gösterecek bir akışı yok. Çünkü ses üzerine kurulu bir sosyal medya platformu. Bir odaya girip ne olduğunu anlayana dek de dikkatimiz dağılıyor. Başka bir deyişle can sıkıntısı tehlikesi belliriyor kaçıyoruz. Çünkü bugün can sıkıntısının tüm panzehri elimizdeki telefonda mevcut. Can sıkıntısından kaçış için bir elimizden Instagram, diğerinden Tiktok tutabilir pekalâ. En fazla yedi saniye bir, dikkat çektiribir şey göstermek şartıyla.

GERÇEK LÜKS

Peki ben bunları kime anlatıyorum? Bir basılı dergi okuruna. Üstelik bu dergi ayda bir yayımlanıyor. Yani yedi saniyede bir dikkat çekici bir şey sunmak bir tarafta, okunması bir aya yayılabilir. Öylesi yavaş, öylesi derin, öylesi yatay bir okuma. Eğer bu yazıyı okuyorsanız, telefonunuzu bir kenara bırakarak hâlâ kâğıda dokunabiliyorsunuz demektir. Bu en azından şu an çevrimdışı olduğunuz anlamına gelir. Ne büyüü bir an. Bu devirde hâlâ dergi okuru olarak kalabilen insan, arada bir canının sıkılmasını da dert etmez bence. İşte bu yazı, tüm bunların ne büyük bir ayrıcalık olduğunu hatırlatmak için yazıldı. Çünkü her tarafımızın ekranlarla kuşatıldığı bu çağda, çevrimdışı kalmak da can sıkıntısını sakince karşılamak da gerçek birer lüks artık. Biliyorum karşılık beklemesiniz ama hayat bunu karşılıksız bırakmaz. Belki surada bir tatlı huzur vardır, kim bilir?

Keklik yası

ERDAL GÜNEY

-Yeni yetmeydik
ikimizde. Zarife'yi
aysız gecede atın
terkisine attığım gibi
kaçırmıştım. Sırtında
capraz asılı çifte,
Zarife'nin kucağında

bohça, bir de benim Külli... Bilemedik, fark
etmişler bizi, aramızda düşmüşler. Şafağa
yakın Tersakandan aşağı doğru inerken
gayraktan ayağı tökelemişti atın. Durup
biraz soluklanmıştık. Ansızım dibimizde
bitivermişti zalimler. Zarife'nin nemrut babası
yanındaki adamlara haykırdıkça sesi vadide
yankılanıyordu, "Yıkın bunları! Yıkın..." Beni
gök de, Zarifeme içim yandıydı, bir de Küllüme.
Küllü feryat figan çığırsırken kafesi ile birlikte
paramparça etmişlerdi. Kül rengi گردanı kızıla
boyanmıştı keklüğimin. Ben mahpus damına,
Zarifem baba ocağına hapsolmüştüm. Ağzımdan
yemin çıkmayıp çoktan vurduğum düzyusu.
Kıyamadım Zarife'ye, babası nihayetinde. O da
başına bir şey gelmesin diye taş bastı başına,
ele vardi, terk eyledi diyari memlekete...

Azim'in daha fazla konuşmaya takati
kalmadı. Sustu. Veli ile alacakaranlıkta dik
yamacı tırmanmaya başlayalı bir hayli zaman
geçmişti. Soluk soluğa kaldıkları yerde durup
yorgunluklarını koyağa bakarak gidermeye
çalıştılar. Gün belli belirsiz ağarmaya
başlamıştı. Güneş puslu gökyüzünde kendini
göstermeye çalışırken yitilmiş bir kilimdeki
solmuş sarı iplikler gibi görünüyordu göze
inen ak perdeden. Issızlık bir tül olmuş,
örtünmüştü uykudaki kurdun, kuşun, ağacın
üzerine. Çıt çıkmıyordu. Kendilerini düze
doğru saldıklarında ayaklarının altından kayıp
yuvartılan taş parçaları ahengi bozuyordu
sadece.

Gözlerine kestirdikleri Ardiç'in dengine
tüfeği, sırt çantasını ve üstü örtülü kafesi
biraktılar. Sağa sola dağılıp kayalarlan
kopmuş gayrakları topladılar. Kokuuları ve
sesleri yayılmasını diye rüzgârın esintisine
doğru külmeyi kormaya başladıkları sırada
davetsiz bir misafir gibi düzlüğün ortasına
köküberdi gamaz. Olanca iştiyahlı ortalıktaki
çalı çırpyı, dalı yapağı yuttu. Koyağın üzerine
örtünmüş tülü söküp attıktan sonra, estikçe
kol kesen poyrazın önüne düşüp yamaçtaki
ardıçların arasından sıyrılıp kayboldu. Ne
gelişi belli oldu ne de gidişi.

Azim çantasını yokladı, elini boğma şişesine
ett. Bardakları unuttuğunu fark edince
kendini kendine kaladı. Kemerinde takılı deri
kılıftan cingen biçiminde çıkartıp attı. Yumruk

Çizim: Mustafa Cüstan

büyüklüğündeki iki gök şeftalili kabuğuna
kadar oydu. Boğmadan doldurup az da su
ilaveetti tensonra Veli'ye uzattı birini, "Haydi
hoyn, donacağı yoksa. Bu barın idare
eder bizi, imansız zalim esiyor!" Kafaya
diktiler, şeftalinin ağır kısmından birer diş
aldılar.

Başlarda gönülsüzdü Veli, hazzetmezdi
avdan. Azim'in ısrarına dayanamamıştı. Kafes
avına tek giderdi avcı, yanındakı eli kolu
olurdu av boyunca. Belki faydam olur diye
düşünmüştü, kıramamıştı teyzoğlunu. Küme
eğin dal toplamaya gittiğinde Azim de yakıttığı
ateşin üstüne ıslı çaydanlığı koyup suyu
kaynamaya bıraktı. Kümenin üzerine dalları
yayıktan sonra yanlarındaki keşli sıklmaları
çıkarpı demlenmiş çayla birlikte yediler.
Peşine birer de tütün tellendirdiler.

Azim, kafesi bir atımlık mesafede bulunan
uçurum kenarındaki kayanın üstüne koyup
kümeye geriye döndü. Koyak yavaş yavaş
canlanırken kümenin içinde ölüm sessizliğine
büründüler. Şeftali bardaklarına boğmadan
katıp birer yudum daha aldılar. Azim
çiftesinin kabzasına küllü için kettiği sureti
okşarken, "Bizde keklüğün yasını avcılar tutar
Veli," dedi. Gözlerini kırpmadan kafese
kilitlendi. Kafesteki dişi keklük ötmeye
başlamıştı.

Kınalı keklük yavru yumurtaların üzerine yedi
gün kalkmadan yattıktan sonra görevini
dişisine devretmişti. Yumurtaların üzerinden
kalktığında tüyleri yolmuş göğsü ıslaktı.

Parıl parıl parlıyordu. Kanatlarını açıp bir
süre öyle kaldıktan sonra büyük bir patırtıyla
fırlayıp süratlesizlülürken ıslığa benzer bir
ses çıkarak vadinin derinliğine doğru
bıraktı kendini. Yönünü şaşırtacak sesi
duyana kadar uçtu, sonra da sesin kaynağına
yöneldi. Kayanın üzerinde bir kaç tur attıktan
sonra kafesin yamacındaki çalının dibine
kondu. Kafesteki keklük Kınalı'yı fark edince
bu kez kendini vura vura ötmeye başladı.
"Gak gubarak, gak gubarak..." Kınalı hemen
kandı, sekeseke yaklaştı kafese. Birbirlerini
dinleyerek ötmeye başladılar. Dişi keklük kendi
esaretinin bedelini karşındakine ödetmek
istercesine şakıyor, hıncını ağına düşürerek
almaya çalışıyordu. Bu kadar şehvetle ötebilir
miydi yoksa?

Azim ve Veli kümenin içinde olan biteni
eşsulanmış gibi izliyorlardı. Kafes ve
Kınalı eli bilemeden altmış metre tüfek
atımı mesafedeydi. Azim yekindin, tüfeğine
uzandı. Namlunun ucunu iki taşın arasına
sürdü. Sol gözünü kısıtı, kabzasına yanağını
dayadı. Arpacığın silme tepesinden hedefe
kilitlendiğinde nefesi içine hapsolmuş, yüreği
tetik parmağında atıyordu. Veli fısıltıyla,
"Çok yakınlar, kafesi de vuracaksınız!" diye
uyardı. Azim oralı olmadı. Bekledi. Veli tekrarı
fırladı, "Kafesi vuracaksınız teyzoğlu, derdin
yasını mı arttırmak?"

Azim'in yıllar öncesinden süzülüp gelen öfkesi
sanki namlunun ucunda birikmişti. Veli'nin
sesini yükseltip "Dur! Sıklmak" demesiyle
Azim'in tetiği çekmesi bir oldu. Goyak
çiftesini sesliyle yankılandı. Rüzgârın önüne
kattığı barut kokusu üzerlerine sindi. Azim
ok gibi kümeden fırlayıp kafese doğru seğırtti
elindeki tüfeğe. Varışına tek soluğu yetmişti.
Tüfeğinkayaya yaslandı, Kınalı'yı boğazından
sıkıca tutup yattığı yerden kaldırdı. Eline kan
bulaşmıştı. Gözü keklüğün çıplak göğsüne ilişti.
Kınalının kuluçkadaki yumurtalarını üzerinden
kalktığını anladı. Bir an öylece kalakaldı.
Çok geçmemişti ki kafesten ses gelmediğini
fark etti. Dişi keklüğün sesi kesilmişti. Oysa
bu kaçınıcı çıktıkları kafes ayıydı. Yamacına
getirip avına düşürdüğü erkek keklüklerin
vurulmasının ardından ötüşüne devam
ederdi zafer çığlıkları atar gibi. Kafese doğru
birkaç adım attıktan sonra kızıla boyanan
hasırçubukları fark etti. Dizlerinin bağı
çözülür, kafesin yanına köküberdi. Gözünü
kana bulanmış dişi keklüğünden alamadı bir
süre. Taşa kesmişti sanki tüm bedeni. Ayağa
kalktı, boş gözlerle etrafına bakındı. Toprağa,
ağaçlara, kayalara... Başını yukarı kaldırdı.
Gökyüzü utancını küzümde vuran bir ayna
gibi ydi. Azim külmeye doğru bakınırken "Ne
ettin be sen teyzoğlu!" diye koşarak gelen
Veli'yi duymuyordu bile. Kayaya yaslandı
tüfeğini aldı. Gözü kabzaya kettiği surete
ilişti. Kanlı eli üzerinde gezindi. Dudaklarını
kanatırcasına ısırpı namlusundan tuttuğu
tüfeğin kabzasını var gücüyle kayaya çaktı...

İPEKYOLU'NUN SUPERMAN'İ, BİR TÜRK'ÜN
JAMES BOND OLABİLME İHTİMALİ:

Cüneyt Arkın

ZEHRA ÇELENK

"İmdi yüzüm bitecekti; gözlerime geldirdi, ağzıma burun boşluklarıma. Yüzüm bitti mi öldürdüm işte; o zaman sokaklar akşam-üstleri, bomboş uyanmalar, korkunc rüyalar biterdi. Büyük şehirlere, büyük gecelere, büyük bahaneler biterdi yüzüme."

Bir ölünün kendi çürüme macerasına tanıklık etmesini anlatan "İnsan Çiti" adlı bir öyküde Fahrettin Çüreklibatır imzasına rastladığımda çok şaşırılmışım. Fatih Altuğ'un sosyal medya paylaşımı sayesinde gördüğüm bu metin, bizde örneğine az rastlanan türden bir gotik öyküydü ve gerçekten iyiydi. Kurucu fikri, dili, atmosferi... Mayıs 1960'da, gerçek adıyla A Dergisi'nde yayımlanmış bu öyküsüyle karşılaşmadan önce Cüneyt Arkın'ın bu yanından hiç haberi yoktu. Sonrasında, İkinci Yeni şairleriyle olan yakınlığını, edebiyata düşkünlüğünü öğrendim. Ölümünden sonra da 2022'de Kırmızı Kedi'den çıkan "Benim Kahramanım Türk Halkıdır" adlı otobiyografisini okudum. Starlık yolculuğunun yanı sıra özel hayatından da kesitler veren kitapta da iyi bir dile eşlik eden güçlü bir mizah duygusunun izleri mevcut. Cemal Süreya'nın o kendine özgü nefis tanımlamasıyla "İpekyolu'nun Superman'i" hiçbir açıdan sıradan bir adam değil anlayacağınız...

Ekşikeşirli, yoksul bir ailenin oğlu olarak başlayan, başarılı bir tıp eğitimi ve hekimlikten starlığa uzanırken yolu edebiyattan da geçen çok ilginç bir hayat hikâyesi var Cüneyt Arkın'ın. O en duygusal anlarda bile zirri büyük kolay delinmeyen mavi gözlerinin, kendine özgü bedenselliğinin ve kendini ortaya koyma biçimindeki netlik/yüzeyselliğin arkasında, yazdıklarından öte, hayatını kurma biçimiyle debir tür edebi derinlik var aslında.

60'ların star sinemasının ilk starlarından, pek Türkiyeli olmayan, Alain Delonvari ayrıksıyıkışıklılığıylaacayıp bir karizmaya sahip bir adam. Dünyanın neresinde doğsa keşfedilip star olurdu herhalde, "yıldızların yapıldığı nesneden". Halit Refiğ tarafından keşfiyle başlayan sinema serüvenine 300'ü aşkın eser ve toplumsal içerikli filmlerden avantüre, komediye uzanan çok geniş bir türler yelpazesi sığdırmış. Hekimlik gibi neredeyse kutsal sayılan bir mesleği sinema sevdası uğruna terk etmesi de tam ona özgü bir tuhaftık. Bu tercihi, meslektaş Güler Moccant'la olan ilk evliliğinin sona ermesine ve kız Filiz'e bağının bebekliğinden itibaren tamamen kopmasına yol açmış. İkinci eşi Betül Işıl'dan ve iki oğlundan büyük sevgiyle bahsettiği otobiyografisinde de ilk eşininve kızının izi yok. Bir ara kızına bebekliğinde yazdığı söylenen, kitabındaki dahasadedildenziyade

mektuba rastlamıştım internette. Birkaç aylık bir bebekten çok annesine hitaben yazılmışı benzeney bir gücenik, terk edilmiş ama onurlu aşık mektubuydu bu. İşin kadın tarafını dinlemek istiyordunuz elbette ama mektubun o içi havasından da ister istemez biraz etkileniyordunuz.

Çeşitlikışilerfarklı biçimlerde anlatsa da, buaynılık travmasına tetat giderek yükselen şöhratte beraber bir alkol bağımlılığı ve şiddet/ özyıkıcılıkkeğilimi evresi de olmuş Arkın'ın hayatında, görünen o ki. O dönemin ünlü erkeklerinden dahabeter hikâyelerecek sık rastlanması da elbette bunu aklamıyor. Öte yandan, anılarında

anlatığına göre yıllar boyu otel odasında başucunda bir somun ekme bulundurmadan uyutmayan derin bir yoksulluktan çok büyük bir üne, kadınlardan müthiş ilgi ve hayranlığına kavuşmuş bir adam için göç süistimalinden çok, bir tür narsistik kırıklık, başa çıkamama hali gibi görünüyör bu durum. Bu anlamda hep daha iyiyeyarmayay arzulamış. Kadınlarla ilişkilerinden, kendinden, şöhratından bahsedisinde de toksik erkeklik izlerine, döneme kıyasla az rastlanıyör aslında. Oldukça romantik, kendi menkibesine, yani güçlü ama iyi, adil adam olmaya olabildiğince sadık kalmaya çalışmış, yoksul çocukluğun dokunaklılığını hiç atamamakla beraber Kemal Sunal'a olan büyük sevgi ve hayranlığıyla da kendini ortaya koyan

**Cemal Süreya'nın
o kendine özgü
nefis tanımlamasıyla
"İpekyolu'nun
Superman'i"
hiçbir açıdan sıradan
bir adam değil.**

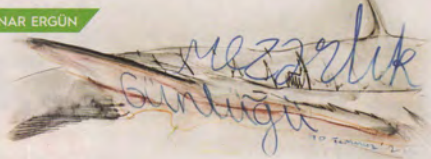
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://raney.org>

bir mizah duygusunu da barındıran, iyi bir kalbin izleri var anlatımında hep. Beklenmedik türden bir kendisiyle dalga geçme becerisi de var. Mesela kitapta "Patronu Batıran Adam" başlıklı su kısacık bölüm: "Dünyayı Kurtaran Adam filminde dünyayı kurtaran Cüneyt Arkın aynı filmle patronu batırdı."

Gurbet Kuşları, *Maden* gibi önemli toplumlucu gerçekçi filmlerde aldığı rollerin hakkıyla üstesinden gelmiş. Yapımcılığını ve yönetmenliğini yapmasını yanı sıra eşi ve oğulları beraber oynadığı, kötü zenginlerin aşırı kötülüğü, iyerlerin inanılmaz iyi olmaları gibi Yeşilçam klişelerini ve mantık hatalarını bolca barındırmısa, uçundan bir Ken Loach filmi andırabilecek *Vatandaş Rıza* filminden Kara Murat'a, Malkoçoğlu'nauzanıran bir çizgide ise hep halkın süper kahramanı. Tökeleşe de asla yılmayan iyi, onurlu adam. Milliyetçi, merkez sağ çizgisini itinaaylasırdırmeklebirlikte yıldızların sapır sapır dökülebildiği bir ülkede iktidarlara göre yön değiştirmeyen, kendince tutarlı tavır da filmlerinde canlandırdığı karakterlerle uyumlu. Cüneyt Arkın'ın Cüneyt Arkın yapan başlıca özelliklerden biri de bu herhalde, starla gerçek insan arasındaki uçurumun olmaması. 12 Mart döneminde 4. Altın Koza Film Festivali'nde ilk jüri ödülüne *Baba* filmiyle rölye en iyi erkek oyuncu seçilen Yılmaz Güney'in ödüllü siyasi baskılarla elinden alınıp *Yaralı Kurt* filmindeki rölye ona verilince karara tepki göstererek ödülü reddetmesi de siyasi görüş farkı gözetmeyen tutarlı bir duruşun göstergesi sayılır. Dönemine ve oynadığı türe uygun tarzda ayırmıclıklan handıkaplarını taşımışına rağmen ölümünden sonra geniş bir kesim tarafından sahiplenilmesinde bu tutarlılığının payı yüksek.

Birkaç kuşağın çocukluk kahramanı, kendi anlatımına göre James Bond'u oynaması bir ara bir şekilde gündeme gelmiş ilk (ve herhalde olası tek) Türk olmasının yanı sıra bedenini kullanma biçimiyle de tutarlı. Çok yakışıklı bir aktör olarak salon beyefendisi rolleriyle ömrünü pekalâ bir el yağda öbürü balda geçirebilecekken aksiyon gibi bir türe merak salmakla kalmamış, kendini adanmış. Karate ve bencilik dersleri almış, canını dişine takıp ilk aksiyon starımız olmuş, çok tehlikeli sahnelerde oynarken bile dublör kullanmayarak bir başka ilke imza atmış. Yani aynı zamanda en hakiki Jackie Chan'mış. Sinema sevgisinin yanı sıra bu özelliğiyle de günümüz aktörlerinden Tom Cruise'a benzerliğin bir izi.

İpekölü'nün Superman'i, *dehşetli kusrularına* rağmen hatta onlarla beraber çoktan bir külte dönüşmüş *Dünyayı Kurtaran Adam*, zenginlik ve güce iyliliği ve onurluluğu direnen *Vatandaş Rıza*, Kara Murat, Malkoçoğlu, Battal Gazı... Bir Türk'ün James Bond olabileme ihtimali, Eskişehirli yoksul bir çocuğun yıldızlık mertebesine ulaşabilmesi... Hatası, kusuru, cesareti, onuru, yüzleşebildikleri, asla yüzleşemedikleriyle galiba onu geniş bir kitleye sevdiren şeyin sırrı esas burada: Sinema serüveninden hayat hikâyesine, Türkiye'yi çok andıran bir 'kahraman' Cüneyt Arkın...

Bayramda annemin mezarına gittim ve yanında uzunca bir süre oturdum. Hava esintili, güzeldi. Annemin tepesinde tek gövdeden üç ayrı yana bir Erik ağacı çıkmış. Soldaki iki gövde birbirine sanarak dolanmış, en soldaki daha da büyüüp hepsinin üstüne kol kanat germiş, yanındaki ona yaslanmış ve büyümüş. Sağdaki gövde ise bağımsız diğer tarafa büyümüşse de çok ileri gidememiş. Ağaç bütün olarak tüm mezarın üstüne gölgelik kocaman bir teras yapmış. Ben bu ağacı Necmiye Hanım'ın 3 çocuğu olarak gördüm: Vural, Aysin ve Ertuğrul.

Köşeye atılmış delik bir damacana buldum. 2 kere su taşımış, dua ettim, topağın altında yatan annemin bedenini hayal ettim. Ne yazık ki bunu bir an bile düşünmeden edemedim. Acaba su an bedeni neye benziyor? Sonra ağaçtan biraz Erik topladım. Çeşmede yıkadım. Düşüne düşünce yedim. Ekşi ama lezzetliydi. İlk Erik hafif dudadıgımı uyuşturdu. Tüm ömürşlerin karbonu, ruhu bir nebze benim de içime geçsin, kanşalım istedim. Belki ben de biraz ölüüm, belki onlar da biraz yaşar dedim. Şuraya biraz uzanıp kestirsem, ne güzel esiyor püfür püfür diye düşünsem de gören olur diye vazgeçtim. Biraz çevrede dolandım. Başka açılardan mezarı baktım. Diğer mezarları inceledim.

Bu sırada gelen geçen çok oldu. Mezarlık insanları genel olarak şöyleydi: Akşam saatlerinde, 30 yıl önce 40 yaşında kanserden kaybettiği eşinin mezarına ortanca dikmeye gelen yaşlı nine. Onun 3 damacanasına su doldurup mezarına kadar taşıdı. Bana eşini anlattı. Açık tenli, nur yüzlü, yaşlı ama sağlıklı bir nineydi. Güleriyüzlü, temiz kâlpilidy. Bana dua etti, "ne zahmeti, size yardım etmek benim için bir zevkti" dedim. "Yaşadığım sürece her bayram geleceğim. Ne zaman gelmedim, bil ki ben de gittim." diyor ona dedi. Umarım tekrar burada karşılansın diye içimden diyerek onu eşyle başbaşa bıraktım.

Hızla ziyaret edip kaçan sık çiftler. Bazı kadınlar başlarına söyle göstermelik bir şal atmışlar, neden anlamadım. Ayaklarını annemin mezarına uzatmış Erik kemirirken kendil şortuma baktım. Acaba ne düşümler diye geçirdim içimden. Çok mu uygunsuzum dedim. Umursamadım.

Arkadaşının mezarını deniz kabukları, taşlar, çiçeklerle süsleyen, çeşmeye mekik dokuyan genç bir kız. Kovasının incik bucuk yok yok. Mezarın bir çeşit terrariuma çevirecek galiba. Yakınlar da olsa yanına gidecektim, vefalı bir arkadaşla tanışma fırsatını yakalayamadım.

Aile büyüklerini ziyarete gelen orta yaşlı çiftler. En çok onlardan var. Yanından geçenken başsağlığı diliyorlar. Ben de onlara diliyorum. Bir çeşit üzüntü kardeşliği var mezarlıkta. Muhtemelen babalarını ziyarete gelen ana-kızlar. Bazen anne yolun başını çekiyor, bazen de en küçük kız. Baba kayıplarında sanırım bu pek değişmiyor. Yaşlı büyüğünü daha da büyüğünü ziyarete getiren kendisi de yaşlılık sınırında orta yaşlı, yorgun çiftler. Onlarla genelde çocuklar gelmez. Ailenin miras gelen zincirleme yorgunluğu çocuklara ağır gelmiştir sanıyorum.

Mezarın bir çavuşu, onun yönetiminde su döken çingeneleri eksik olmaz. Kim kimin yanına gitti, kim kaç para bahşiş aldı bu dededen sorulur. O sadece köşe başında oturur. Herhalde sabah 9, akşam 5. Bu bayramda onlar biraz kenara çekilmiş, şov belediye dediydi. Ücretsiz golf arabası hizmeti, kenarlar da damacana sular ikramdı. Bu sefer mezarlıkta istediğim gibi uzun ve güzel bir vakit geçirebilirdim. Bir sonrakine daha da uzun kalırım umamış diyerek annemin çürüyen bedeni ile vedalaştım. Babamın dediği gibi keşke biraz daha bekleyseydin. Babamla beraber gitsenizdiriz, gâldim sensiz perişan.

Tüm gün boyunca ölmüş eşini ziyarete gelen tek erkek ise hiç görmedim. Sanırım genelde erkekler hanımlardan önce gittiğinden mi yoksa babam gibi eşini seven erkek pek olmadıgından mı bilmiyorum ama gözlemim böyle iştir.

NECATİ TOSUNER

Öykü İzmir günleri

O zamanlar -yani onun da birkaç ay öncesinde- Cumhuriyet Kitap Eki'nde yayımcılara yönelik bir ilan çıkartmak zorunda kalmıştım. O da şöyle oldu...

Hazırladığım ilanı bana gelen Sulhi Dölek'e gösterdim ilk önce.

"Sana çok kızacaklar, Necati!" dedi Sulhi.

İyi ya, ben de istiyordum Hakkı Devrim çok kızsın bana...

Telefonda okuduğum Murat Yalçın:

"Buna inanmazlar, Necati Bey!" dedi gülerek. "Sizi yine şaka yapıyor sanırlar..."

Aman ha!

İlanın öyleboşa gitmesine engel olmak için, en sonuna bir satır ekledim: "Bu, gerçek bir ilandır."

Güzel.

Sonra bir de eski eşime götürüp ona okuttum...

"Hiç durma!" dedi biraz öfkelenmiş bir sesle Leman. "Sana yakışır..."

Ve ben de tuttum Cumhuriyet'in yolunu...

**Özgürlük Masalı * Çıkamazda * Kambur * Sisli
Necati TosunerSokağı * Çılgınsı * Bir Tutkunun
Dile Getirilme Biçimi * Güneş Giderken
Sancı.. Sancı...
Yalnızlıktan Devren Kiralık * Bana Sen Söyle
Eldi Kitap
1970TRT Öykü Başarı Ödülü * 1978Türk Dil Kurumu
Roman Ödülü * 1997Haldun Taner Öykü Ödülü
1999 Salt Falk Armağanı**

Necati Tosuner bir yayımcı arıyor!

Necati Tosuner'in

- * Kişiliğini önemseyen,
- * Yazdıklarına değer veren,
- * Yazarlığını desteklemek isteyen,
- * Telefonlarına çıkacak, mektuplarını yanıtlayacak,
- * Cimri, kindar ve nobran olmayan,
- * İnsanlıktan nasibini almış olan bir yayımcı...

Lütfen, bir hafta süreyle, kıvrıcı olmayan öneriler için...

Faks: (0 216) 410 93 66

Bu, gerçek bir ilandır.

İlanın çıktığı perşembe günü, sabahtan telefonu faksla bağladım, başladım beklemeye...

Ertesi gün, Radikal başlık attı: "Cimri olmayan yayımcı aranıyor".

Tökezleyeceğimi sananlar -yine- yanıldılar ve altıyerden yanıt geldi. Hafta dolunca fakstan aldım telefonu ve "çevreden" arayışlar başladı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranteoy.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Bilen bilir, ben pek severim kendimi makaraya sarmayı, başladım anlatmaya... Olanı biteni.. bir türlü bitmeyi.. bitmek bilmeyeni.. anlatkça, yer yer sesim titriyordu.

Benim o bağırıyor olmasından özellikle sakındığım isyan sesi -arada bir, dalga geçmeye karşılansa da- uzunca bir süre ortalıkta yankılandı.

"İnsanlık nasibini almış olan bir yayımcı..." denilmesi vurgulanıyordu hep.

Gecelerin meyhaneye uğultusunda soran belki en güzeliydi: "Yayıncı bulabildin mi, ağbi?..." diye soruyordu. Buldum mu değil, bulabildin mi!

"Cumhuriyet ilanı kaç dolara bastı?..." diye merak edene para alınmadığını söyledim ama çok sonraları öğrenecektim gerçeği: Turhan Günay kendi cebinden ödemişti.

İzmir'e gitmeyi yirmi beş yıl oluyordu ve 2005 yılı şubat ayında, "İzmir Öykü Günleri"ne konuşmacı olarak katılıyordum.

İşin doğrusu, Dinçer Sezgin'in telefonla üst üste arayış ısrar etmeleri olmasaydı, öyle bir etkinliğe katılacağım yoktu. Hele panelin konusunu öğrenince, iyice canım sıkıldı.

"Hiç değilse, başka bir konuda geleylim..." dedim.

"Seni özellikle seçtik..." dedi Dinçer. "Gel, anlatacağın her şeyi anlat..."

Düzenlenen panelin konusu, "Yazar ve Yayıncı ilişkileri" üzerineydi.

Bu iş beni hepten "kötü adam" yapacaktı ya, kıramadım Dinçer'i, gittimİzmir'e!

Hadi şöyle diyeyim, Konak'ta boy göstermeye...

Büyük ve iyice dolu sayılır bir salonda, bu yıl yitirdiğimiz İ. Mert Başat başkanlık etti, Faruk Şüyük, Zeki Coşkun ve ben konuştuk...

Haa, Zeki Coşkun'un küçük bir ricası vardı, en son konuşmak istiyordu. "Assolist" diye düşünölen günahını aldılar. Sonradan anlaşıldı: Dersini çalışmadan gelmişti toplantıya!

*

Bilen bilir, ben pek severim kendimi makaraya sarmayı, başladım anlatmaya...

Olanı biteni.. bir türlü bitmeyi.. bitmek bilmeyeni.. anlatkça, yer yer sesim titriyordu. Öyle dalgamı geçerken sesimin titremesi sanki artıyordu. Ben de herkesten gözlerimi kaçırmaya çalışıyor, daha çok Dinçer'e baka baka anlatıyorum başıma gelenleri.

O gün Necati yine yapacağını yapmış oldu, dinleyenleri kırdı geçirdi. Hele Demirtaş Ceyhun, nasıl da basıyordu kakhahayı!

Bakıyorum da, yaşadığım o eski sevinçten şimdi bir iz buluyorum içimin derinlerinde: İyi ki gitmişim İzmir'e...

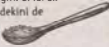
Demirtaş da.. Dinçer de aramızdan ayrıldı. Bunu düşünönce de, bir üzüp ölüyor. Ama bir de şu var sorulması gereken: Bugün yaşıyor olsaydı Demirtaş Ceyhun, o gün öyle büyükkelci yapıldı diye sevinç duyar mıydı?..

İtiraf

DİMYAT'A PİRİNCE GİDERKEN EVDEKİ BULGURDAN OLMAK

Daha iyisini elde edeceğini umarak
mücadele ederken elindekini de
kaybetmek.

Karsınızda bu deyimin ilginç hikayesi:

Deyimin hikayesine geçmeden size bir sorum var:
bu deyimlerle 'Dimyat'a pirince giderken
evdeki bulgurdan olmak' şeklinde söyleyenlere
rastladınız değil mi? Sözün orijinalinde yer alan
Mısır'daki Dimyat şehri yerine Mardin'in ilçesi
Midyat'a pirince gitmekte ısrar edenler mevcut.
Gitmeyin, gelin hikayesinden doğrusunu öğrenin.

Dimyat, Mısır'da, Süveyş Kanalı ağzında ve
Port Said yakınlarındadır iskeleler. Eskiden
Mısır'ın meşhur pirinçleri, inceshasırdan örülmüş
tarbalarla içinde iste bu limandangemilere
yüklenerek Anadolu'ya gelirmiş.

Bulgurcu Mehmet Ağa, buğday tarlasından kalkan
buğdayları un ve bulgura parak geçirirmiş.
Pirincin daha çok kazandırdığını görünce
bulgurdan kazandığı tüm altınını yarına alıp
pirinç almak için Dimyat'a gitmeye karar vermiş.
Şans bu ya, bindiği gemi Akdeniz'de Arap
korsanları tarafından soyulmuş ve bütün
altınlarını kaybetmiştir.

Zorlukla memleketine dönen Mehmet Ağa hem
korsan soygunundan dolayı bes parasız hem de
tarlasından kalkan buğdayları önceden sattığı
iki bulgursuz kalmış. 'Dimyat'a pirince giderken
evdeki bulgurdan olmak' sözünün aslı işte bu
hikayeden çıkmış.

Mehmet Ali & Akşamsefası

MENDERES SAMANCILAR

Yıl bin dokuz yüz yetmiş dört.
Kasım ayının en soğuk İstanbul
gecelelerinden biri. Termometreler
eksi 7-8 dereceyi gösteriyor. TRT "Mecbur
kalmadıkça sokağa çıkmayın" diye
İstanbulluları sürekli uyarıyor ama uyan kim!
İki gündür durmaksızın yağankar hayatı felç
etmiş, şu koscoka şehri, Çukurova'nın ak
köpüklü pamuk tarlalarına çevirmişti. Saat
gecenin dördü olmasına rağmen, Beyoğlu
İstiklal Caddesi, hız kesmeden, olağan
yaşamını sürdürerek insanların anlarını ve
geleceğini değiştirmeye devam ediyordu.
Taksimden tünele kadar olan caddenin her iki
yanı rengarenk pavyon ve barların neonlarıyla
doluydu. Bunlar sürekli yapıp sönerak
kafası dağılmış insanları tuzakna çekiyor ve
donuna kadar soyduktan sonra, kuskum dolu
kaldırımlara gerisin geri ilade ediyorlardı. Bu
öyle bir büyüydü ki soyulan, daha çok soyulup
aşağılanmak için tekrar geliyordu.

Eviden kol saatine kadar neyi varsa satıyor,
eksi dirir ediyorsa onu da boşuyor, özette
o batakhaneyle dönmek için elinden gelen
her şeyi yapıyordu. Çocuğuna bayram
harçlığı vermeyi unuttur ama, loş ışıklar
altında vurulduğu dansöze her şeyini verirdi;
canını bile. Gerçi parası bittiği anda zaten
canını da alırlardı. Kuralı suyu ve her daim
geçerliydi: Parasız adam, şerefsiz adam.

tükenmek bilmeyen bir karnaval Beyoğlu'nu
her gece olduğu gibi bu gece de etkisi
altına almıştı. İki gündür kesintisiz yağan
kar, kar değil de sanki afyon tozuuydu. Her
gece olduğu gibi bu gece de insanlar sarhoş
ve uyuşmuş haldeydi. İstiklal Caddesi'nin
sağında ve sol yanında bulunansokakların
yüzde seksenibarı, kahvehane, kumarhane,
randevu evi denen bir tür genelevler, her
sokakbaşınday uyuşturucu satıcıları ve
onlara yardımcıolan pavyon fedaileri, kadın
pazarlayan pezevenkler, cadde kenarında
kusan sarhoşlar, sarhoşlara yardım ederken
ceplerini boşaltan iyi giyimli, güvenilir
yankesiciler, aynı gece üç beş pavyonda
birden sahne alan, pavyonlar arasında
incecik giysileriyle koşuşturup duran sarhoş
şarkıcı kadınlar ve yanı çıplak dolaşan
dansözler. Gece soğuk bir sabaha doğru
akıp gidiyordu. Beyoğlu'nun en büyük ve
belalı sokaklarının biri de Büyük Parmak
Kapı Sokağı'ydı. Bir tanıdık yardımıyla bu
sokaktaki taksi durağında şoför olarak
çalışmaya başlamış. Büyük bir sabırla, iki
saattir yağlı bir müşterinin gelmesini bekliyor
ve arabaya çıkış vaziyet tutuyordum.
Birazcık stop etsem içerisi anında buz gibi
oluyor ve soğuktan donacak gibi oluyordum.
Tam ümidimi kestiğim anda sarhoş bir
müşteri sağ ön kapıyı açarak koltuğa yerleşti
ve "Fatih'e çek" dedi. Ve bizim hikayemiz
buradan gelecektiydi...

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://ranteey.org>

SEVIN OKYAY

James Baldwin, Emirgan Korusu'nda çay yudumlarken. Fotoğrafçı Sedat Pakay'ın Baldwin'in İstanbul günleri ile ilgili çektiği seriden.

Kimsenin Zencisi Olmadı

Yedi yıldan fazla olmuş. Yazdığım bir yazıda, James Baldwin ile Margaret Mead'in bir hafta sonundaki yedi buçuk saatlik konuşmalarından söz etmişim. Maria Popova'nın kurduğu, benim de sık sık baktığım ve beğendiğim (o zamanki adıyla) "Brain Pickings'de bu konuşmadan söz ediliyordu. 1971 Ağustos'unda yapmışlar, yedi buçuk saat sürmüştü. Popova, çok karmaşık, geniş kapsamlı bir konuşma olduğu için tek seferde sunmak istememiş.

James Baldwin, yirmi yaşın altındayken kendisiyle de, kitaplarıyla da tanıştığım, hâlâ çok sevdiğim bir yazardır. O sıralarda kırk altı yaşındaydı, Paris'teydi yaşıyordu ve dünyanının meshur yazar ve şairlerinden biri; insan hakları diyalogunda da son derece etkili bir sesi. Yetmişindeki Mead ise, illeri gören bir antropolog, dünyanın ilk akademisyen şöretesi. Benzer şeyler düşünseler bile gene de farklıydılar. Konuşmanın sadece ilk bölümüne değ göz atınca, elli küsur yılın ardından üzerinde konuştuğu şeylerin çözülmemiş olarak durduğunu ve artık kaçınılmayacak ve inkâr edilmeyecek bir aciliyet kazandıklarını görüyorduz.

Esas farkı ise, suçluluk vesorumluluklarındaydınan kaynakları gibi. Şimdi adı temar-ginalan.org olan kaynağımızda yorumlanan konuşmanın başlığı "İrk Üzerine bir Tartışma", yorumlayan ise Maria Popova'nın kendisi. Başlaşmak ve Suç ile Sorumluluk Arasındaki Fark üzerine Ender Rastlanan bir Konuşma başlığıyla.

sunulmuş.

Temel soru şuydu: insan olarak yapılmış her şeyin, işlenmiş her suçun sorumluluğu sana mı aittir, yoksa sadece kendi yaptıklarından mı suçlusun, başkalarının sorumluluğunu taşıyıyor musun? Mead, ikincisinden yana görüyordu. Baldwin ise, "Birmingham'da okuttu dört karaderili kıyı öldüren bombayı ben atmadım," diyor. "Kimseyi de linç etmedim. Ama olmuş olanlardan değil de, olabileceklerden sorumluyum."

Şahsen, katolik olmadığım halde tuhaf bir "İlk Günah" duygusuyla boğuşan biri olarak (Benim bu ilk bölümünün özetini çıkaracak yerimiz bile yok. İyisi mi, James Baldwin'e geçelim.

Biz Baldwin'in New York'tan Engin Cezzar'ın arkadaş olması sayesinde tanıştık. Türkiye'ye gelmiş, aralıklı olsa da epeyce kalmıştı. Robert Kolej'i Cezzar bağlantısıyla, okulumuz Arnavutköy Amerikan Kız Kolej'i'ne konuşma yapmaya geldi. Önce kısa boylu, çirkin (ve belki de karaderili) olduğu için hiç ilgilenmedik. Ama beş dakika konuşuttuktan sonra o burun kıvrığımızı adamı görmez olduk. Karşımızda çok zeki, bilgili, insancıl ve bizden kesinlikle üstün biri vardı artık. Ya da, ben kendim için konuşayım, çünkü genç yaşta beni en çok etkilemiş kişilerden biridir.

Daha bir üsedeyken çok meshur bir yazı yazdı.

denemeci, oyun yazarı ve şair; sivil haklar mücadelesinin de en gür seslerinden biriydi. Gerçi ırkdaşları içinde de ona tepeden bakanlar vardı, mücadeleye cepheden dalmamakla suçuyorlardı ama aslında bu zorlu mücadelenin içindeydi. Malcolm X, Martin Luther King ve Medgar Evers gibi çok değerli mücadele arkadaşlarını, yoldaşlarını kaybetmişti. Evers 12 Haziran 1963'te, Malcolm X 21 Şubat 1965'te, Martin Luther King, Jr. ise 4 Nisan 1968'de öldü. Raoul Peck'in derlediği yayına hazırladığı "James Baldwin - Ben Senin Zencin Değilim"de" beş yıllık sürede bu üç adamın da suikaste kurban gittiği belirtiliyor.

Nedense benim en fazla içime dokunan, içlerinde en az tanıdığım kişinin, Evers'in ölümü olmuştu. "Karaderililerdi, ama onları bağlayan tenlerinin rengi değildi. Hayli farklı muharebe meydanlarında savaştılar. Ve hayli farklı şekillerde. Ama sonunda üçü de tehlikeli sayıldı, bu yüzden de harcanmaları mümkündü. Çünkü ırk karışmasının sisini ortadan kaldırıyorlardı.

"Onlar gibi James Baldwin de sistemin ciğerini okumuştur. Ve bu adamları biliyor, onları seviyor."

KırmızıKedi'den çıkan "Ben Senin Zencin Değilim"de Baldwin, dostu Evers'i son görüşünü şöyle anlatır:

"Medgar Evers'i son gördüğümde, havaalanı yolunda evinde mola verdi onun için, karısı ve çocukları için, kitaplarını imzalayabileyim diye.

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Myrle Evers'i dışarda durmuş gülümserken hatırlıyorum,

Birbirimizle salladık."

Aylar sonra Puerto Riko'da oyunu üzerinde çalırken, pırl pırl bir günde haberi arabanın radyosundan almsı:

"...ve bir ses Medgar Evers'in evinin garajında vurulup öldürüldüğünü duyurdu, karsı ve çocukları koca adamın düşüşüne tanık olmuştu."

Bob Dylan'ın bir şarkısında dediği gibi, artık onların oyununda sadece bir piyondı."

Baldwin'ın kitaplarının hemen hemen hepsi Sander Yayınları tarafından basıldı. Kendi de kitaplarını orada imzaladı. Defalarca ziyaret ettik. Alıp okumuş olduğum (İngilizcesi ya da Türkçesi'nden) kitapları yüklenip oraya imzaya götürdüm. Böylece yazarı şahsen görme, birazlık da olsa konuşma şansım oldu. Kitapların hepsini sevmiştim. Gerçi "Giovanni's Room/Giovanni'nin Odası"nı okuyunca gözyaşları dökmüşüm ama, hepsinden çok sevdiğim iki tane var: "Tell Me How Long the Train's Been Gone / Söyle Bana Ne Zaman Gitti Tren: "Doğdum doğalı böylesini hiç görmemişim / Hâlâ geliyor insanlar, oysa tren çoktan gitti" ve "The Fire Next Time / Bundan Sonrası Ateş". Aslında bir de, sonradan filmini de çok sevdiğim "If Beale Street Could Talk/Sokağın Dili Olsa).

Yukarıdaki kitaplardan ikincisi adını karaderrilerce en fazla sevilen ve Siyah Hareket için yol gösterici olan ilahiden almıştı: "Tann Nuh'a gökkuşağı işareti verdi / Su yok artık, sıra ateşte şimdi". "Ne Zaman Gitti Tren?" de ise, aktör Leo Proudhannar genç yaşta bir kalp krizi geçirip de geriye bakarken pek çok seçimini sorgular ve rkçlık, köktendincilik, eşcinsellik üzerine düşünür: "Doğdum doğalı hiç böylesini görmemişim / Hâlâ

geliyor insanlar, oysa tren çoktan gitti."

Baldwin romanı "Another Country"yi Türkiye'de bitirdi, daha sonra "No Name in the Street" adıyla yayınlanacak olan denemelerini de burada yazdı. İstanbul'la da arasında derin bir bağlantı kuruldu. Burada en çok Engin Cezzar ve Gülriz Sururi'yeyakındı. Sururi'nin anılarında ona geniş bir yer ayrılmıştır. Engin'le New York'ta tanışmış, onları İstanbul'da ilk kez 1967'de ziyaret etmişti. 1964 ile 1967 arasındaki yılların büyük kısmını şehrimizde geçirdi.

Bu arada 1969 yılında sahneye bir oyun da koydu: John Herbert'in "Fortune and Men's Eyes"ını. O günlerin genç tiyatro eleştirmeni, şimdinin ise tanınmış kültür-sanat yazarı ve insan hakları savunucusu, yazar Zeynep Oral da Sururi ve Cezzar Tiyatrosu'nda "Düşüsten Sonra" adıyla sahnelenen bu oyunda Baldwin'in asistanlığını üstlendi. Oyun hapishanelerdeki gençlerin yaşadığı fiziksel ve psikolojik kencedeyi anlatıyordu. O sırada A.B.D.'de olan ve "Düşüsten Sonra"nın yasaklandığını duyan Baldwin, derhal Türkiye'ye döndü.

Mehmet Atak Türkiye için "Düşüsten Sonra"nın asıl öneeminin, daha önce ülkede hiçbir oyunda eşcinselliğin açıkça anlatılmamış, tartışılmamış olması olduğunu söylüyor. Gerçi bu nedenle oyuna 18 yaş sınırı konmuştu ama gene de bir süre yasaklandı. Aslında Herbert'in oyunu Ali Poyrazoğlu ve Oktay Balamir'in çevirisiyle Sander Yayınları'ndan 1970'te yayınlandı. Oyun ise Engin Cezzar-Gülriz Sururi Tiyatrosu'nda

sahnelendi. İstanbul Valiliği 7 Şubat 1970'te eşcinsel ilişkiyi konu aldığı için 18 yaş sınırlaması getirilen oyunu yasakladı. Oysa oyunu ilk aydır gösterimdediy. Oyunun yönetmeni olan Baldwin yasaklama kararını duyunca apar topar İstanbul'a döndü.

Zeynep Oral o günlerde çalıştığı Milliyet Gazetesi'nde

Baldwin'intepkisini şöyle yazar: "Gülriz Sururive Engin Cezzar, yasağın kaldırıldığı 60 günde 30 bin kişinin oyunu seyrettiğine temsilleride devam edildiğini bildirmişlerdi. Ancak bundan sonra Baldwin'in kapkara yüzü aydınlanmış ve 'Yuvama döndüğüm için çok, ama çok mutluyum' demiştir."

Aslında bu Cezzar ile Baldwin'in ilk ortak oyunları değildi. Kahraman Gür'e göre (Kaos Kl.) Engin Cezzar "Giovanni'nin Odası'nda Baldwin'in Türkiye ile ilişkisi Engin Cezzar'ın kendisini davet etmesiyile başlar. Gür, Ali Poyrazoğlu'nun Londra'dayken oyunu izlediğini, Cezzar-Sururi çiftine Türkiye'de sahnelenmesi gerektiğini söylemiş. Karar verilince, Baldwin'den de oyunu yönetmesi istenmiş.

En iyisi bu bölümü Türkiye'yi çok iyi tanıyan büyük bir yazarın kısacık bir anekdotuyla bitirelim. James Baldwin bir seferinde Türkiye'de kendini özgür hissettiğini söyleyince Yaşar Kemal hemen cevabı yapıştırmış: "Amerikalısın da ondan, Jimmy". (Gene Atak'tan.)

Margaret Mead yukarıdaki aydınlatıcı ama daha çok da düşünmeye sevk edici konuşmalarının bir yerinde lafı çocuklara getiriyor ve dört yaşındaki kızılı Wellesley kampüsünde yürüyüşe çıktıkları günden söz ediyor. "Benim yanımda durmakansa çam ağaçlarına tırmanıp çam iğnelerini yiyor, diyor.

"İn bakayım şu çam ağacından," dedim.

"Kızıl derili gibi çam iğnesi yemen gerekmez" İndi vesordu: "Kızıl derililerin niye çam iğnesi yemesi gerekiyor?"

"CVitamini almak için," dedim. "Çünkü onların portakalı yok." Gene sordu. "Neye portakallar yok?" Bende dörtörtük bir teknik hata işledim ve dedim ki: "Çünkü beyaz adam topraklarını ellerinden aldı. Bana baktı ve 'Ben beyaz mıyım?' dedi. 'Evet,' dedim, 'beyazsın. 'Ama ben topraklarını ellerinden almadım ve alınmasından hoşlanmıyorum," diye bağıştı.

Baldwin 1 Aralık 1987'de, Fransa'da, St.Paul de Vence'deki evinde öldü. Asla bir şeyin sözcüsü olmayı ya da lider olmayı istemedi. Kişisel görevini "hakikate tanık olmak" diye kabul etti. Geniş kapsamlı, coşuklu edebî mirasıyla bunu da başardı. 1950'ler ve 1960'lardaki yurttaşlık hakları eylemlik döneminde can alıcı bir edebî ses sundu. O sırada ülkesinde olsa da, olmasa da...

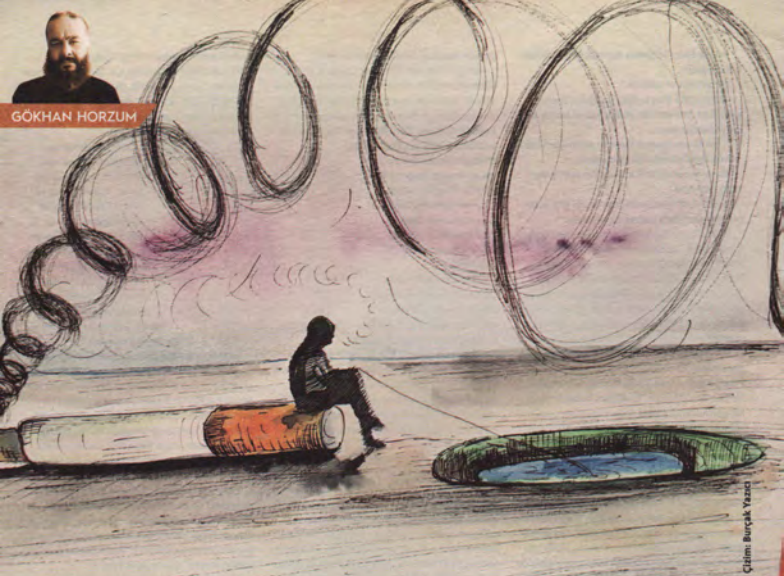
Oyleyse bizim trenimiz ne zaman gitti? Çünkü herkesin treni biraz farklı. Ama hemen toparlanmazsak hepimizin kaçtığı kaçacakmış gibi görünüyor.

Baldwin'in İstanbul yıllarında, Engin Cezzar ve Gülriz Sururi ile bir arada olduğu bir kare.

GÖKHAN HORZUM

Çiğdem Burçak Yazıcı

Denizler Altında On Fersah

Sabahları korkunç öksürüklerle uyanarak ev ahalisini tedirginetsem de sigara içmeyi bırakamıyorum. Bunun böyle olacağını biliyordum 25 yıl önce bu halta başladığımda. Uğur Üçel, Ertem Eğilmez'in hikayesini anlattığında çok gülmüş ama gülüp geçmişim. Yataarken baş ucuna sigara bırakmış Ertem Eğilmez. Gecenin bir körü kalkar bir tane yakarmış uykuyla uyanıklık arası. "Yavrularım sizi içtiğim yetmez götüme de sokucam" diye sevmiş Uğur Abi'nin anlattığına göre. Ben hiç başucuma sigara bırakmadım, hiç yataktan kalkar kalkmaz bi tane yakmadım. Ama hep "seni hem sevdim hem senden nefret ettim" durumu yaşıyordum sigarayla. Kalp krizi geçirdikten sonra 9 ay boyunca içmemeyi becerdim. Sigaranın kendisi gerçeklik olarak hayatımdan çıkabiliyor. Sigara var mı? Sigara yok. Galiba yok. Sigara yok gadaşım, yani sigara yok. Ama işte sigaranın beyninin bir yerine bıraktığı bir küçük kurtçuk var. Onu silemediğin sürece mümkün değil geri dönmemen. Kontrol bende ya dıyorsun. Bir tane içerim ikinci içmem. 9 aydır içmiyorum zaten. Bir tane, az şekerli bir kahveyle. Sonra geri dönerim sigarasız hayata.

Çözdüm ben bu işi. Çok oldu. Kontrol bende. Bir tane. Nah sende kontrol.

Çiğerlerim büyük. Her seferinde her sigarayı, sanki idam mangesinin önündeyim de son sigaramın son nefesimi çekiyordum gibi içiyordum. Somurarak. Bütün hayat enerjimi sigaranın o nefesine verir gibi. Böyle sigara içilmez gadaşım. Sonra öksürürsün tabi eşek gibi. Vücudum bile sanki 50 yıllık kanımış gibi vidi vidi ediyor her fırsatta. İçme şu zıkkımı. Ve işin kötüsü vücudumu bile dinlemiyorum. Çaktırıyorum ama vidi vidi vücudum bir gün beni boşayacak diye de fena halde korkuyorum.

Kendimi bildim bileli suyun altında olmayı çok sevmişimdir. Fırsat buldukça zıpkını, malzemeleri alıp kendimi suya atıyorum. Anca yirmilerimin sonlarında öğrendim bu işin tekniklerini. 'Agaşon' diye bir mesele var mesela. İyi bir nefes al, daldın, dibe indir, beklemeye başla. Balık seni merak ederek yaklaşmaya başlar. Sen nefesinin dayandığı yere kadar dayanırsın, balığın en iyi pozisyon aldığı anda atını yapırsın sonra da yukarı çıkarsın. Yutupta var videoları. Bunu 20 metrede 30 metrede filan yapan çok olzın

adamlar var. Ha bu arada çok da tehlikeli iştir. Nefesini iyi ayarlamam lazım, ne zaman çıkacağını. Öz kontrolünün çok güçlü olması gerekir. Sığ su bayılması yaşayabilirsin çünkü. Tamam çıkıyorum yukarı derken bir bakmışsın bayılmışsın, yüzüstü suyun üstündesin. Öldün gitti. Çok insan hayatını kaybetti böyle. Ben tabi bunun kitaplarını okuyorum, nasıl yapılır, kulaklar nasıl eşitlenir, balık nasıl çağılır filan. Daha ilk denememdeyan yolda geri döndüm. O yaşlarda bile nefesim izin vermedi ağaşona. Bugün, o zamanlardan bir nebze daha zayıf biri olarak 5 metrelerde filan ağaşon yapıbiliyorum. Tabi bu durumda en çok 5 metrede yaşayan ufak balıklar gülüyorlar. Zıpkının ucuna kadar gelip dönüyorlar filan. Tam bir kepezelik

"Babacım senin vurabileceğin balık aşada aşada! Sen buraya niye yatıyorsun ki ohoo..."

Ama olsun. İnadım inat. Suyun altında durabildiğim o otuz saniyede kayalardan gelen çıtırtıları duymak bile bana iyi geliyor. Denizler altında on fersahta bile yaşanabilecek büyük maceralar vardır. Tabi çıkınca arka arkaya iki sigara içmek kaydıyla.

Yok ya ben adam olmam!

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Gri

EVİRİM KURAN

Gerçek renklerini görüyorum
Ve bu seni sevmе nedenim
Bu yüzden onları göstermekten korkmо

**En çok da her şeye rağmen ümitvâr
olmaya inandığımdan yazıyorum.
Göğüs kafesimden fıskıran bir inatla
yazıyorum, öyle de yaşıyorum.**

"Yazmak, olağanüstü bir tesellidir. Eğer yazmamış olsaydım, katil olabilirdim. İfade etmek bir kurtuluşur." der Emil Michel Cioran Ezeli Mağlup'ta. Tam olarak bu yüzden buradayım. Yıllardır yazdıklarımı dergilerde, kitaplarda, podcast'lerde paylaşıyorum. Bu bir vaveyla. Ruhuna bir faça atıyor bazen hayat, kanıyorsun ve o halde oturuyorsun yazıya. İşte o yüzden okurla ilişki bir tür kankardeşliği.

Kankardeşliğimizden aldığım yetkiye dayanarak yıllardır bu sayfada size içimi açtım. Writer's Block - Yazar Tikanıklığı - diye bir hal var; hepimizin başına gelir. Benim de ilham perileriyle aramın açıldığı oldu. Bir dolu şey yazmak isterken sözcükleri bir araya getiremediğim, zihnimi çift çarşısı gibi hissettiğim oldu. Örgütlü kötülüğe, dipsiz vasatlığa, kifayetsiz muhterisliğe, utanmazlığa, özensizliğe, izansızlığa, bir de son yıllarda en çok her şeyin sınıfsal oluşuna fena halde bozulduğum zamanlarda yedi mahallenin derdi kafamda tenekte çaldı. İlham perileri gürültü sevmediğinden yazıya oturmam bazen çok zorlaştı. Yine de yazdım. Sürekliliğe inandığımdan, okula olan görünmez iplerden bağlara inandığımdan, acıyı üretime çevirmeye inandığımdan, insana inandığımdan, hayata inandığımdan ve en çok da her şeye rağmen ümitvâr olmaya inandığımdan yazıyorum. Göğüs kafesimden fıskıran bir inatla yazıyorum, öyle de yaşıyorum.

Yaşamı sırtlanmış yürürken yolda sık sık konformistlerle rastlaşıyorum. Tipleri, cinsleri, kökleri, rolleri çeşit çeşit ama ağumları birbirine çok benziyor. Hayatta griler de varmış, her şey siyah beyaz değilmiş, öyle diyorlar. Yeryüzünün tüm inatçıları gibi griyi sevmiyorum. Gri kimsesiz, gri

tanımsız, gri tarafsız, gri vasat. Siyahlarımı, beyazlarımı, kırmızılarımı eleştiriyorlar en çok. Griye çağırarak; gitmiyorum. Zorla değil ya, ortalamayı seçmiyorum. Ruhsatlı ilişkilerle geçinemiyorum. Bu uzlaşmazlık olanca kırılmalıma rağmen sevilmemeyi göze almamı gerektirdi. Büyüyünce geçer sandım; geçecek bir hal yokmuş, anladım. Bu yaz kırkaltıncı yaşama girdim. Yaş aldıkça gerçekler daha da siyah; özgürlük daha da beyaz. Bir de ince çizgiler var. Doğruyu gizlemek ve yalan söylemek arasındaki, hoşgörü ve umursamazlık arasındaki, sabır ve tahammül arasındaki, almak ve vermek arasındaki, samimiyet ve terbiyesizlik

arasındaki, iyimserlik ve aptallık arasındaki, cesaret ve cüret arasındaki, bilgelik ve bilmişlik arasındaki, iyilik ve ehvenişer arasındaki, hayatta kalmak ve yaşamak arasındaki ince çizgiler. İnce çizgilerim kırmızı.

Siyahlarımı, beyazlarımı, kırmızılarımı seviyorum. Bunlar gerçek renklerim. Bu yazı siz de gerçek renklerinizi sevin diye yazdım. O nefis Cyndi Lauper şarkısını (True Colors - Gerçek Renkler) dinleyin diye yazdım. Griye çağırılırsa gitmek zorunda olmadığınızı bilin diye yazdım. Bugüne dek olmadıysa da bir gün birinin gerçek renklerinizi göreceğine inanın diye yazdım.

Feminist Sanat Tarihi serimizin bu ay kahramanı, günümüzde İtalyan Barok akımının ve Caravaggio'yu izleyen kuşağın en başarılı isimlerinden biri olarak kabul edilen Artemisia Gentileschi. Kadın ressamların okullara ve sanatsal topluluklara dahil edilmediği, hatta meslek olarak ressam olmalarının bile hoş karşılanmadığı 17. yüzyıl Avrupa'sında yaşıdı. Çağının kadınlar üzerindeki tüm engellemelerine rağmen, bitmek tükenmeyen azmi sayesinde Roma, Floransa, Venedik, Napoli ve Londra'da, Medici ailesine, İngiltere Kralı I. Charles ve İspanya Kralı IV. Philip'in Avrupa'nın en çok aranan sanatçılarından biri olarak en yüksek kademelerde çalışmayı başardı. Onun bu başarıları hem kendisinden sonra gelen onlarca kadın sanatçının hem de 1960'lı yıllarda yükselen feminist hareketin kahramanı olmasını sağladı.

Barok Sanatın Unutulmuş Kadın Kahramanı

CELINE SYMBIOSIS

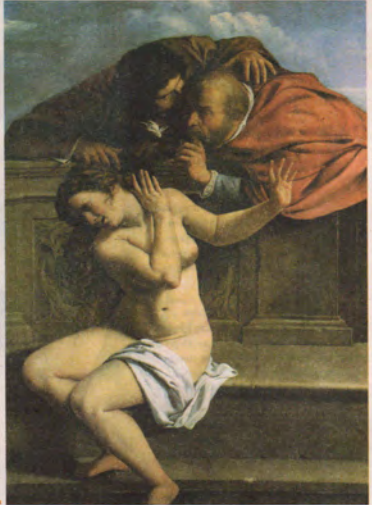
Artemisia Lomi Gentileschi 8 Temmuz 1593'te ünlü ressam Orazio Gentileschi ve eşi Prudenzia di Ottaviano Montoni'nin çocuğu olarak Roma'da dünyaya geldi. Toskana'da büyüyen babası, arkadaşları "İtalyan Barok sanatının asi çocuğu" olan Caravaggio'nun sıkı bir takipçisiydi. 1605 yılında, henüz otuz yaşındaki anne Prudenzia'nın ölümüyle ailesi Artemisia ailenin en büyük çocuğu olduğu için çok erkek kardeşinin bakımıyla ilgilenmek zorunda kaldı.

17. yüzyıl İtalya'sında kadınlar için çok fazla kariyer seçeneği yoktu. Dönemin kültürel normları kadınları ya manastıra katılmak ya da anne olmak gibi iki yol belirlese de Artemisia'nın hayatı konusunda planları farklıydı. Babasının atölyesinde tanıştığı resim sanatına tutkuyla bağlandı ve onunla birlikte çalışan erkek kardeşlerinden çok daha fazla heves yetenek gösterdi. Ancak babası Artemisia gibi aristokrat olmayan bir kadının meslek olarak resimle ilgilenmesini uygun görmüyordu. Kendisinden önceki kuşakta yer alan başarılı kadın ressamlardan Sofonisba Anguissola ve Lavinia Fontana varlıklı ailelerden oldukları için yardımcıları sayesinde daha rahat yaşamış, resim yapmayı bir hobi olarak bile olsa sürdürmeleri daha kolay olmuştur. Artemisia'nın böyle imkânları hiçbir zaman olmadı. Buna rağmen babası Orazio kızının yeteneğini ve fırçasının özgünlüğünü görüp ona diğer ressamlardan da ders almasına destek oldu.

1611'de kariyer basamaklarında hızla ilerleyen Artemisia'nın babasına hayatı boyunca unutamayacağı talihsiz bir olay geldi; perspektif konusunda ders alması için atölyesinde çalıştığı Floransalı manzara ressamı Agostino Tassi tarafından tecavüze uğradı. Henüz on dokuz sekiz yaşındaki Artemisia, mahkemelerde kadınlara nadiren inanıldığı bir çağda Tassi'ye dava açma kararlığı gösterdi. Günümüzde de ulaşan mahkeme kayıtlarından öğrendiğine göre, yedi ay süren dava boyunca mahkeme heyetinin aşağılamalarına, karşı tarafın

Susanna and the Elders, 1610.

Artemisia'nın imzalı en eski tarihli bu resmi, Tervat'ki Susanna'nın hikâyesini anlatır. Zengin bir tüccarın kızı olan Susanna, evinin bahçesinde banyo yaparken kendisini izleyen iki yaşlı adamın tacizine uğrar. Yaşlılar kadının istediklerini yapmasını, yoksa onu genç bir erkekle zina yapmakla suçlayacaklarını söylerler. Erdemli ve güzel bir genç kadın olan Susanna karşı koyunca, tehditlerini yerine getirirler. Mahkeme tarafından yargılanan Susanna, zamanın kanunlarına göre ölüme mahkûm edilir.

ve işkenceye maruz kaldı. Ancak bu genç kadın her şeyi rağmen kendisi sonuna kadar savunma cesaretine sahipti. Dava süresince Tassi'nin karısını öldürmeyi planladığı, baldızı ile zina yaptığı ve Orazio'nun bazı resimlerini çalmayı planladığı da ortaya çıktı. Duruşmanın sonunda Tassi suçlu bulundu ve hiçbir zaman uygulanmamasına rağmen Roma'dan sürülmesine karar verildi.

Tassi davanın ardından Roma'da çalışmalarına devam ederken Artemisia için aynı şey mümkün değildi. Davadan bir ay sonra, itibarının korunması için cömert çeyiz sunduğu Floransalı ressam Pietro Antonio Stiattesi ile

İçine çekildiği karantıktan sahip olduğu tek silah olan fırçasıyla çıkan bu kadar, Floransa'ya yerleştiğinde sonrasanat çevresinin ilgisini çekmeye ve birçok kişi tarafından tanınmaya başladı.

Artemisia'nın Floransa'da bulunduğu süre sanatsal açıdan son derecedir. Ailesinin eksik bıraktığı eğitimi tamamlama fırsatını buldu, kendi çabasıyla okuma yazmayı öğrendi. Şehrin sanat ortamında yeteneğini kanıtlamak için erkek ressamlardan daha fazla çalışarak tekniğini daha da geliştirdi; sadece Medici ailesinin desteğini değil diğer zenginlerden de pek çok sipariş aldı. 1616'da şehrin önde gelen isimleri tarafından kurulan

Judith Beheading Holofernes, 1611-12.

Eski Ahit'in tamamlayıcı Apokrif kitaplarından, The Book of Judith'in içindeki hikâyenin başkahramanı olan Judith, yaşadığı şehir Asurlular tarafından kuşatılınca halkını kurtarmak için düşman General Holofernes'in çadırına girerek onun kafasını keser. Caravaggio'nun aynı konudaki resminin aksine (Görsele) Gentileschi, daha kapsayıcı ve güçlendirici bir tavırla eylemin merkezde koyar.

Self-Portrait as

Saint Catherine of Alexandria, 1616

4. yüzyılın başlarında Hristiyan inancı nedeniyle imparator Maxentius tarafından ölüme mahkûm edilen Catherine, demir çivilerle çivilenmiş döner tekerleklerle bağlandıktan sonra ilahi müdahaleyle kurtarılır. Filozofların ve bilginlerin koruyucu azisesi olan Catherine'in işkence aleti olan dikenli tekerlekbelirleyici özelliği olarak resimlerde yer alır. Artemisia, şehit için bilinci olarak kendi portresini kullanmayı seçer.

Accademia del Disegno'ya üye olarak kabul edilen ilk kadın oldu.

Meslek hayatındaki parlak başarılarına rağmen evliliği bir hayli sorunlu; yeteneksiz bir ressam olan kocası zamanla eşinin tablolarının pazarlamasını üstlendi. Ama Artemisia'nın emeğiyle kazandıklarını lüks ve kumar düşkünlü kocasının sorumsuzca harcamasıyla evlilikleri çıkmaza girdi. Sonunda Pietro kanunsuz bir işe karışarak bir daha dönemek üzere ortadan kayboldu. Artemisia ömrünün geri kalanında tüm resmi belgelere 'aile reisi' olarak adını yazdırdı. İlerleyen yıllardakendi ayakları üzerinde durabilecek duruma gelmesine rağmen büyük destekçisi olan II. Cosimo Medici'nin ölümüyle borçları artarak alacaklıları tarafından kuşatıldı. 1620'de Floransa'dan ayrılarak Roma'ya dönmeye karar verdiğinde artıktıbarlı bir sanatçıydı.

çeşitli stiller anlamına geliyordu. Bu dönemde Caravaggio'yu takip etmekle beraber, Carlo Saraceni, Bartolomeo Manfredi ve Simon Vouet gibi birçok ressamın tarzından etkilendi.

Ancak Roma'da yaşamaktan memnun değildi. 1620'lerin ortalarında, I. Charles'ın sanat danışmanı ressam Nicholas Lanier ile tanışarak İngiliz koleksiyoncular ve patronlarla temas kurmaya başladı. 1630'da Alcalá Dükü Fernando Enriquez Afan de Ribera'nın davetiyle yeni vedaha kazançlı iş fırsatları yaratmak için Napoli'ye yerleşerek kendi atölyesini kurdu.

Napoli'deki kariyeri 1630'larda Kral I. Charles'ın sarayında ressam olarak çalışan babası Orazio Gentileschi yardım etmek için Londra'ya gittiğinde kesintiyi uğradı. Burada 1639'da babasının ani ölümünden sonra babasının başlattığı bazı işleri devraldı ve onları tamamlayana kadar İngiltere'de üç yıl kaldı.

1638-40 yıllarında İngiltere'ye yaptığı kısa bir ziyarette babasının cenazesi 25 Eylül 1640'te

geçiren Artemisia burada sanatını daha düzenli bir tarza yerleştirdi. Çağının çok rahat gören ressamlarından biri olmasına rağmen adil ücret ve itibar için erkek meslektaşlarından daha çok savaşmak zorunda kaldı. Ölüm tarihi tam olarak bilinmemekle beraber günümüzde ulaşılan bazı belgelere göre, 1650'lerin başında hâlâ aktifti. Ölümünden sonra hızla unutilan Artemisia, 1900'lerin başında Caravaggio uzmanı Roberto Longhi tarafından yeniden keşfedildiğinde çalışmalarını gündeme geldi. Yeniden keşfedildikten sonra bile sanat tarihi kanonuna kolayca kabul edilmedi; çalışmalarının çoğu ya babası Orazio Gentileschi'ye ya da Caravaggio'ya atfedildi. 1977'de feminist hareketin öncülerinden sanat tarihçisi Linda Nochlin'in yazdığı "Neden hiç büyük kadın sanatçı yok?" başlıklı makalesiyle son elli yılda dikkate alınmaya başlandı. 2020 yılında Londra'daki Ulusal Galerinin tam 197 yıllık tarihinde solo sergisi yapılan ilk kadın sanatçı olmasıyla yeniden sanat dünyasının gündemine girdi. Bugün Gentileschi'ye atfedilen yaklaşık 60 resmin konusu büyük çoğunlukla İncil'den veya mitolojik alınan Susanna, Judith, Kleopatra, Lucretia ve Esther gibi güçlü kadın kahramanlar üzerinedir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantery.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

MURAT ERTEL

BEN BİR FÜZYONİST'İM

7kere davet edilip 6 kere çıkmış Fusion Festival'de. Bir keresinde sevgili eşim Esmâ ile Berlin'deydim ama bizimkiler Atatürk Havalimanı'nda dumanlar silahlar patlamalar olduğu için İstanbul'da kalmışlardı ve çalışamıştık o sefer. Diğerleri hep muhteşem geçti nasıl şaşırmış nasıl sevmiştik Fusion'u. "Festival dedğin, dünyada cennet dedğin budur." dedirtmişlerdi bize ve dedirtmeye devam ettiler bunca sefer. "Üstelik iki sene bir çağırabiliriz sizi" dediler bize, "her sene gelerseniz laf olur" dediler hakikaten de tuttular sözlerini.

1999 yılında Kultur Kosmos isimli kar amacı gütmeyen bir dernek ikinci Dünya Savaşı sonrası Ruslar tarafından terkedilen askeri havaalanında toplaşmış sonra da oraya el ve gönül koymuşlar. Başta yalnızca gönüllü çalışan ekip büyüdükçe büyümüş ve günümüzde on bin kadar sempoizatını 2500 kadar gönüllü çalışanı ve birkaç yüz de maaşlı çalışanı olan bir kimliğe bürünmüş. Tabii ki ideallerinden vazgeçmemiş ve ödün vermemişler. 2018'de oraya gittiğimizde kendi MadMax'ten fırlamış araçlarına binen güvenlik birimleri ile iç güvenliklerini sağlayabileceklerini söyleyerek alana yine polisi sokmamışlardı. Nazîlere karşı olan Fusion'cular yalnızca onların giydiği Thor Steinar isimli markayı taşıyanların derhal atılacaklarını festival rehberine yazmayı hiç unutmazlar.

5 gün süren bu festivalde günde 23 saat müzik vardır, bir saat temizliğe ayrılır, 30 kadar sahnede 400 kadar canlı konser, dj, biraz tiyatro, performans, ışık gösterisi ve görsel şovlar yer alır. Yerde sigara izmariti olmaz çünkü bilet alana küllük işlevinde bir tüp verilir. Sanatçı alanında bile emvî yedekten sonra sanatçılar kendi buluşıklarını yıkardı ama bu sene pandemi nedeniyle tabakları boşaltıp bir yere koydük. En harika durumlar dan bir diğeri de festivalde e t ürünlerinin satılmaması ve yememesi. Her şey ya vegan ya da vejeteryan. Yemek ve içki satan tüm dükkanlar ise ya kültürel bir hizmete ya da kıyak bir politik projeye paracıkları aktarıyorlar. Solcular yani biziğiz ve cennette ya da Gezi'de gibi

hissettiğiniz zamanlar oluyor orda.

BaBa ZuLa ile oranın en büyük ikinci sahnesi olan Roter Platz yani Kızıl Meydan'ında çıldık. Rus havaalanından devşirme olduklarından Rusça ve Kiril alfabesi estetiği epey yaygın. Kultur Kosmos ve Fusion kurucularından Daniel bizi sevinçle karşıladı, kim bilir kaçını izleyişli. Biz de onu görünce çok sevindik herkes bizi tanıyor, gülümsüyordu; gülen insanlar görmeyi ne kadar özlediğimizi fark ettik. Daha soundcheck sırasında alanı doldurmuştuk, konser başladığında bizim alanın sınırları aşmış ve ucu bucağı olmayan bir kalabalık ortaya çıkmıştı, harika bir konser oldu. Daniel ertesi gün bize festivalin en iyi ve en kalabalık konserinin bizimki olduğunu düşündüğünü söyleyince çok sevindik, hakikaten çok coşkuşu idi.

Bu seneki festivalin en güzel yönlerinden biri de Türk müziğinin dünyada ve Almanya'da yükselişini hissetmek oldu. Almanya'dan katılan dj İpek İpekçoğlu ve Ethnique Punch dışında yine pek sevdiğimiz Ayyuka ve İslanman de festivaldeydi. Hatta biz onları dinlerken İslanman Aşkının Sözü Kalır isimli türkümüzü çaldı ne muhteşem bir histi. Ayrıca yine çok sevdiğimiz grup Altın Gün de festivalin en büyük sahnesinde çıldı. Konser sonrası da hep beraber festivalde tozduk. Bir gece beraberce 25000 civarı adım atmışık. Beraberce pek çok konser gittik hatta kovalına kadar Peaches'i sahne arkasından seyrettik. Peaches bayıldığım bir sanatçıdır bu sene en sevdiğim albümü olan Teaches of Peaches'in 20. yılı olduğu için oradan çıldılar. İki dansçısı giysilerini ikide bir de önümüzde giyip çıkarmak zorunda kalınca bizi şutladı göreviller. Sonra İsveç'in bir köyünden gelme the Goat diye bir grubu hem izledik hem de Altın Gün'cülerin arkadaşları oldukları için onlarla da tanıştık. Grup psikedelik progressive civarı bir müzik yapıyordu, tavsiye ederim.

Burada müzik ve müzisyenler ve konserler ve festivaller durdurulup susturulmak isteniyor ya; ben de izleyicilerimize müzik susturulamaz dedirtip kaydetmişim. Bu da o anın anısı. Mücadeleye devam.

Burada müzik, konserler ve festivaller durdurulup susturulmak isteniyor ya; ben de izleyicilerimize müzik susturulamaz dedirtip kaydetmişim; bu da o anın anısı. Mücadeleye devam.

Ücretsiz Müzik Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Üç nehir üstüne küçük balad

Akar Guadalkuivir
Portakal ve zeytin bahçelerinin gölgesinde
Senin iki nehrin Granada
Düser karlardan, vadilere

Ah sevda
Geri gelmez bir daha

Guadalkuivir kıvrımlarında
Yanar tutuşur nar çiçekleri
Akar nehirlerin Granada
Bir kanla, gözyaşıyla öteki

Ah sevda
Karıştı rüzgâra

Sevilla'da zarif
Yollar açılmıştır yelkenlilere
Senin nehirlerinde Granada
İnitilendir yüzen sarı

Ah sevda
Geri gelmez bir daha

Guadalkuivir.. Çan kulesi
Ve rüzgâr, limon bahçesinde
Dauro, Genit, ölü kılışçıklar
Nehirlerin denize kavuştuğu yerde

Ah sevda
Karıştı rüzgâra

Sular taşıyıp götürürdesün
Çürüyen acının ateşlerini?

Ah sevda
Geri gelmez bir daha

Endülü's, portakal çiçeği alır
Ve zeytin dalları, denizlere

Ah sevda
Karıştı rüzgâra

Federico Garcia Lorca

Kaynak: Dünya Şiir Antolojisi-2
Çeviri: Atıl Behramoğlu

Mehmet Ali & Akşamsen

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

LAURA GARCÍA-LORCA: Ailem Federico García Lorca'nın arşivini korudu

Lorca Merkezi'ndeki çin portakalı ağacı, Fotoğraf: Hemmie Lindholm

Federico García Lorca'nın yeğeni ve Lorca Vakfı'nın Genel Başkanı Laura García-Lorca ile tanışmamız 2018 yılının Mayıs ayında Madrid'de düzenlenen bir şiir festivaliyle oldu. Bir ay sonra ise uzun süredir Madrid'deki Residencia de Estudiantes'te muhafaza edilen Lorca Arşivleri'nin tamamı Granada'daki Lorca Merkezi'ne taşındı. Böylece Laura García-Lorca da yıllardan sonra ilk kez şehre tam zamanlı bir geri dönüş yapabildi. Hayatımdaki her güzel şey gibi hem şiir hem de arşivlere borçlu olduğum dostluğumuz ve ayrıca Lorca'nın sadece okurları tarafından değil, onun mirasına canla başla sahip çikan ailesi tarafindan da yaşatıldığını hatırlatmak adına, 5 Mart 2021'de Laura'nın Granada'daki evinde yaptığımız uzun bir sohbetten derlediğim ve çevirdiğim söyleşiyi sunuyor ve aradan çıkıyorum.

■ **Öncelikle söyleşi teklifini kabul ettiğiniz için çok teşekkür ederim. Sizi tanımayan ya da daha fazla tanımak isteyen okurlar olduğunu düşünerek söyleşiyi Laura García-Lorca kimdir, neler yapar, nelerle meşgul? Bunları sorarak başlamak istiyorum.**

1939'da İspanyol İç Savaşını bittikten sonra, ailemin tamamı Amerika'ya sürgün gitmek zorunda kaldığı için New York'ta dünyaya geldim. Bilgin üzere, amcam Federico García Lorca 1936'da Franco rejimi tarafından katledildi. Bu süreçten sonrababam Francisco García Lorca, diplomatik görevle Belçika'da bulunuyordu. Annemin babası da Washington'da İspanya büyükelçisi olarak görev yapıyordu. Daha çok dedemin İspanya ve yeniden bir hayat kurabilmek adına ailem New York'a yerleşti. İlk kız kardeşim de burada doğdu.

Annem Barnard Caldegi'de, babam da Columbia Üniversitesi'nde edebiyat profesörü

olarak çalışıyordu. Ancak 1967 yılında babam emekliye ayrılmasıyla birlikte ailem İspanya'ya dönme kararı aldı. Buraya döndüğümüzde 13 yaşındaydım. Hepimiz için kuşkusuz büyük bir değişimdi. Franco hâlâ hayatıydı ancak o dönemde ailemin dönüşü ve özellikle anne babamın güvenliği adına bir tehdit unsuru oluşturmuyordu artık bu durum. Her şeyden önce Amerikan vatandaşı olarak dönmüştük bu ülkeye. Ayrıca Franco hükümeti Lorca'yı katletmelerinden kısa bir süre sonra bunun bir "yanlışlık" olduğunu fark etmişti. Tırnak içinde bir yanlışlık vurgusunu bunun için yapıyorum: Lorca'nın öldürülmesine bu denli geniş çaplı ve uluslararası bir tepki geleceğini tahmin edememişlerdi. Bu yüzden döndüğümüzde büyük bir sorun çıkmadı.

Doğduğumdan beri ikili bir hayat yaşadım. Evde her zaman İspanyolca konuşuyorduk. Dışarıda ise sıradan bir Amerikalı gibi yetiştilirdim. Herkesin gittiği bir Amerikalı okuluna gittim örneğin. Hem kız kardeşlerim hem de ben bu iki kültürle iç içe büyüdük. Bunu bazen bir engel gibi hissetmiş ve deneyimlemiş olmama rağmen, şimdi dönüp baktığımda genel olarak iyi bir tecrübe olduğunu düşünüyorum.

■ **New York'ta doğup büyüdükten sonra İspanya'ya dönüşünüzü, özellikle ilk yıllarınızı biraz daha detaylı konuşmak istiyorum. Neler hissettiniz? Buradaki hayata alışma sürecinizi nasıl oldunuz?**

Bunun birçok farklı yönü var. İlkında. İspanya'yı zaten seviyordum. 1955'ten itibaren —henüz bir yaşındaydım o zaman— yaz aylarını ailecek burada geçirmeye başlamıştık. Yani zaten gelip gidiyorduk. O yüzden İspanya da kendimi burada gibi hissettiğim bir yerdi. Burada

ailemiz, arkadaşlarımız ya da etrafımızdaki insanları da seviyordum. O yüzden döndüğümde hiç yabancılık çekmedim. Ayrıca babaannem Vicenta García Lorca, Granada'ya çok anlaşılır sebeplerden hiç dönmedi. Madrid'e ayrıca Cervantes'in de doğduğu kasaba olan Alcalá de Henares'e çok yakın bir yerdekendinebirev yaptırdı. Granada'da yaşadığı vadiye çok benzer bir vadedeydi bu ev. Yine Granada'da bırakmak zorunda kaldığı çiftliğine benzer bir çiftlik kurdu. Katırlar, domuzlar, tavşanlar, tavuklar, diğer hayvanlar ve ayrıca meyve ağaçlarıyla dolu güzel bir araziyi bizim İspanyol cennetimiz haline getirmeyi başardı. Fakat aynı zamanda bu İspanyol cenneti hepimiz için yoğun bir keder ve huzursuzlukla da yüklüydü. Özlemiyduğumuz bazı şeyler özellikle insanlar adınabize çok iyi gelmişti elbette. Fakat bir şeyler hep eksikti. Biri hep eksikti.

Aynıca İspanya, ailemin yeniden kuruluşunda aktif rol oynadı ve destek verildiği İspanya değildi artık. İspanya'nın bir cumhuriyet olarak yeniden yapılanması fikrine inanmışlardı. Bu ve benzeri sebeplerden dolayı yarım bir sevinç yaşıydık...

Franco'nun İspanyasına döndüğümüzde, o dönemde gibieleğimiz en özgür okula gittik. Aslında annemin ailesinin La Institución Libre de Enseñanza'da (Özgür Eğitim Kurumu) uygulamaya koyduğu pedagojik yapıyı miras edinmiş bir okuldur. Faka tbenim için çok dar, sınırlayıcı ve son derece zor bir deneyimdi. Aslında daha çok akademik olarak zordu, yoksa sınıf arkadaşlarımla gayet iyi anlaşırıyorduk. Zaten sosyal bir insanımdır. Bu yüzden arkadaş edinmek konusunda hiç sorun yaşamadım. Ancak genel olarak okulun hiçbir cazibesiz olduğu benim için. Baska bir zorluk da şu oldu: Kendimi

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteoy.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

hep yetersiz ve güvensiz hissettirdi çünkü benden beklenen şeyleri buranın kurallarına göre yapmak açıkçası hiç kolay değildi.

■ Bir sakıncası yoksa, ailenizin amcancınızın katledilmesi ve sonrasında ortaya çıkan diğer süreçlerle nasıl baş ettiğini, neler yaşadığını sormak istiyorum. Her şeyden önce Lorca gibi dünyaya mâl olmuş bir şairin ardından bıraktığı zenginliğe sahip çıkmak, bu zenginliğin devamını sağlamak ve bunu da önce sürgün yıllarında, sonrasında da Franco'nun gölgesi altında yapmak aileniz ve sizin için nasıl bir deneyimdi?

Bu mirasın korunması ve devam ettirilmesi konusunda en büyük şansınız, dedem, ninem, halalarım ve babamın Lorca'nın sıra dışı bir yaratıcı olduğunun farkına çok erkenden varmış olmalarıydı. Bu yüzden daha en başından onun tüm eserlerine sahip çıktık. Özellikle babam ki kardeşinin öldürülmesinden katar olan süreçte kendi adına kurduğunu ya da düşlediği hayatı bambaşka, sonrasında kardeşinin sesi olmak durumunda kaldı bir anlamda. Uzun süre Madrid'deki Residencia de Estudiantes'te muhafaza ettiğimiz, şimdi Granada'ya taşınan Lorca arşivlerinin bu kadar zengin ve çok iyi korunmuş olmasının temel sebebi ailem en başından bunu öngörmüş olmasıydı.

Kısacası arşivlerinizin sorumluluğu henüz bana verilmemiş çok önce için en zor kısımlarını ailem zaten halletmişti. Yani bütöneraşivi bir araya getirmek, arşivleri vegenel olarak Lorca'nın mirasını muhafaza edecek ve devamını sağlayacak bir vakıf kurmak, bütün bunları akademisyen ve araştırmacıların erişimine açma girişimlerini başlatmak, bu mirasa eklenecek işlerin haklı yapılması konusunda itina göstermek vebenzeri diğer işleri çoktan yapıp bitirmişlerdi. Ayrıca İspanya devleti ve Franco hükümetiyle uğraşmıyış ve onlar başa çıkmıştı. Franco hükümeti Lorca'nın eserlerini önce yasaklamış, sonra yeniden basılmalarına izin vermek durumunda kalmıştı.

■ Lorca'nın eserleri üzerindeki yasak ne zaman kalktı?

Sanırım 1940'ların sonuna doğruydı. Fakat Franco hükümeti bunu tamamen kendi çıkarları doğrultusunda yaptı. İşlenen cinayetin siyasi bir cinayet değil de amcamın gönüllü ilişkileri ve cinsel kimliği yüzünden işlenmiş bir cinayet olduğunu ima edip bunun bir "yanlışlık" olduğu iddiasını da yayarak. Böyle bir hikâyeyle bette Franco rejimine cazip geliyordu çünkü böylece amcamı katletmelerinin sorumluluğunu üstlerinden atacaklarını düşünüyordular. Şunu da eklemek lazım: Elbette cinsel kimlikler üzerinden işlenen suçların hepsi siyasi suçlar. Fakat ben sadece

Federico ve annesi Vicenta Huerta de San Vicente'de.

amcamın cinselliğine odaklanıp işlenen suçun da eşönsellerin kendi aralarında işlediği bir suç olduğunu iddia ediyorlardı.

Kısacası o yıllar bütün bunlarla uğraşmak zorunda kalan ailem için çok zor yıllardı. Bir taraftan amcamın eserlerinin en iyi şekilde hazırlanıp yeniden basılmasını, halka ulaştırılmasını ve okunmasını istiyorlardı. Bir taraftan da bu tür politik manevralara başa çıkmak zorunda

kaliyorlardı. Gayet de iyi başa çıktılar! 1982 yılında Isabel halam —o tarihte Lorca kardeşlerden hayatta kalan tek kişi— kız kardeşlerim, diğer üç kuzenim ve benden amcamı alt elimdeki tüm arşivleri kuracağım vakfa bağışlamamızı rica etti. Biz de kabul ettik. Lorca Vakfı bu şekilde kuruldu.

Daha sonra ben de doğrudan bu süreçlere dâhil oldum. İlk olarak Lorca ailesinin Granada'da öncelikle yazlık olarak kullandığı, sonrasında müze haline getirilen Huerta de San Vicente'nin yöneticisi olarak göreve başladım. Huerta de San Vicente, şehirde Lorca'nın hayatı ve eserlerine adanmış ilk mekânı —Lorca'nın doğduğu kasaba olan Fuente Vaqueros'taki müze-ev şehrin epey dışında biliyorsun. O zamana kadar Granada'nın şehir merkezinde Lorca'ya dair hiçbir şey yoktu. Huerta'yı Mayıs 1995'te halka açtık ancak baki doldurulması gereken önemli bir boşluk olduğunu hissediyordum. En temel boşluk elbette amcamın şehirdeki görünmezliği idi. Ancak onun varlığını dünya genelinde de daha görünür ve duyulur hale getirmek gerektiğini düşünüyordum. Sadece okurları ya da tiyatro severleri değil, yaşayan yazar, sanatçı ve tiyatrocuları arasında çağdaş bir bağ ve diyalog kurulması gerektiğini de. Bunu sağlamak en iyi yollarından birinin farklı disiplinler arası

iyi işleyipmiş sanatçı ve yazarları Huerta'ya davet ederek Lorca'nın ve bu mekânın hâlâ nefes aldığı göstermek olduğunu kanaat getirdim.

■ Lafınızı balla bölüp, bunu davet ettiğiniz sanatçıların Lorca'nın kişisel piyano ve gitarını kullanmalarına izin verecek kadar içten bir cömertlikle yaptığının notunu buraya düşmek istiyorum. Çünkü derdinizin sadece ziyaret veya birkaç günlük etkinlikler düzenlemek değil, insanları Lorca'nın hayatına ve eserlerine kelimelerin tam anlamıyla ilk elden bir temas, dokunuş sağlamak olduğunu vurgusunu yapmak bence önemli.

Evet, çünkü her şeyden önce bu ev 1980'lere kadar aileme aitti. Bu yüzden bir müzeye çok içinde uzun yıllar yaşamış bir ev olduğunu hâlâ hissetmek mümkün. Ve her şeyden önce bu ev Lorca'nın evi. Onun hayatının son 10 yazını geçirdiği, birçok eserini yazdığı ev. Ve evine endine has bir güzelliği var. Bu yüzden evin ruhunu ve içinde yaşamışlık duygusunu muhafaza etmenin önemli olduğunu düşündüm. Bu ruhu yaşatmak içinevi ziyaret edecek, bu yakınlıktan etkilenerek ve ilham alacak insanlara da ihtiyacı vardı. Bu yüzden davet ettiğim her müzisyen Lorca'nın gitar ve piyanosunu kullanabileceklerini söyledim —hâlâ da öyle Enstrümanlar kullanılmak için varlar zaten, değil mi? Evin de bir ev olarak hissedilmesi gerekiyor aynı sebepten. Zor bir iş de değil açıkçası.

■ Ne kadar süredir Huerta'nın direktörü olarak çalıştınız?

Açılışından sonraki ilk 10 yıl.

■ Biraz da Lorca Merkez'i ni konuşalım mı? Nasıl kuruldu? Sizin katkınız ne oldu bu süreçte?

Lorca Merkez'in ilk tohumları aslında Huerta de San Vicente'den yemiliyordu. En nihayetinde Huerta'ya şimdi bir bahçe alanı küçük bir ev. Bahçe yetiştirilse üç yüz sandalye

siğdirabiliyorduk. Daha fazla insanın siğabileceği bir yer ihtiyaç olduğu aşıkardı. Huerta'da Derek Walcott, Patti Smith, John Cale, Lou Reed gibi birçok insanın sevdiği ve takip ettiği yazarlar ilen sanatçılara girdik. Her etkinliği birkaç gün üst üste düzenlememize rağmen böyle etkinlikler içte seferde sadece üçyüz insanı içerelebilmek cidden yeterli değildi. Ayrıca bu etkinlikleri sadece hava elverişli olduğuna göre yapabiliyorduk ve sergiler içine de küçük odalarla sınırlıydı. Kısacası Lorca için daha geniş bir mekân ihtiyacı vardı. Ayrıca arşivleri ve tiyatroyu da düşünmek zorundaydık.

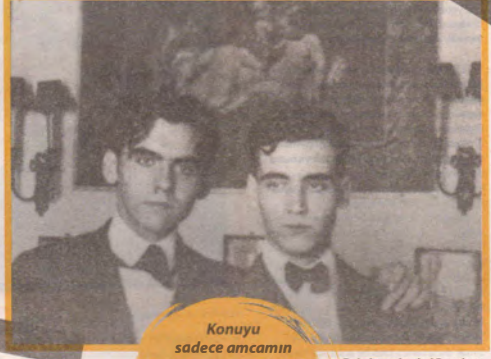
Huerta'nın ilk günlerinden başlayarak böyle bir proje hayal etmeye başlamıştım. Vanihayet 2002 yılında kolları sıvayıp işe giriştim. 2004 yılında Avrupa Birliği'nden bu projeye başlamak için maddi destek geldi. Hemen sonrasında şehrin göbeğinde, katedralin yanı başında harika bir yer bulduk. Mimari tasarımı için Pritzker ödüllü İspanyol mimar José Rafael Moneo Vallés'in jüri başkanlığı yaptığı uluslararası bir yarışma düzenledik. Bu yarışma kapsamında 23 ülkeden 172 tasarım önerisi aldık. Bence "Herkes açık düzenlenmiş ancak mimarların isimleri gizli tutularak elemesi yapılabir yarışma fikri" gayet iyi bir fikirdi, çünkü asıl amaç genç mimarlara ve yeni fikirler fırsat yaratmaktır. Ve en nihayetinde öyle de oldu. Yarışmayı kazanan üç Meksikalı ve bir Sloven mimar epey genç mimarlardı. Üniversiteyi bitireli çok olmamış, 29 yaşlarında mimarlardı bunlar. Ayrıca o güne kadar tek bir projeye imza atmamışlardı.

■ Bundan habersiz yoktu açıkçası. Harika bir iş çabası!

2009 yılında binanın yapımı bittiğinde ortaya çıkane sericiden harikaydı. Her anlamda işlevsel bir bina da oldu. Her şeyi bir araya toplayacak ve bunu da görece küçük bir yerde yapacak bir binanın yapımı gerçekten zor bir işti. Bin metrekare bir alandan bahsediyorum ama neredeyse 400 seyirci kapasiteli bir tiyatro sahnesi, oldukça geniş bir sergialanı, atölyeler, arşivlerin bulunduğu genişçe bir alan, kütüphane veaynacıst kattakı ofisler ve bir konferans salonu bu alana çok güzel bir şekilde işe edili. Kısacası harika bir iş çıktı ortaya ve her şey Lorca Merkezi'yle birlikte yerli yerine oturdu.

■ Kesinlikle katılıyorum bana. Sizin bahsetmediğiniz ama benim Lorca Merkezi'nde bilhassa sevdiğim başka bir şey de arka terastaki minik Çin portakalı ağaçları. Evet, doğru! Hasadını kendimizin topladığı ki küçük ağacımız da var

■ Son olarak Lorca'nın eserlerinin çevirileri üzerine konuşmak istiyorum. Başka birçok dilde olduğu gibi, Lorca Türkçeye de birçok kişi tarafından çevrildi ve çevirmeye devam ediyor. Bu çeviriler sayesinde tanıdığımız Lorca elbette öncelikle bir şair ve sanatçı olarak kabul görüyor, ancak politik olarak da birçokumuz için önemli bir yerde durduğu yadsınmaz. Lorca bu politik bakan Lorca'nın

Konuyu sadece amcamın işlenişine odaklayıp işlenen suçun da eşcinsellerin kendi aralarında işlediği bir suç olduğunu iddia ediyorlardı.

Federico ve kardeşi Francisco. Sonámbulo" (Uyurgezer Romans) şirinden bir dize var: "Verde que te quiero verde" (Yeşil, nasıl da severim seniyeşil). Bu dizeden esinle yeşil özgürlüğün ve direnişin sembolü bir sözcük ve renge dönüşmüş Çin'de. Çeviri işinin ne kadar önemli bir iş olduğunu bu örnek

yazdıklarından çok nasıl öldürüldüğüyle ilişkili olduğunu düşünüyorum. Bir çevirmen olarak, Lorca çevirileri hakkında genel olarak sizinne hissettiginizi ve düşündüğünüzü merak ediyorum açıkçası.

Lorca çevirilerinin en başından, yani Lorca'nın öldürüldüğü günden bu yana, çok hayatı bir önemi olduğunu söylemeliyim. Aslında ölümünden önce başlamıştı eserlerinin çevrilmesi. Büyük ihtimalle ilk Lorca çevirileri Çinceyapıldı. Bu çevirilerin harikabir hikâyesi de var aslında. Dai Wangshu, sürrealist akımla çok ilgilenen Çinli bir şair, Paris'e giderken Madrid'e uğramış. O aralar Lorca'nın *Gypsy Ballads* (Çingene Baladları) yayımlanmış. Kafelerde ve başkayerlerde insanların Lorca'nın bu şiirlerini yüksek sesle okuduklarını ve sürekli Lorca'dan heyecanla bahsettiklerini duymuş. Böylece o güne kadar basılmış Lorca kitaplarının hepsini okuyup adeta büyülenmiş. Paris'te tanışıp sürrealizm üzerine yapmak istediği çalışmalar yaptıkları ve Çin'e tekrar döndükten sonra Lorca şiirlerinden bir seçki basmaya karar vermiş ve böylece Çin'e ilk çevirileri yapmış. Bu hikâyeyi ilk olarak şair ve yazar Bei Dao'nun yazdığı bir inceleme yazısında okumuştum. Dao bu yazısında Lorca'nın Dao'nun da içinde bulunduğ bir grup şair ve sanatçı için ne kadar önemli olduğunu anlatıyordu. Daha sonra Dao ile tanışma şansım oldu. Bu tanışma sırasında Dao bana bu seçkinin 1930'larda Çin'de yasaklandığını ancak birkaç kopyasının onun ve aralarındaki direniş hareketine dâhil gençlerin de olduğu şair ve sanatçı grubunun eline geçtiğini anlattı. Lorca o dönemde Çin'deki özgürlük hareketinin sembolü haline böyle gelmiş. Bütün bu olan bitimlerin içinde işin orada "Romance

çok iyi anlatıyor bence ki bunu zaten en iyi bilenler arasındadır.

Başka ve az önce bahsettiğim kadar olumlu olmayan bir örnek de Lorca'nın Almanca çevirilerinden verilebilir. Bu konuda ciddi bir sıkıntı yaşadığını biliyorum çünkü Thomas Mann babama bir mektup yazarak Lorca'yı Almancaya çevirmek birini önermişti. Fakat cidden iyi bir çevirmen olmadığının işi isten çektikten sonra anladık. Babam Almanca biliyordu ama bu çevirmene Lorca'nın Almanca çevirilerinin tüm yayın haklarını vermişti. Lorca Almancaya kötü bir şekilde çevrilmiş olsa da oyunların sıklıkla sahnelendiği için hâlâ hem izleniyler hem de okunuyordu. Bunun sebebinin de tiyatro camiasının oyunları sahnelemek için kendi çevirilerini yapmaları olduğunu düşünüyorum. Şu an Lorca'nın birçok başka çevirmen tarafından Almancaya çevrildiğini ve diğer dillerde olduğu gibi bu dilde de çok iyi çevirileri yapıldığını belirtmek isterim.

■ Sohbetinize cidden hiç doyum olmuyor ama söyleşinin de artık sonuna geldik. Vakit ayırıp benimle bu söyleşiyi yaptığınız için teşekkür ederim.

Büyük bir keyifli benim için. Ben teşekkür ederim.

*30 Mart 2021 ve 11 Nisan 2021 tarihlerindeki parça olarak *Gazete Duvar'da* yayımlanan bu söyleşiyi düzenleyerek okurlarımıza sunuyoruz. Paylaşmalar için *Gazete Duvar'a* ve *Oyku* Tekreri teşekkür ederiz.

ATAOL BEHRAMOĞLU

Garcia Lorca'nın mezarı

Ahmed Arif'in bütün şiirlerini severim. Her birinin hayatımda ve belleğimde özel bir yeri vardır. 1960'larda Ankara'daki buluşmalarımızda bazılarının onun kendi sesinden dinlediğimi unutamam.

Bu şiirlerden biri de "Karanfil Sokağı"dır.

*Tekmil ufuklar kışladı
Dört yön, on altı rüzgâr
Ve yedi iklim beş kıta
Kar altındadır*

"Kar altındadır" tekrarıyla süren şiirin "Garcia Lorca'nın mezarı"ndan söz eden dizeleri, Ahmed Arif'in şiirlerini okurken hiçbir yerde yükseltmeden ve alçaltmadan, usul ve ağır başlı bir ağıt söyler gibi, her sözcüğü özenle vurgulayan sesiyale kulaklarımdadır:

*Şarkılar bilirim çiğ tutmuş
Resimler, heykeller, destanlar
Usta ellerin yapısı
Kolsuz, yarı çıplak Venüs
Trans-nanainsokağı
Garcia Lorca'nın mezarı,
Ve gözbebekleri Pierre Curie'nin
Kar altındadır.*

Bu yıl 25 Nisan'da Granada'ya gitmek için Malaga'ya uçarken yapmak için zihnimde planladığım şeylerin başında "Garcia Lorca'nın mezarı"nı ziyaret etmek vardı...

Fakat bir mezarı var mıydı gerçekten? Kuşukum doğrulandı. Bir mezarı yoktu Lorca'nın.

Bu yazıya başlamadan internette yaptığım gezintide, gözümün kaçmış ya da unuttuğum bilgilere ulaştım.

19 Ağustos 1936'da faşist milislerce kurşuna dizilerek öldürülen Lorca'nın, gömüldüğü tahmin edilen yerde yapılan kazılarda insan kalıntısına rastlanmamış. Böylece, büyük olasılıkla bu toplu mezarın nerede olduğu belli değil.

Lorca adına ilk kez Pablo Neruda'nın bir şiirinde rastlamıştım. Neruda adını da ilk kez duyuyordum. 1960 ya da az öncesinde olmalı. Enver Gökçe'nin, o sırada takma bir adla yayımladığı, Düşün Kitapevi yayını olarak çıkan Neruda çevirilerinden "Lorca'ya Yanık Şiir" adlı şiirin giriş dizeleri o günün bu güne belleğimde kaldığına şüphe yok.

*İssiz bir odada
Kederden ağlayabilseydim
Gözlerimi çıkarabilsem de
Yiyebileydim
Sırf senin için yapardım bunu
Yaşlı portakal ağacı sesin
Senin şiirini için yapardım bunu
Çığlıkçığığa fırlayan şiirin*

"Belleğimde kaldığına" deyişim boşuna değil. Çünkü şiir bozma konusunda usta olan internet sitelerindeki bozulmuş hallerinden, eksik buçuk da olsa belleğimde kalanı tercih ederim... Örnek mi? Yukarıdaki dizelerden birindeki "yaşlı portakal ağacı" metaforu, internette "yaşlı portakal ağacı" olmuş... "Yaşlı portakal ağacı"nda şairin acı yazısına da bir gönderme olan "yaşlı" sözünü, Lorca ile de şiiriyle de ilgili olamayacak "yaşlı" ile değiştirmek ya da öyle anlamak nasıl bir akıldır? Böyle bırakılıp şiirde kaybolmuş bir şiir değil mi?

"Yaşlı portakal ağacı ses..." Yıllardır belleğimden silinmeyen olağanüstü metafor... Neruda'nın bahtsız arkadaşına, büyük şair yoldaşına keder dolu bir övgü ve ağıt dizesi...

"Yaşlı portakal ağacı ses..." Yıllardır belleğimden silinmeyen olağanüstü metafor... Neruda'nın bahtsız arkadaşına, büyük şair yoldaşına keder dolu bir övgü ve ağıt dizesi... Bütün bir Granada doğasını gözlerimizin önüne getiren, portakal ağaçlarını da o ağaçların ve o doğanın eşsiz şairine ağıtlattır dize...

Lorca'nın şiirlerini çok daha sonra, sevgili Ükü Tamer'in "Deniz Bile Ölü"r" adıyla topladığı olağanüstü güzel çevirilerinden okudum:

*Burada, bu ikinci sazlıklarında
Ne garip Federico adında olmak...*

İnsan olmak, biri olmak garip tir gerçekten de... Şair bunu duyumsar ve varoluşa ilgili bu duygunun daha da derinlerine inmeyi göze alır... Şairin ille de bir mezarın olacağına şüphe yok. Bu şiirlerde de.

Toplumcu Gerçekçi Sinemanın Usta Yönetmenine Veda:

Erden Kural

HALİL İBRAHİM SAĞLAM

Geçtiğimiz günlerde kaybettiğimiz usta yönetmen Erden Kural Türk sinemasının en özel yönetmenlerinden biriydi. Hayatı boyunca sansürlerle boğuşmuştu, tepkilerisetti,ysankardı. İçsin hakkını aradı, toplumcu gerçekçi sinema yapardı, Yılmaz Güney'in yön verdiği sinemaya Yılmaz Güney gibi bakmadan sinema yapmaya çalışırdı. Belki de bu yüzden Güney, Yol filmi ni ilk Erden Kural'a çektiirecekken daha sonraçekilen görüntülerden memnun kalmayıp 26 günlük çalışmasının ardından Kural'ın işineson verip yerine Şerif Gören'i getirmişti. Kural bunu hiç unutmadı. Yıllar sonra 2005'te Yolda isimli -ismiyle de manidar olmak üzere- bu olayın bizzat filmi ni çekti. Yolda yönetmenin pek başarılı bulunmayan filmlerinden oldu, çünkü Kural yıllar dir unutmadığı, içinde yara olan bir kişisel hesaplaşmasını bu filmle tamir etmek istemişti. Film başarılı bulunmasa bile Kural bu filmi çekmeseydi belki hiçbir zaman kendi içinde rahata eremeyecekti. En azından denedi, kendi gözünden bir açıklama fırsatını en sevdiği sinema yoluyla denedi. Bu konuyla ilgili son sözcükleri ise 2019 yılında şunları; "Sinemaya devam etmem için beni kına etti ama yıllar sonra sinema şevkimi kıran da kişi oldu. 'Yol'u çekerken 26 gün sonra işime son verdi. O bir Yılmaz Güney filmi yapmak istiyordum ama ben kabul etmedim. İşime son verince sinema hayatımın bittiğini düşünmüştüm. Ama 'Hakkari'de Bir Mevsim'i çektim. Paris'te yaşıırken beni arayıp tebrik etti, hallelalk. Son konuşmamızda onunla."

Kural sineması sıklıkla karşılaşılagacıgı şekildedebiyatla hep iç içeydi. Kural'ın dostları arasında birçok edebiyatçı vardı, kendisi de sinemaeleştirilmeden gelmeydi. Çok film izlerdi, sinematarihinehakimdi, filmleri eleştirel bir gözle doğru açlardan değerlendirdi. İlk filmi Kanal (1978) ile sinemaya çökete kili bir başlangıç yapmıştı. Lakin Kanal daha sonradan Kural'ın davakı oldu bir filme dönüştü. Film açka bir uryarlama olmasına rağmen birçok kişi de Yaşar Kemal'in Tenekte öyküsünden bir uryarlama olduğunu dile getirmişti. Hatta daha sonra Yaşar Kemal 'Tenekte' adlı uzun öyküsünü kendinden

Kural sineması toplumcu gerçekçi filmler yapardı ama bunu yaparken Yeşilçam sinemasının gelenekselleşmiş kodlarını kullanmazdı. Kendi istediği gibi film yapardı Kural, her zaman da bunu söylerdi.

izin almadan "Kanal" adlı filme uyarladığı gerekçesiyle Kural'akarışıda va açmıştı. Bereketli Topraklar Üzerinde (1980) ise yönetmenin hem ilk başyapıtıydı hem de sinema tarihimizin en önemli filmleri arasındaydı. Filmin başına gelmeyen kalmadı. Türkiye'de darbe döneminde sansürlendi, yasaklandı, yıllarca gösterilmedi, çalındı ve daha sonra kayboldu. Yirmi sekiz sene sonra İsveç'te bir depoda kopyası bulununca Kural "Kayıp çocuğumu bulmuş gibi sevindim" demişti. Orhan Kemal uyarlaması olan Bereketli Topraklar Üzerinde yönetmenin Yeşilçam estetiğiyle hiç alakası olmadığını, sinemaya Yeşilçamlar gibi bakmadığını belgелейen en önemli filmi olmuştur. Hemen ardından gelen Hakkari'de Bir Mevsim (1983) ise yönetmenin bir başka başyapıtıdır. Yeni siyasi koşullar sebebiyle Türkiye'deki gösterimi tam beş yıl gecikmiştir. Ferit Edgü'nün romanından uyarlanan, senaryosu Onat Kutlar tarafından yazılan film Berlin Film Festivali'nde Gümüş Ayı ve FIPRESCI

ödülleri dahil olmak üzere dört ödöl kazanmıştır. Osman Şahin'in romanından uyarlanan Ayna (1984) ve Cevat Şakir Kabaağaçlı'nın romanından uyarlanan Mavi Sürün (1993) de yönetmenin en önemli yapıtları arasında gösterilir, sevenleri çoktur. Özellikle Ayna çoğu kişiye iyiye bölünmüş bir filmdir, "Sinemamızda böyle bir film yok" diyenlerin çıktığı kadardıkıal bir yapıttır. Mavi Sürün daha konvansiyoneldir ama güçlüdür.

Kural sineması toplumcu gerçekçi filmler yapardı ama bunu yaparken Yeşilçam sinemasının gelenekselleşmiş kodlarını kullanmazdı. Kendi istediği gibi film yapardı Kural, her zaman da bunu söylerdi. Onun sinemasında hem 70'ler sonrası Yılmaz Güney filmlerinin Yeşilçam'a getirdiği yeni çizgiyi gördünüz hem de Avrupa art house sinemasının izlerini. Yeşilçam döneminde yazan, yöneten çoğu isim (Memduh Ün, Atıf Yılmaz, Zeki Ökten, Tunç Okan, Safa Önal) 2000 sonrasında bir film yaptığinde yine Yeşilçam'daki tarzları gibi filmler çektiler ve bu filmler günümüzün değişen sinema algısıyla bağdaşmadığı, eski kaldığı için başarısız oldular. Kral 2012'de Yık gibi aşırı riskli bir film çekerek o dönemden gelmesine rağmen sinema duygusunu, biçimi, kurgunu, anlatı stili ni hâlâ üstüne gitmeye devam ederek bir kez daha takdirini kazanmıştı. 2008'de çektiği Vicdan ve 2014'te çektiği son filmi Gece belki daha konvansiyonel anlatılar barındırıyordu fakat Vicdan bilhassa kurgusuyla, Gece ise aça karakterler arasındakitehlikli sarmalla farklılaşmaybaşarıyordu. 2017'de Kural'ın Adana AltınKözaFilm Festivali'nde jüri başkanıyken -herkes ödülü Onur Saylak'ın Daha'sına beklerken- cümlesiyle "öyle bir film izledik ki" diye başlayıp ödülü Onur Ünlü'nün Ağır Gören Gözlerle İhtiyaç Yok filmine verdiği an belleğimde hâlâ taze. Düşük bütçeli, gösterişsiz ama sıra dışı, kafası kırık bir filmi. Yeşilçam zamanı yönetmenlerinden hiçbir isim böyle bir filme en iyi film ödülü vermezdi ama o Yeşilçamcı değil, Erden Kural'dı!

2013'te İstiklalCaddesi'ndeEmek Sineması'nın yıkımını protesto eden kalabalıkların başında geliyordu Kural. Ben de filmlerini yıllarca izlemeye rağmen kendisini kanlı canlı ilk orada görmüştüm. Kalabalığa yaptığı konuşmada "Emek Sineması kâim aldığımız yerdir. Burası sinemamızın İbâh'sidir. Emek Sineması halkındır, nasıl olur da birilerine hediye edersiniz? Bunun adı vandalizmdir. Emek Sineması'nı geriştiriyoruz." demişti. Tuncel Kurtiz'le beraber en ön saflarda yer alıp polisten biber gazı yemişti ve ardından fenalaşıyordu. Hiçbir şeyi unutmayan Kral elbette bunu da hiç unutmadı. Yaşantısı boyunca hep bu konuda fikirlerini en net şekilde dile getirdi. Son filmi Gece'den beri sekiz yıldır film çekmiyordu Kral. Yeni filmi Sus Payı için geçen yıl destek almıştı, Refik Halit Karay' dan uyarılagacıgı filmi merakla bekliyorduk. O filmi tamamlayamadı aramızdan ayrıldı usta yönetmen. Ama filmleri, fikirleri, mücadelecı tavrı hep bizimle kaldı ve kalacak. Sevenlerinin başı sağ olsun.

ZAFER KÖSE

Woody Guthrie'nin Emaneti

Bir çocuğun olursa sürdürür, hiç olmazsa,
O tatlı varlığıyla senin güzelliğini.
Shakespeare

Ella May ile Tike, genç bir çift. Amerika'da, Texas taraflarında yaşıyorlar. 1930'lar da, kırlık bir arazide çiftçilik yapıyorlar. Hemen şurada, diye hissediyoruz yakınıklarını. Tanıdıklar. Aslında bütün zamanlarda ve her yerlerde. Etrafımızda, aramızda dolaşıyorlar.

Bu yakınlık duygusu, bize çok benzerlemelerinden kaynaklanmıyor. O kişi, birçok açıdan bizden farklı. Özellikle sensizliği yaygınlaştırmalarıyla ve dinsel eğilimleriyle başmakaşma yönleri dikkat çekiyor. Ama çok da bildik bir hayat.

Yakınlığımız, içinde yaşadıkları koşullardan geliyor. Daha doğrusu, koşullarına karşı takındıkları tavırdan. Öylesine durumlara, yani hiçbir yardım ve umut kalmamasına, bizim buralarda "yer demir gök bakar" diyoruz. O korkunç, o vahşi, o acılı hayatları biliyoruz.

Çürümekte olan aşıp evin duvarlarından giren rüzgâr, Ella ile Tike'i olduğu kadar bizi de ürpertiyor. Durmaksızın çalıştıkları halde işlerini yetiştirememelerini, kendi hayatımızdan kesitler gibi izliyoruz. Arazi sahibinin emrettiği acımasız yanıtlardan da, sanki buralardaki bir tüccarın sesinden duyuyoruz.

Romani bu şekilde okumamızı sağlayan şey, elbette yazarının edebiyat anlayışı ve bu anlayışın dayandığı dünya görüşü.

BİR OZANDAN

Toprak Ev, halkının dağılgıcını sağlama bir yer edinmiş. Amerikalı ozan Woody Guthrie'intek romanı. 1947'de tamamlanan ama

Yozlaşma! Ne korkunç bir kavram, ne büyük bir tehlike! Kendi sınıfına ve kendi kültürüne yabancılaşan insanın sefilliği.

unutulmaya terk edilen bu kavram, ancak 65 yıl sonra gün yüzüne çıkabilirdi.

Guthrie, başta Bob Dylan olmak üzere, sonraki kuşaktan birçok müzisyeni etkiledi. Üstünde "Bu makine faşistleri öldürür" yazan gitarıyla ortaya koyduğu sanatçı tavrı, dünyanın dört bir yanında karşılık buldu. Müziği sadece müzik olarak görmediği gibi, bir yöreyle ilgili gerçeklikleri de sadece orası ile sınırlı biçimde ele almaz. Tek romanını da aynı geniş bakış açısıyla yazdı.

Bu sayede, "Yükün Düzlük" diye bir yerdeki Ella ile Tike isimli iki kahramanını yaşadıkları hayatın derinliğiyle, insan ruhunun inceliğiyle ele alarak, oradaki olayları akıp giden hayatın hikâyesi haline getiriyor. Yereldeki evrensellik ve kişideki insanlığa ulaşmanın başka yolu var mı?

TÜRKÜ GİBİ

Böylesine somut bir yerellekle anlatılan hikâye, tüm zaafatları ve insanlık halleriyle birlikte oradaki halkı sevmemizi de sağlıyor. Daha önemlisi, aslında kötü bir halk, kötü bir kültür olamayacağını düşündürüyor. Yeter ki yozlaşmasın!

Yozlaşma! Ne korkunç bir kavram, ne büyük bir tehlike! Kendi sınıfına ve kendi kültürüne yabancılaşan insanın sefilliği. Eleştirmek yerine kıyanan, direnmek yerine

birilerine yaranan, başının çaresine bakmak için kurnazlıklar düşünen, özgür terchi ad altındansanların çirkinlikleri seçmesini onaylayan, duyguları yağmalayan kişiler... Yozlaşan insanlar.

Kötülükleri kişileştirmeyen bu roman, yozlaşmaya karşı bir direniş gibi de okunabilir. Hatta yazarının

hiç haberi bile olmadan, memleketimizdeki arabesk belasına bir itiraz da sayabiliriz.

DAYANIŞMA VE MÜCADELE

Sert toprağa kazmanın izlememesi içimizi sıkıyor. Ella'nın babasının bile, ileri sürdüğü şartları kabul edilmeyince yardım etmeye yığılma neden olmuyor. Olmaz

elbette. Çünkü bunlar bir karamsarlık durumu yaratmak için değil, koşullarına teslim olmayan iki insanın hikâyesi biçiminde anlatılıyor.

E, ne de olsa, bir mektubunda kendisinden "umut makinası" diye söz eden bir sanatçının romanı bu. Ella May ile Tike'nin ilişkisi "dayanışma" kavramını, ikisinin hayatiyeti ise "mücadele" kavramını somutlaştırıyor.

Örneğin bir yerde, Tike, Ella'nın isteği üzerine, yaşadıkları aşp ev rüzgârı girmesini önlemek için duvarlara gazeteler kâğıtları yapıştırırken bir yandan da dans ediyor. Neşeyi zıplayarak, karısına şakalar yaparak çalışıyor. Bu satırlar okurken, önceki sayfalarda anlatılmış olan Tike'i onca yoran işler ve içinde bulunduğu yoksulluk daha da anlatılıyor. Çünkü asıl konu, çiftin başına gelenler değildir, onların gösterdiği tepkilerdir.

EMANET

Kısa sayılabilecek bu romanda en uzun yer, başlardaki 14 sayfalık sevimli anlatınsave sonlardaki Ella'nın doğum yapmasına ayrılmış. Buralardaki anlatım vahşi, sert, belki biraz aşırı doğal. Romantikli arayanları hoşlanmayacaktır. Ama gerçekçi. Acımasızca gerçekçi!

Çünkü "Doğa hâkindandı Ella May Tike." diye açıkça belirtilen bir hikâyenindili, içeriğini yansıtan biçimde kurulmuş. Romanın başındaki sunum yazısında, Woody Guthrie'in müzisyenliği için söylediği gibi: "Şarkıyla şarkıyı söyleyen birdi."

"Gerçekdişi" denebilecek tek anlatım, doğumun çok yaklaştığı sırada, Ella'nın gözlerinin önünde beliren görüntülerden, duyduğu hayali seslerden söz edildiği yerde ortaya çıkıyor. Birdenbire odaya insanlar gelip gitmeye başlıyor. Birbirlerini içinden geçiriyorlar. Rüzgârda ve güneşte uçup yere konan, savrulan, birbirine karşı, aslında tek bir bütünün parçası olan saman çöplerinden, koçanlardan, pamuk tiftiklerinden, toprak tan oluşu görüntü gibi toplanıyorlar. Ovaların, tepelerin, nehirlerin, hepsinin tek bir bütünü meydana getirmesi gibi. Bir insan nasil kendi başına bir bütünse, insanlığın da tüm unsurlarıyla tek bir beden gibi olması durumu. Bir kenar, aldatan, diğerlerini ezen insanların, bir bedenden mikroplara, zararlı hücrelere karşılık gelmesi. Sayıları az da olsa sesleri güçlü çıkan zararlılar, çok gibi görünen kötüler.

İşte bu nedenle doğmalıdır bebek. Kötülüklerle ve çirkinliklerle karşı bir kişi çıkmak için. Ella'nın güzelliğini devam ettirmek için.

Bekli de bu "gerçekdişi" satırlardaki anlatımdan dolayı, romanın son sayfasını çevirince öyle düşünüyoruz; yazarın o bebeği bize emanet ettiği gibi

Ücretsiz PDF Kitap Öldürü - <https://ranteey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

HAYDAR ERGÜLEN

"BİZ ATEŞ-İ AŞKA YANANLARDANIZ!"

Aşık Melulî, "çok yaşayan yüze kadar yaşıyor" deyişini doğrulayan bir ömür sürmüş, 1892'den 1989'a. Yalnızca ömrünün uzunluğuyla değil, yaşadıklarıyla da 'çok' niteiminin hakkını vermiş. Maraş Afşinî, asıl adı Karaca Erbil. Mekansızlardan. Arapça da öğrenmiş, Farsça da. Sonra da babasının yanlarına verdiği Ermeni ailenin kadınından 'Tanrıya gerçek ibadet insanı sevmektir ve Tanrı insanın kalbindedir' inancını öğrenmiş. Bu güzel düşünceyi öğrenir öğrenmesine de, ne var ki 1915'te Ermeni tehriyeli yurtlarından, anılarından, yaşamlarından edilen yüzbinlerce Ermeni arasında yer alan bu aileyi bir daha göremez, sonlarını da öğrenemez! Kendisi de 89 yaşındayken, 12 Eylül askeri rejiminin sorgusundan ve işkencesinden nasibini alacaktır.

Bilsin bilmesin her aşık kalpten kalbe gizli 'Tanrı insanın içindedir' inancını açığa çıkararak aşık olmaz mı zaten? Aşık olmak da bir bakıma yaymak, bildirmek değil midir? Aşık Melulî de öyle yapmış. Kendi kültürünün, yani Alevî kültürünün, temeli olan bu inancı bir Ermeni kadınından, daha Ermeni okulunda öğrenim görürken öğrenmesi de, bu sevgi-nin kalbe doğduğunun ve kalbin bu sevgiye dolduğunun da delilidir.

Ehlîbeyt'e bağlılığı hiç sarsılmaz Melulî'nin, fakat Alevîlikteki Dedelik sistemini, yani ocağazade olmayı eleştirmekten de geri durmaz, dedeliğin babadan oğula geçmesini eleştirir ve Babağan Bektaşîlerinin tasavvufi yoluna yönelir, Batnî(îcrek) anlaşıyla yazdığı şîirlerde elbette en başta muhabbet yer alır. Muhabbet insana, insandan da önce can'adır çünkü. Melulî Baba dîvânı'nda

aşığın şîirleri onun değer verdiği şeylerin cennet ödülü ve cehennem cezasının çok ötesinde olduğunu gösterir: "Cenneti parasız zahide verdik/cehennem korkusun gönülden sildik/hurîyi gılmayı biz burda bulduk/bizim cennetimiz yar kucağıdır." Hayın şerrin burada sorulacağı ve her hesabın burada verileceğine inanır ve içtenlikle dile getirir, çünkü yolu da bunun üzerine kuruludur: "Ey hoca, Tanrı bir, şirkimiz yoktur/şeytan gıziyecek kürkümüz yoktur/cehennem narından korkumuz yoktur/biz ateş-i aşka yananlardanız!"

"Melulî'yem kıblem kamîl insandır" diyen Aşık Melulî'nin Ehlîbeyt ve cana muhabbetiyle dolu yaşamı örnektr.

Melulî, kederinden, gamından ötürü aldığı mahlastr aşşın. **Aşık Mücrimi** de çocukluğunda yanan sol elini kullanamadığı için 'Çolak Dede' diye bilinir, bir Alevî dedesi tarafından "Mücrimi" mahlasıyla çağılır. Asıl adı Mehmet Özbek. Kendisi de Celal Abbas ocağından bir dede. 1882 Malatya doğumlu. Şapkayı ilk giyenlerden, yeni yazıyı hemen öğrenen öğretmenlerden ve şîirlerinde Alevî-Bektaşî düşüncesinin benimsediği vahdet-ivücd anlayışını sürdürüp, Tanrıya insandan ulaşılabilecek yoldan tenevürlardan. Yaşamı, sanatı, düşünceleri hakkında birkıptayazan Ulaş Özdemir'in aktardığı bir anlatımda, oğlu Cemal Dede babasını 500'den fazla olduğu söylenen şîirleri için, "Mücrimi çok şîir yazmış ama harmanını dağ başına yığmıştır. Rüzgâr gelip savurmuş, Anadolu'nun dört yanına götürüyor." der.

Alevîlerin Ehli Hak ya da Hakikatçılar olarak bilinen kolundaki önde gelen 7 aşık arasında

log, müzik araştırmacısı, besteci, bağlama ustası ve değerli yorumcu Ulaş Özdemir hem İran'daki hem Türkiye'deki Ehli Hak mensupları ve aşıkılar üzerine çalışmalar yapıyor. Mücrimi üstüne de bir kitabı var, **Aşık Mücrimi'nin Yaşamı ve Şîirleri** (Pan Y., 2008). Ayrıca yüksek lisans tezi de 'Ehl-i Hak'ın kutsalsız tanbur' adını taşıyor. Aşık Mücrimi en çok başka sanatçılar tarafından yorumlanan "Şen değil" le tanınıyor: "Şu diyar-ı gurbet elde/şen değil gönüm şen değil/kimse bilmez ahvalimden/şen değil gönüm şen değil.../Ben cismimi yakıtım nara/gönüm uğramış efkara/tecellim yok bahtım kara/şen değil gönüm şen değil".

Firik Dede Dersim'in efanesi. Yalnızca şîirleriyle, söyledikleriyle değil, aynı zamanda anlattıkları, naklettikleri de geleneğin yürütücüsü. 'Evlad-ı Kerbelâyık' diyenlerin soyundan, suyundan, huyundan, yolundan bir bilge aşık. Derviş Cemal ocağının bağlılarından bir Firik Dede'nin fotoğraflarıyla karşılaştığımızda, hem öfkesini hem usulluğunu bir arada görürsünüz. Hem Hacı Bektaş'a hem Pir Sultan'a bağlı olmanın, sakinlikle isyan arasında yaşamının, diyalektik fotoğrafı. Yani yaşamın. Öyleyse ölümün de. Firik Dede de bölgede ve Dersim'de yaşanan acılardan payını en kıymetlisi, evladi üzerinden alacaktır. 12 Eylül faşist askerî rejimi sürecinde, Ovacık'ta kulaksız yüzbâşı adıyla maruf insanlık düşmanı tarafından önce abisinin gözleri önünde işkence edilen sonra da diri diri yakılan Behnâz Firik'in babası olmanın acısını tadacaktır. O günden sonra da sakalları kesemeyektir. Öfkesi dimsece de, içine de atsa, gözlerinden bilinir insan, bakışın ateşinden, yününden, şiddetinden. Bir daha

insanda kaldıkça, içine baktıkça konuşsa ne konuşmasa nel

İnsan bazen uzun bir sessizliğin içinde otursa, gözler de uzun bir yalnızlığın içinde öyle uyusuz durur. Çok uyumuş, çok rüyalanmış, çok görmüş, çok gülmüş gibi. Gönül gibi, gönül nasıl ilk çekiliyorsa dünyadan, gözlerdir ilk çekilen de rüyadan. "Yüzü şemsi kamber, gözleri nur" dur bilge dedenin ama gördüklerinden yorulur. Zira *Fırat Suyu Kan Akıyor*'dur ve buna bakmak şarttır, 'sayım suyum yok' diyenlerden değilseniz tabii!

Firik Dede uzun zaman paylaşmamış deyişlerin sözlerini, ele, dile düşsün istememiş, yol sırrıdır, hazinedir, bize mirastır, gizli sırdır diye korumuş. Güneşin sofrasında kalsın istemiş hep, dostların arasında, bağtılarn kalbinde. Yüzü güneşle yıkanan toprak evlerden, mazmullara sığınma evi olan dağlara ve gövdelerinde canlara yer açan ulu ağaçlara, niyaz ettiklerinin şefaatiyle yıkanmış gönüller dolusu aşkla beslenmiş nice sözler söyler, yine de az gelir. Dersim'in acılarına 18 yaşındaki evladı Behzat'ın acısını da ekleyen Firik Dede "Dünya" şiirinin sonunda aslında her şeyi söylemiştir: "Bu fani dünyadır güvenme boşa/İster elliyaşta ister yüz yaşa/gerek vezir olsungerekse paşa/öyle de götürür şerri dünyanı".

Talip Özkan'dan Hisarlı Ahmet'e, Şekip Şahadoğlu'ndan Seha Okuş'a, Enver Demirbağ'dan Mükerrrem Kemertaş'a, Nuri Sesigüzel'den Bedri Aysel'iye, İzzet Altınmeşe'den Genç Osman'a nice farklı yorum, tını, ses, ahenk ki birer türküleriyile bile anmaya kalsak nice günümüz şen, nice vaktimiz gamlı geçer, nice akşamımız uzun olur nice sabahımız güneşli. Ne güzel olur! Kaldı ki bu saydıkların anılması gerekenlerin pek azı, yalnızca başına aşık sıfatını yazıp aramaya, dinlemeye, okumaya koyulduklarımızın sayısı binleri aşiyor. Şikayetçi miyim, yooo, bir, ben kimim ki şikayetçi olayım, iki, daha da önemlisi, çalıp söyleyenden, sayılarının artması, verimlerinin yükselmesi, dinleyenlerinin çoğalmasından şikayetçi olmak da ne kelime! Demem o değil, gamlanmam zamandan, "vakit vakit incelen vakit"ten, ki ben de borcunu yazıyala ödemeye çalışanlardan olduğum için, kendimi yalnızca okuduğum her şeye değil, gördüğüm, baktığım, duyup dinlediğim her şeye karşı da borçlu hissedip borcumu da, miktarını da katlıyorum!

Ateş-i aşka yananlar, bu aşkla çalıp söyleyenler bu kadar değil elbet, yeni zamanlarda da aşkın ateşiyle yanıp tütenler, ruhumuzu tutuşturanlar var ki onlardan eyleyülde kısıya kısa da olsa söz etmeden *Aşklar Cemi* tamam olmayacak, yoksa eksikler cemi olur! Öte yandan biz de "ben yandım aşkın narına" demiş bulunanlardan sayılırız. Öyleyse sözümüzü yansak da aşkla bağlanız!

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşemsefası

ALİ DENİZ USLU

İNKÂRA İTİRAFLAR

Sancısı dinmeyen bu ameliyata narkozsuz girdim
Çünkü ölümden korkmayanı yaşam ile ehilleştirmeyi deniyorlar
Zordur bir balığı suda boğmak.
Bir yanımı şehre gömüp kalanıyla kaçımayı deneyeceğim
Çernobil'den ne serpilmişse üstüme büyüyecek içimde
Şimdi hatırlayabiliyorum;
Çocukluğumda cebimden düşenler bilyelerden fazlasıydı.
Nerede, nasıl ve ne zaman?
Bolca soru, yanıtları sızı
Kendimi tekrarımlı yıkıcı farkı!
Voltalarımı evrenin arka sokaklarında atıyorum
Ana caddedekilerin bundan haberi yok!
Ölü Deniz yazmalarına not düşmüşüm dizelerimi
Bütün hayatımı yazmışım bu notlara...

GAMSIZIN Günlüğü

FULYA ÖZLEM

Görünmez bir zirhalâhalkın arasınankarışmış, sokaklarda dolaşıyorum: Gamsızım ben. İç huzurum bozulmasın diye dış dünyaya olan hiçbir şeyi umursamıyorum. Dış dünyayla benim iç dünyam, yanımdan geçen arabanınkornasıile kafamda çalan şarkı, ayağıma basan adamın ağırlığı ile yerin tabanımaya uyguladığı çekim, mahallenin – baskısının- bacaklarımı çepecevre kuşatan bakış denizi ile benim “ayyy bana bu yakışır, oh küfül küfül bu sıcaktaşaaan neel” diye seçtiğim sort arasında, şehrin keşmekeşiyle benim içimdeki sahil kasabası görünmez ama bildiğin sapaşğılam böyle kaleduvarı gibi bir duvar var, Çin Seddi mi desem Cenevizlilerden kalma kale burcu mu desem bayağı heybetli bir şey.

Her şey bir gündüz düşü görmemle başladı. Bir gün sahilde otuyordum. Aal Bir baktım, dalgalanırken içinde bir denizkızı, kollarında bebeğiyle lotus pozisyonunda oturmuş, dalgalar ne yünden gelir, ne kadar güçlü olursa olsun hiç sarılsamıyor, aynen sırtı dimdik oturup yavrusuyla muhabbetine bakıyor, bazen dalgalar devriliyor, o devrilmiyor, öylesine bir iç ahenk ile etrafına görünmez bir duvar örmüş. Bacakları olmayan birınsal lotus pozisyonunda oturabilir, amiyane tabiriyle nasıl bağdaşabilir diye kendime sormadım o gün, başka şeylerle meşgulüm. Aldım harcı elime, sıvaydı, spatulaydı, tuğlaydı derken ben de kendime cillop gibi bir duvar ördüm, tabii ki bir tek ben görüyorum onu, ama içi çok konforlu. Size de tavsiye ederim, bugün artık portakal bir duvarı olmayanın bu kadar gürtütünün içinde hayata tutunması zor.

İlginc bir deneyim bu gamsızlık. Çağdaş Dans kurslarında, alternatif meditasyon çemberlerinde, tiyatro yahut grupinşası öğretilerinde, muhtemelen her sekimizden birinin bile henüz içine girmeyip dışından burun kıvrıldığı alternatif güven telakisi egzersizlerinde siz de başınıza gelmiştir. Böyle sanki ipleri serbest bırakılmış, molada bir kuklaymışsınız gibi bedeninizi alır, elinizkelonunza çeşitli hareketleri yaptırır, kollarınıza iki yandan girip sırtı yerde sürür ya da adamlar attırır, ellerine teslim ettiririz iradenizle iradenizi dışı eylemlerle bulundurlur, biliniz mi? O egzersizlerde bunun temeli güvendir, siz kendinizi, bedeninizi grup arkadaşlarınızla tamamen teslim edip, bedeninizi ne istiyorlarsa yapmalarına izin verirken, o teslimiyetle beden-

aslında onların size zarar vermeyeceğine duyduğunuz güven vardır. İşte ben de bir gamsız olarak, elalem tepeme çıktığında, sırada önüme geçtiğinde, kulağımda borazan -yahut Yeni Türkçe Pop- çaldığında, suratıma duman üflediğinde, kişisel alanımı geniş kalçaları ile ihlal ettiğinde, kıvrımların hakkındaki kendisine sormadığım fikirlerini yüksek sesle belirttiğinden sanırım buna “laf atmak” deniliyor, - çocukken annememin namazını bozduğumuzda “La Havle” deyip devam etmesi gibi bir “La Havle” çekiyor, işime gücüne devam ediyorken, işte o moladaki kukla gibi bir teslimiyet hissediyorum etrafıma karşı. Gelgelelim benim teslimiyetimin altında güven değil umursamazlık yatıyor. Umrumda değil ayol, gamsızım ben! Bırakınız bassınlar, bırakınız tepeme çıksınlar, benim iç huzuruma kimmimse dokunamaz, dokundurtmam! Tek sabitim iç huzurum benim: böyle yağırmurda ıslanmayan, rüzgârda üşümeyen, yitirdim olmayan, hertürlü mevsim koşullarına dayanıklı, sizin iman dolu göğsünüz gibi serhaddim ile kuşattığım bir iç huzurum var, Allah nazarlardan saklasın, maşallah iç huzurumal Ben onu dokunulmaz yapacağım diye ne kadar uğraştım, ne çilerlediyürttüm, ne alevler yutturdum haberiniz var mı?

Velhasıl geçenlerde bir gün yine sahilde oturuyorum, gökyüzünü muhteşem renklerle boyuyor, tepeme baka tepeme izliyorum ki,

Dış dünyayla benim iç dünyam, yanımdan geçen arabanınkornası ile kafamda çalan şarkı, şehrin keşmekeşiyle benim içimdeki sahil kasabası arasında görünmez ama bildiğin sapaşğılam böyle kale duvarı gibi bir duvar var, Çin Seddi mi desem Cenevizlilerden kalma kale burcu mu desem bayağı heybetli bir şey.

iki Rus genç hanım tam güneşin olduğu yere kabaletlerini yerleştirerek instagrapozları vermeye başladılar. Kah parmak uçlarında yükselip, kah öne doğru hafif eğilerek, kah başlarındaki hasır şapka ve akabinde dudakları hafifçe sağa doğru eğip kiraz dudaklarını ısıarak instagradma unutulmaz bir “ufukta güneş alçıkırken

arşa doğru yükselen bilge binkini vücudu” tablosu ortaya çıkarmak üzere hummalı bir çalışmaya girdiler. Ben ne yaptım peki bir gamsız olarak? “Bu gerçekten harika bir poz!” dedim, çünkü sevimli bir gamsızım. Hiç orali olmayıp plaj çekimlerine devam etmelerini de hiç orali olmadım, sırf sevimli bir gamsızım diye herkes beni sevmek zorunda değil, iç huzurumu- canım o benim!- bu konuyu da umursamamak yönünde eğittim ben. Daha sonra ne mi yaptım? Efendim ben de güneş geçmesini umursamadığım için bir hasır şapka ile dahi taçlandırmadığım başımı şöyle bir kırkbeş derece eğdim, aha! Günbatımı bıraktığım yerde beni bekliyor, güneş ufukta hızla alçaklar denize batıyordu. Sonunda tam boyunum tutulmak üzereyken deniz kocaman kırmızı yavraları yuttu, kendimi tutamayı güneşin bu muhteşem performansını alçakladım. Bur gerçek bir doğa harikasıydı ve doğayla arama kimsenin girmesine yine izin vermemiş, yine iç huzurum ve ben bir ekip olarak dış dünya ile girdiğimiz düellodan-çiftli pinpon maçı gibi bir şey- galip çıkmıştı. Alkış duyunca kızlar performanslarını alkışladığından emin, “Teşekkürler!” dediler, “Instagradman kendilerini takip edebilir”mişim. Ha umrumda olduğundan değil ama bunlar benden de gamsız çocuklar yemiyor ederim...

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranterey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

AYDILGE

Yitip giden

Bu ülke ihmal edilmiş, yaralı bir çocuğa benziyor. Yok, öyle romantize etmeye çalışmıyorum. Çünkü yaralı çocukların içinde uyandırdıkları tüm hüzne rağmen, ne kadar acımasız da olabileceğini, her zorbanın aslında bir dönem o "yaralı çocuk" un ta kendisi olduğunu gayet iyi biliyorum.

Ihmal edilen çocuklar, ilgi görmek için huysuzluk yaparlar, bir yerleri kırarlar, bozarlar ya, twitter'a ne zaman girsem, o çocuklardan binlercesini görüyorum. Cörsene beni diye bağırın, dilinin şiddetini ve saygısızlığını artıracak var olmaya çalışan, nefret de edilese, tepki gör düğü için sevinen yaralı çocuklar ormanı... Eskiden bende tuhaf bir saflık vardı. Eskiden aslında normalde böyle nefret dolu olmadıklarını, sosyal medyada yorum yazarken, karşısındaki insanı görmedikleri için, o insanı incitici sözleri daha kolay yazabildiklerini, yüz yüze böyle davranmaktan çekinceklerini, göz göze gelindiğinde mutlaka insanı bir empati duygusunun çıkacağını düşünürdüm. Belki de öyleydi gerçekten de. Ama artık öyle değil. Sosyal medyada had bildirirken, nefret kusmak, kutuplaşmak sözlerle dövmek, linç etmek o kadar normalleşti ki, gerçek hayattada normalleşiyor. Gerçek ve sanalın bu kadar iç içe geçtiği bir dünyada başka ne olacaktı ki zaten... Herkesin fikrine, düşüncesine saygı duyulacağı bir dünya hayal ederken, herkesin aşağılanabilir, linç edilebilir olduğu bir dünya olduk. Elimize sağlık. Bunu en entelektüel görüneninden en cahiline kadar

hep beraber yaşadık. Sözde eğitim seviyesi yüksek, kendisini geliştirmiş insanlar fiziksel şiddeti yanlış görüp pek uygulamazlar ya, onların en büyük silahı da kelimelerle dövmeçtir. Fiziksel şiddet uyguladığında daha zeki ve saygın görünürsün... Aşağılamak, yok saymak, değersizleştirmek, yoksun bırakmak çeşitli vuruş teknikleridir ve istedikleri kadar kendilerini entelektüel görünsünler, psikolojik şiddet de fiziksel şiddet kadar insanın canından can kopartır. O yüzden diyorum bu katliamı el birliğiyle yaşadık.

Çünkü insan uğradığı acıyı ve ihmali telafi edecek sağlıklı bir yol bulamadığında, bildiği en kolay yolu seçiyor ne yazık ki... Yaradan kurtulmak için başkasına yara açmayı... O yüzden mayın tarlası misali kocaman yara tarlaları döşenmiş kalbimize. Herkes birbirinin gönlünü patlatıyor. Sonuç olarak, anlamı öldürülmüş, şarkılarda geçen bir kelime artık gönül...

Kim olduğun o kadar bağırıyor ki, ne dediğini duyuyorum. Kendimiz olmak yeterince tatmin verici olduğunda, başkalarından üstün olmak da cazip bir hedef olmaktan çıkar.

Çocuğumuza ne veremiyoruz da çoğumuz bunu tableteniz, telefondan almaya çalışıyor?

Uyku gibisin; lazım olunca yok, vakit yokken var.

**Sonuç olarak,
anlamı öldürülmüş,
şarkılarda geçen bir
kelime artık gönül...**

ÖNDER ABAY

Vazgeç

Hayatımız boyunca planlara, karakterlere, fikirler tutunuruz. Vazgeçme dair endişelerimize karşı geçmişimizden öğrendiklerimizi kullanarak güvende hissetmeye çalışırız. Şartlar değiştiği biz de sürekli değişiriz ama seçimlerimizi yaparken sonuçlara vereceğimiz tepkiyi hep sabit kalacakmışız gibi hesaplarız. Henüz gerçekleşmemiş senaryolarımıza hazır olmak istememiz masum görünse de tutunduklarımız bizi geçmişle kısıtlıyor ve yeni bir olarak özgürleşmemizi engelliyor olmasın?

Toplumdan öğrendiğimiz güvenli ve mutlu yaşam formülü çoğumuz için ayındır; partner seçimi ve birikim yapabildiğiniz bir iş. Yalnız yaşamak ve belirsizliklere katlanmak övülmez; ikisi de çözülmesi gereken sorunlardır. Kendimizi güvenli sınırlarda tutmak için hep caba harcarız. Sistemimiz bizi kısıtladığı mutluluk oyununun kurallarına uyarız. Gelecek kaygılarımız kendimizden beklentilerimizi şekillendirir. Artık her şeyin on kat pahalı olduğu ve hayatı ihtiyaçları karşılamanın lüks haline geldiğini düşününce toplumun geleceğin barındırmasını öğütmediği koşulları sağlayamazsak ne olur? Mutluluk oyununun dışında kalmak çok mu korkutucudur? Bu korkuyu tatlıla vereceğimiz parayı erzağaharakatakar biraz nefes almak için bile hareket etmemize izin vermeyen iktidar gibi kendimizden beklentimiz arttırarak ce-va-ber vermemiz acımasızca değil midir?

Bitmeyen beklentilerle kendimizi oyuna uydurmaya çalışıyoruz, taleplerimiz karşılandıkça mutluyuz. Oyuna o kadar meşgulüz ki vazgeçmek ve kendi kurallarımızla yeni bir oyun yaratmak aklımıza gelmiyor. Bize geçmişte iyi gelmiş duygulara ve fikirlerle tutunup değişimi kaçıyoruz. Planlarımız, fikirlerimiz kendimizden daha önemli; durup ne hissettiğimizi çözmeye gerek görmüyoruz. Üzerimizdeki baskıyı biraz azaltsak kendimize uyguladığımız dirençde yok olacak ve tekrar insanlaşacağız. Başkalarının ne düşüneceğini, mükemmel olma ihtiyacı, kim olmak istediğini bir kenara bıraksak içimizde korkan ve güvende hissetmek isteyen parçamızla tanışacağız.

Şimdi derin bir nefes alsak ve vazgeçmek; içimizdeki "Ben buyum, böyle yaparım" diyen ictidar sloganlarını sustursak ilk hangi fikirlerden kurtulurduk? Artık bize yaramayan ama hâlâ tutunduklarımız neler? Sabit kalmayı öğütüylep ilerlemeyi engelleyenler, kendiniz için yarattığınız maskeler, geleceğe dair öngörüleriniz, katlandığınız için süren ilişkiler. Şimdi derin bir nefes alsak ve mutluluk oyunundan vazgeçmek istediğimiz iktidara rağmen özgürleşeceğiz.

Neoemperyalizm, Afganistan ve sığınmacılar olayı-1

EMRE KONGAR

Klasik emperyalizm, Ortaçağ'daki Din-Tarım imparatorluklarının savaşarak toprak zaptetmesinden kaynaklanan/esilenen bir Endüstri Devrimi sömürsüdü:

Bütün Ortaçağ imparatorlukları, Tarım Devrimi'nin tek servet kaynağı toprak olduğu için, saf emperyalizmin tohumları olan, fetihler üzerine kuruludur.

Sümer, Mısır, Roma, Osmanlı, hep böyledir: Daha çok savaş, daha çok fetih, daha çok toprak ve daha çok köle nüfus.

Savaşlar elbette Allah adına, din adına yapılmıştır ama amaç toprağı büyüktür.

Klasik emperyalizm, Sanayi Devrimiyle gelişen sermaye sınıfının egemen olduğu

devletlerin, sözde milli ama öзде sınıfsal olan çıkarlarını, fetih tohumlarını yine savaşlar yoluyla filizlendirmesi sonunda dünyayı biçimlendirmiştir.

Klasik emperyalizmin dönüm noktası Din-Tarım imparatorluklarını tasfiye eden Birinci Dünya Savaşı'dır.

Birinci Dünya Savaşı'nın en önemli nedenlerinden biri "Doğu Sorunu" denilen ve "Hasta adam" teşhisi konulmuş olan, çöken Osmanlı İmparatorluğu'nun paylaşılması sorunudur.

Sanayi Devrimi'nin ortaya çıkmasıyla, filizlenmeye başlayan milliyetçilik akımları çerçevesinde İngiltere ve Rusya gibi iki büyük imparatorluk arasında bir rekabet alanı olan, zaman zaman Fransa'nın ve Almanya'nın da dahil olduğu bu paylaşım sorunu...

Tarihin normal akışı sonunda: Sevri Antlaşması ile son bulmuş ve Osmanlı İmparatorluğu tarihin karanlıklarına gömülmüştür.

Mustafa Kemal Atatürk, Birinci Dünya Savaşı'nı kazanan galip devletlere ve onların maşası olan Yunanistan, Ermenistan, Padişah ve içerdeki dinci isyanlara karşı yaptığı İstiklâl Savaşı ile:

Tarihi değiştirmiş... Neredeyseyüzyıllardır süren bu emperyalist paylaşım kavgasını Türkiye Cumhuriyeti'ni kurarak sonlandırmıştır. O zamandan beri Klasik

Emperyalizm de...

Soğuk Savaş ile temelleri atılan ve Küreselleşme ile iyice belirginleşen Neoemperyalizm de...

Atatürk'ün ve Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihi değiştiren bu zaferini hazmedememiş...

Ona yönelik gizli ya da açık saldırılarını, şeriate dayalı dinci ve faşizmi özleyen ırkçı/milliyetçi gruplarla işbirliği halinde, güçlendirerek sürdürmüşlerdir.

Klasik Emperyalizmin ideolojik sloganı, dinden, Allah'tan kaynaklanır...

Faşizme dönük milliyetçilik ile beslenir... Ve çağımızda, Neoemperyalizme dönüşerek, sömürüyü "Demokrasi" şekerli ile kaplayarak yutturmaya çalışır.

Osmanlı Din-Tarım Dönemi'nin son dünya egemeniydi. Dünya egemenliğini ondan, Endüstri Devrimi'nin öncüsü olan Britanya İmparatorluğu (İngiltere)

İngiltere bu egemenliğini, Birinci Dünya Savaşı sonrasında ABD'ye devretti.

Böylece Klasik Emperyalizmden, Neoemperyalizme geçişte liderliği ABD yükledi.

İşte "Dincilik" ve "Faşizmi hedefleyen Milliyetçilik" ideolojilerine/sloganlarına ek olarak, "Demokrasi" de (Sovyetlere karşı bir "İdeolojik Soğuk Savaş Silahı" niteliğiyle) Vietnam Savaşı'nın gerekçesi olarak kullanılmaya başlandı...

O zamandan günümüze kadar da, Ortadoğu'daki, Kuzey Afrika'daki ve Orta Asya'daki Neoemperyalist müdahale savaşları dahil, bu kullanım sürdürüldü.

Afganistan da bugüne, İngiliz Klasik Emperyalizminden, Amerikan Neoemperyalizmine "Demokrasi" adına devredilmenin trajedisıyla geldi.

Sadece Ortadoğu'da değil, Kuzey Afrika'da ve Orta Asya'da olanlar da bu çerçevede, Neoemperyalizm bağlamında görülmeli ve çözümlenmelidir.

Hemen belirtelim ki, Neoemperyalizm, son insanlık devriminin, "Bilişim Devrimi"nin bir sonucudur...

Kaba emperyalizmden çok daha ince yöntemlerle çalışır:

Bir toplumdaki bütün öğeleri, hem iktidar hem de muhalefet saflarını, bütün kimlikleri, ayrışmaları ve tartışmaları, sağ, sol bütün eğilimleri, yazarları, akademisyenleri, sokak kabadayılarını, özetle herkesi kullanan bir yetkinliğe ve etkinliğe sahipti.

Gerektiğinde saldırısını sürdürebilmek için düşman ilan ettiklerini bile güçlendirebilir.

Ortadoğu, Kuzey Afrika, Orta Asya, Türkiye Cumhuriyeti ve onun kurucusu Atatürk, bugün Kaba ve Klasik Emperyalizmin hedefleri doğrultusunda çalışan ama ondan çok daha ince ve etkili olan bir Neoemperyalist saldırı altındadır.

Ortadoğu, Kuzey Afrika, Afganistan savaşları ile, ülkemizdeki Arap ve Afgan sığınmacılar olayı bu bağlamda görülmelidir.

15 Ağustos 2021 tarihli yazısında Mine Kırıkkanat Neoemperyalizmin artık çok farklı yöntemler kullandığını açıklıyor ve şöyle başlıyordu:

"Ama olgunun (Neoemperyalizmin) arındığı gerçek, bu savaşların tam da kitlesel güçleri tetiklemek için açılmış olmaları.

Amerikan siyasal bilimci Kelly M. Greenhill, 'Bir Savaş Silahı Olarak Stratejik Göç Mühendisliği' başlıklı kitabında, 'Stratejik göç mühendisliği' deyimi, devletler ya da dış aktörler tarafından belli bir bölgede yaşayan nüfusun güçlendirilmesi, zayıflatılması ya da kapsamının değiştirilmesini sağlayan araçlar olarak kullanıldığını siyasal amaçlar dahilinde

kasten yaratılmış iç ve dış güçleri ifade eder. Mühendislik eseri güçleri yaratan araçlar, kazanç vaadinden finansal teşviklere, hatta kapalı olan sınırların açılıp basitçe geçişin kolaylaştırılmasına uzanan geniş bir skalaya yayılır" der.

Altıntın son satırı, zaten Türkiye'nin sonuncu fotoğrafı olup ABD ordusu yancısı yüz binlerce Afgan milisin nasıl olup da ellerini kollarını sallayarak ülkemize girdiğinin açıklamasıdır.

Kırkkanat, daha sonra Neoemperyalizmin yarattığı bu "Göç Mühendisliğine" karşı çıkanlar için de şöyle diyor:

"Çoğu kendisini hâlâ sosyalist sayan, küresel kapitalizmin belki de en kanlı projesi, kitlesel göçlere ve devletlerin yıkılmasına karşı durmaya çalışanlar 'ırkçı' ya da 'faşist' yaftasıyla tu kaka etmeye çalışan sözde insanlık havarisini bu aptalları 'sosyal liberal' olarak anmak gerektiğinde, kısaca 'liboş' diyoruz."

16 Ağustos 2021 tarihli Cumhuriyet'te, Ergin Yıldız'ın da, Neoemperyalizmin savaş ve göç olayının üstünü örtmeye ve saptırmaya çalıştığına dikkati çekiyordu:

"Dün siyasal İslamın kurmakta olduğu rejime yönelik eleştiriler 'darbeci' suçlamalarıyla susturmaya çalışanlar da bugün yine sahneler. Bu kez sığınmacılar olgusunun getirdiği sorunların tartışılmasını, 'ırkçı' suçlamalarıyla sabote etmeye çalışıyorlar."

"Çözümleme çabaları, 'insan hakları', 'demokrasî', 'göç' gibi kavramları sınıf çelişkileriinden soyutlayan, bağlamlarından koparan liberalizmin, 'erdemli olduğunu gösterme jestlerinin' (virtue signalling) etkisiyle kirleniyor."

14 Ağustos 2021 tarihli Cumhuriyet'teki öteki önemli bir yazı iktidardan Neoemperyalizmle göç konusundaki işbirliğini açıklayan Mehmet Ali Güller'in:

"Bu iktidar emperyalizmle uyumlu Yeni Osmanlıcılığının 'genişleme' hayaliyle göçmenleri bir kart olarak görüyor..."

Ümmetçi ideolojisinin bir yansıması olarak göçmenleri çeşitlilik olarak görüyor...

Neo-Abdülhamitçiliğinin yansıması olarak göçmenleri Batı'yla pazarlığının bir kartı olarak görüyor."

Erol Manisalı 17 Ağustos 2021 tarihli yazısında İktidardan sığınmacılar üzerinden ülkeyi "Ortadoğuluşturma Politikasına" işaret ediyordu:

"AKP'nin ve ideolojik kimliğinin, 'İktidarı sürdürmesi için' ülkenin Ortadoğuluşturulması kaçınılmazdır.

Ancak bu yolla 'demokratik toplumsal örgütlenmelerin' yolu kesilebilir.

Aksi halde "halkın egemenliğinin temsilcisi TBMM olduğu" süreç" bu gerçekleşemez: Demokrasi ile siyasal İslam, siyahla beyaz kadar zıt, karşıt yapılanmalardır. Demokrasi varsa siyasal İslam gerçekleşemez...

2011'den başlayarak yürütölen Suriyeli ve Arap istilası: 2021'de başlatılan Afgan paralı asker göçü Irak-Suriye-Libya hattında 'kolaylık sağlanan' radikal dinci geçişler, ülkeyi "Ortadoğuluşturmanın" somut kanıtlarıdır."

Aynı tarihte Zülâl Kalkandelen de yazısında Afganistan'ın tarihini anlatıyor ve radikal dinciliğe destek veren emperyalistlerin başta kadın hakları olmak üzere

insan haklarının tahrip edilmesine nasıl yol açtıklarını vurguluyordu:

"1990'larda CIA, Pakistan'ın istihbarat Servisi ISI ile birlikte bugünkü Taliban canavarını yaratmak için çalıştı; komünizme karşı "Yeşil Kuşak" oluşturmak amacıyla İslamcı grupların güçlenmesi için milyonlarca dolar harcadı."

"Bugün Afganistan'da güç kazanan Kâbil'i teslim alanlar, terör üzerinden para kazanan cihatçı militanlardır.

Katliamlar düzenleyen, çocukları ve gençleri zorla silah altına alan, Afgan halkının günlük hayatına kısıtlamalar getiren, kadınların birçok hakkını yok eden ve belirledikleri kurallara uymayanları vahşice cezalandıran Taliban, Batı'nın esiridir.

Ellerindeki silahları verenler ve onları eğitenler emperyalistlerdir...

Ama en büyük tehdit, 'Şeriatın Gölgesindeki Kadınlar' içindir."

Ayrıca Yalçın Doğan'ın T 24'te 16. ve 18. Ağustos 2021'de yayınlanan yazılarına ve özellikle de "Uyuşturucu ticareti Pakistan'da Afganlı göçmenler üzerinden yürüyor ve Pakistan halkını zehirliyor"

diye bize de uyarıda bulunduğu 17 tarihli yazısına da mutlaka bakılmalıdır.

Sevgili okurlarım, Neoemperyalizmin gücünü küçümsemeyin:

Yerli işbirlikçileri ile dünyayı ve Türkiye'yi ne hale getirdiklerini görün...

Ve kendi kaderinizi kendinizin tayin etme hakkına...

Temel Hak ve Özgürlüklere dayalı gerçek bir Demokratik ve Laik Rejime...

Ülkenize, insanınıza, toprağınıza, tarihinize, bağımsızlığınıza, Atatürkünüze sahip çıkın!

Sığınmacılar olayının, Neoemperyalizm'den ve hem Afganistan'daki Taliban Rejimi'nden de Büyük Ortadoğu Projesi bağlamlarından bağımsız olarak düşünülemeyeceğini bilin!

SAMA BADA

KARİKAKARTLAR

ALMULA TÜREDİ

Erken Teşhis

Latif Bey, balkonda vakit geçirmeyi pek severdi. Şemsiyesinin güvenli gölgesinde arzu ettiği kadar güneşi bedenine değdirir, sokağın tekinsiz hallerine yukarıdan bakar, canı sıkıldığında da yine kimseye görünmeden içeri geçer ama bir şekilde dış dünyayla bağlantısını sürdürdüğünü düşünüp kendini tatmin olmuş hissederdi. Ne sadece eve kapalı olmanın karanlığı ne kalabalıklara karışmanın bunalıtlı hengâmesi olurdu balkonda. İnsan içinde, ama değil gibi bir durum. Hele elinde çayı, kitabı varsa ondan keyiflisi olmazdı. Bazen karşı evlerde süren karmaşayı izlerdi balkon kenarına dizili sardunyalara arkasından. Kelleşmeye yüz tutmuş güneşin vurmalarıyla pırıl pırıl parlar; o, saksıdaki çiçeklerin kendisini sakladığını düşünerek cephedeki askerler gibi bakınırdı etrafına. Komşuları Latif Bey'i bilirler, ses etmezlerdi. Kattılı halinde

adamcağız, sıkılıyor evde bir başına, diye düşünürlerdi.

Yalnızlıktan midir bilinmez, Latif Bey, çok düşünürdü. Okuduğu kitapları, gazeteleri, izlediği filmleri, bitirdikten sonra bir de kendi kafasında ayrıca tartar, hoşuna giden lafları, düşünceleri bir kenara not alır, başka bir yerde ben de böyle derim diye kafasında kendini her hikâyeye katardı. Çok düşünürdü Latif ya, kendini de çok dinlerdi. Bilmem ne komşunun sırtına vuran ağrıların böbreklerden kaynaklandığını duyduğu günün akşamı ufaktan sırtına ağrıları girer; daha yeni yaptırdığı tam kan sayımı üzerinden çok geçmemesine rağmen yine test yaptırmaya giderdi. Aile hekimi başta hoş sohbet bulduğu Latif Bey'i gördüğünde artık gözlerini sağa sola huzursuzca deviriyor, kısa kısa halini hatırlını soruyordu. Latif Bey, erken teşhis için beman hareketi geçilmesi düştürüyüla

vücudunda ancak çok dikkatli insanların fark edebileceği hırıltıyı keşfetmenin heyecanıyla konuşur da konuşurdu.

Tüm dünyayı etkisi altına alan salgın döneminde Latif Bey, hayatı boyunca bu anı beklemiştir. Vitaminleri, boğaz gargara suyu, deniz tuzlu burun spreyi, bağışıklığı artıran başka bir takım içecekleri ile evinde bir üs kurmuş gibiydi. Gazetelerde çıkan her yeni semptomu okur okumaz, elindeki gazeteyi bırakır, gözlerini beyaz tavana diker, kanının damarlarında akışını duyacak kadar keskin sessizlik içinde gürültüyle yutkunur, boğazındaki acıma derecesini tartmaya çalışır. Eğer bu virüs ülkeye giriş yaptıysa kuşkusuz önce Latif Bey'i yoklayacaktır.

O gün de, boğazının ağrıdığını tespit etmişti. En sevdiği mekânına, balkonuna çıktı. Gözlerini deli gibi sokakta gezdirirken dışarıda dolaşan birileri varsa ona potansiyel mikropu gözüyle bakacak ve boğazındaki acıdan muhtemelen o kişinin sorumlu tutacaktı. Elleri terliyor, kalbi hızlanıyor, kendi kendine vücut ateşini yükseltiyordu. Hemen dedi, acile gitmeliyim. Müdahale etmeliler.

Sonra durdu. Hastanelerin nasıl da

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantery.org>

virüslerin en çok bulaştığı yerler olduğuyula ilgili okuduğu haber geldi aklına. Balkon demirine tutundu, güneş gözünü yakmış, başını döndürmüştü. Yetmez gibi karşı apartmandaki sinir bozucu oğlan çocuğu, ona el kol işaretleriyle bağırıyordu. İceri geçti. Kendini gerçekten de halsiz hissetmeye başlamıştı. Hastaneye gitmeye mecbur hissediyordu ama bu kadar mikrop varken gidemezdi. Kapalı kalma korkusu ya da yükseklik korkusu gibi bir şey uçtu gözlerinin önünde. Doktorsuz kalma korkusu! Derin nefes aldı, bir bardak soğuk su içti, her yudumda acı var mı diye boğazını yokladı ve bir süre sonra sakinleşti. Ateşi normale döndü. Hemen camın önündeki kanepeye biraktı kendini. Ara ara rüzgâr teskin edercesine serinliğini iceri veriyor, hemen dışarda dallarını kucaklamak ister gibi Latif Bey'in evine uzanan söğüt ağacı ona hüzünlü bakışlar atıyordu. Seninle birlikte ne yıllarımız geçti Söğüt Hanım, dedi Latif Bey. Kumrulara yuva, bana arkadaş, pencereme gölge oldun, hey gidi. Söğüt'dün dallarına baka baka kanepede uyuyakaldı Latif.

Gözünü açtığında saat gece yarısını çoktan geçmişti. Evin içinde gündüzken açık unutulmuş pencerelerin karanlığı dolaşıyordu. Latif Bey, pencerenin önünde upuzun saçlı bir kadın gördü, altın sarımsı cıplak kolları ona doğru uzanıyordu. Karanlık öyle bir açığı yaratmıştı ki yüzü görünmüyordu. Ufak bir çığlık koptu Latif Bey'in boğazından. Tuhaş şey boğazım hiç acırmıyor, diye düşündü o anda. Korkuyla gerilekilerken yanı başındaki sehpadaki su bardağı yere düştü. O sessizlikte kurşun gibi geceyi yardı şaşırttı. Birden kendine geldi o da. Camın önündeki eski dostu Söğüt Hanım, kadim büyücüler gibi gelmişti ona. Karanlık açısını değiştirmişti, yaşlı dalları tanıdı. Gündüz zamanı uyuyakalıp da tam uykusu saatinde gözünü açanların laneti gelmişti bir an üstüne. Kanepeden kalktı, evin içinde dolaşmaya başladı. Açık balkon kapısından huzurlu balkonuna göz attı hızla. Erken saatlerde yaşadığı panik атаға benzer anını aklına getirdi ve hastalık hastası olduğunu kendine itiraf etti.

Gündüz uykusu yaramış, Latif Bey, kendiyile asıl derdini bulmuştu. İşte boğazı ağrıyordu, ateşi yoktu, öksürmüyordu. Hayatı çok mu seviyorsun Latif, dedi kendi kendine. O yüzden mi hastalıkten, ölümünden bunca korkman? Kaybedecek neyin var ki, diye düşünüren çok sevdiği yeğeninin fotoğrafına denk geldi, televizyonun yanında. Her gelişinde çeşit çeşit kitap getiriyordu yeğeni ona. "Kafana takma", "Unut geçmişi, önüne bak", "Her şey güzel olacak, bir

izin verisen", "Hastalık yaratma!" isimli ve benzer konulu bir sürü kişisel gelişim kitabı... Hepsine şöyle bir göz atmış, bir iki sayfa sonra sıkılmıştı bile. Her ziyaretinde yeğeni soruyordu okudun mu diye. Okudum diye geçiriyordu da yeğeni anlıyordu okumadığını. Vazgeçmiyordu ama daha başka kitap getirmekten. Birinden biri yaşlı dayısını yola getirecekti kuşkusuz. Kafası bunca çalışan adam kendi derdini de ebette çözecekti. Annesi boşuna uğraşıyorsun, diyordu kızına. "Altmış yıllık abim değişir mi ayol..."

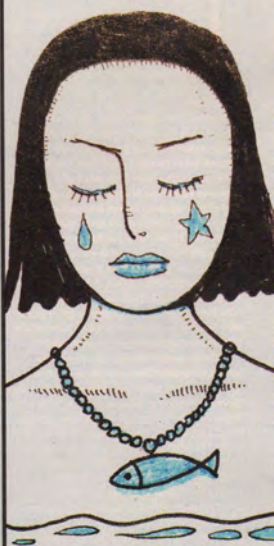
Evde her şeyin normal olduğunu tespit ettikten sonra yatağına uzandı Latif. Nafile... Gündüz uykusu düzenini bozmuştu işte, uyuyamıyordu. Kalktı. Evde birkaç tur daha attı. Yeğeninin getirdiği kitaplardan birini aldı mecbur. Şu sıkıcı şey uykumu getirir kesin, diye düşüncüştü.

İlk sayfada başlamıştı işte: "Hastayım dersin, hasta olursun..." Allah Allah diye alayla sırttı. Bir sayfa, iki, üç, dört derken birinci bölümü bitirdi. Şüpheyle arkasına baktı kitabın. Huffington Post, Chicago Post, birkaç yabancı gazeteci ismi, kitap için "devrim açan", "ışık tutan" demişlerdi. Tekrar Allah Allah dedi. Neyine devrim açmış ki bu, dedi ama okumaya devam etti. Okudukça, o sürekli okuduklarından kendine ders çıkararak Latif, kitabın verdiği akıllardan akıl beğendi. Ah, dedi evet işte bu benim. Sabaha karşı kitabı bitirdiğinde hastalık hastası olmasının sebebinin çocukken yaşadığı veya deneyimlediği ebeveynlerinden ilgi görememek korkusundan kaynaklandığına ve bunu şu dakika itibarıyla çözdüğüne emindi. Annesine gidip de parmağının acıdığını söylediydi, annesi de Latif'i başından savmak için uyuşsa geçeceğini söylerdi. İşte, dedi sebep bu. Kucağında bitirdiği kitap biraz tuhaş bir açıyla tekrar uyuşa kalmıştı.

Uyandıığında Söğüt Hanım dallarını yine iceri uzatmış Latif'i selamlıyordu. Geceden tüm sorunlarını çözmüş olan Latif keyifle yatdığı yerden vücudunu esnetti. O da ne, sağ bacağını kıpırdatamıyordu. Oynattığında baldırına korkunç kramplar giriyordu. Bütün gece huzursuzca evde dolaştıktan sonra tekrar camın önündeki kanepeye uzandıında kitabı bitirmeye yakın, yaptığı ters bir hareketle vücudunun tutulduğu aklına gelmedi hiç.

Çepte telefonundan evine en yakın hastanenin ambulans hizmetini aradı. Tüm dünyayı etkisi altına alan salgının belirtilerinden biri de dayanılmaz eklem ağrılarıydı ne de olsa. O değile bile kesin bu önemli başka bir şeydi ve erken teşhis hayat

Kolye

Koptuk
Bir çocuğun boynundaki
Sarı turuncu alıç kolye
Nasil koparsa
İşte öyle

Dağıldık
İpini özüleyen alıç
Alıcını arayan ip
Kolyesini yitirmiş çocuk
Ve zaman geçti durmayış

Buluştuk
Düğüm düğüm olmuş ip
Mevsimi geçmiş meyve
Çocuğun boynunda sarı turuncu kolyeler
Kopuyor bağlanıyor habire

**Yalnızlıktan
mıdır bilinmez,
Latif Bey, çok
düşünürdü. Çok
düşünürdü Latif
ya, kendini de
çok dinlerdi...**

İtaatten sonra tufan!

MERVE KÜÇÜKSARP

"İlk günah insanı yozlaştırmak şöyle dursun özgürlüştürmüştü, tarihin başlangıcıydı. İnsan kendi gücüne güvenmeyi öğrenmek ve tam anlamıyla insan olmak için Cennet bahçesini terk etmeliydi," diye yazıyor Erich Fromm, İtaatsızlık Üzerine isimli yapıtında.

Kuşkusuz Erich Fromm'un, ilk günah söylesençesine dair verdiği bu hüküm, biz insanlara bugün ezberletilen doğrulardan, aşlardan dogmalardan fersah fersah uzak. Nitekim bizler asırlardır dinler tarihinde bahsi geçen Adem ve Havva'nın hikayesini bir ibret hikayesi olarak okuyor, "uhrevî İtkadımızın ibresi hangi gerçeği işaret ederse etsin- itaat etmeyenlerin en şuntuurlu bir şekilde cezalandırılacağına dair küssadan hisse alıyoruz kendimize. Oysa İnsanlık tarihinin o ilk başkaldırıyla başladığını göz ardı ediyorsuz! Keza iyi ve kötünün bilgisine, gerçeğin kendisine yine o ilk başkaldırı sayesinde ulaştığımızı da... Filozof Max Scheler'in, İsa'et ettiği gibi, "Gerçekliğin bilgisine ancak başkaldırarak ulaşılabilir."

Bizler doğuyor, büyüyor, gelişiyor, topluma karışmadan önce, sıkı bir tedrisattan geçiyoruz önce ailemizde, sonra mahallelerimizde ve okulumuzda, çalıştığımız işte, insanın bulunduğu her yerde... Yalnızca İnsan olmayı, hayata tutunmayı değil, toplumda göze batmadan yaşamak için ihtiyaçımız olan bir tür "sosyal" kişilik geliştirmek için ne gerekiyorsa öğreniyoruz. Fazlalıklarımızı törpüyoruz, eksiklerimizi gideriyor, diğerleri "gibi olmak için, "normal" olmak için kişiliğimizi bir tür kalıba sokuyoruz. Zira biliyoruz ki, kalıba girmeyen "Foucault'nun tabiriyle- "aykırı ve anormal" kişilikler hemen atıvırlıyor, üretin hatası diye, gözden uzakta bir yere. Yeter ki bozulmasın nizam, göze batmasın hiçbir pare diye. Birbirleriyle tipatıp aynı, beyaz, uysal pirinc tanelerinden oluşan bir pırlav gibi olsun toplum. Oyle kussusuz ve biteviye...

Üstelik insanlık kadar eski, dünyanın her yerinde geçerli bir kuraldır bu; bütün dinler, ideolojiler, partiler, şirketler, devletler, kanunlar, okullar ve aileler...vb. hepsinin temelinde anlaşıldığı, fertlerine salık verdiği öncelikli şiarları: "İtaat et! Yöneticine İtaat et! Cumhuriyet başkanıya, başkanına, liderine, müdürüne, öğretmenine, babasına İtaat et! Hatta yapılabiliyorsan biat et! O ilk hikayeyi hatırla, İtaat etmediği için sürgün edilen o ilk insanın hikayesini hatırla! İktidarı elinde tutan kişiye İtaat etmemenin her dalm bir bedeli olduğunu hatırla! İtaat etmeyin akubetinin, lanetlerinin, sürülme, cezalandırılmak, "anormal" olarak yaftalanmak olabileceğini unutma!"

Oysa bugünün insanları olan bizler tarih sayesinde, İtaat eden "sıradan" insanların dünyaya var olan kötülüklerine ne ödüde sebep olabileceğini artık biliyoruz. Dünyayı ve halkları felaketlere götüren başta Hitler olmak üzere faşist liderlerin/ ideolojilerin kendilerine İtaat eden insanları semirdiğini, Yahudi soykırımından sorumlu Eichmann'ın 1960'ta Kudüs'te yaptığı savunmada, "Ben sadece emirlere uydum," deyışinde kötülüğün ne kadar sıradan anlam kazanıyor. "Esas soru insanların neden bu normlara uymadıkları değil, neden uydular; düzene neden başkaldırdıkları değil, neden başkaldırmadıkları!" Zira dünyada birileri haksız kazançları büyük servetler edinirken dünyanın büyük çoğunluğu açlık ve sefalet çekiyorsa; birileri insanlığı kötülüğe sürüklerken, en ufak bir nedanet getirilmeyorsa ve bugün hâlâ savaşlar ve kıyımlar yaşanıyor, sormamız gereken asıl soru birilerinin neden sessiz kulsuna kadar bağdığını, neden başkaldırdığı değil, diğerlerinin neden sessiz kaldığı, İtaat etmeyi seçtiğidir.

Gönüllü Kültür Üzerine Söylev isimli kitabında La Boétie ise insanları toplumsal hayatta tapımaya İhtiyacı olmadığını, tapanların ellerindeki gücün bu İhtiyaçtan kaynaklandığını savunur. Zira edilgenlik vardır, İtaatin nüvesinde. İtaat zevkle yapılan bir şey değildir; aksine hiçbir şey yapmamaktır. Sorumluluk almadan başkalarının seçimlerine razı olmak, toplumsal düzende

kendine kolayca yer bulmak, sistemle ya da bir başkasıyla çatışmaya girmeden uyum sağlamaktır. Elbette ilk etapta. Ya sonra? Sonra tufan... Güç zehirlenmesi yayayan, tanrısal oynamaya heveslenen yöneticilerin, kalabalıkların İtaatinin bekası için daha büyük güç denemesi yapmaları, İtaat etmeyenleri ibretlik cezalarla çarptırılması, İtaat edenleri de yoksulluk ve yoksulluklarıyla yalnız bırakmaları, toplumların tapımaya İhtiyacının neticesi.

Frédéric Gros da İtaat Etmemek isimli çalışmasında benzer bir yaklaşımla, kişinin toplumsal hayatta gösterdiği İtaatkarlığın altında sorumluluktan kaçma itikisi olduğunu savunur. Toplumda İtaat etmeyen bireyler eksikletti somursuzlukta suçlanırlar da, asıl zor olan İtaatsızlıktır. Kişinin -evlenmek, okumak, iş sahibi olmak, çocuk sahibi olmak gibi toplumundan beklediği ödevleri yaparak bir başkasının İradesine kendini teslim ettiği bir tür sorumsuzluk tür İtaat. Hepimizin zaman zaman huzur bulmak, kolayca kaçmak için gösterdiği bir sorumsuzluktur. Kimimizde asgari düzeydedir bu; kimimizde ise azami ölçüde...

Okumadığımız aydınlatma metinlerine atığımız imzalar, yurttaki enler için ederecektir İtibarı ettiğimiz İlaçlar, İçerikliğini bilmeden midemizi doldürdükümüz gıdalar, İşiyası programlarını doğru düştür bilmediğimiz partilere /kişilere verdikimiz oylar, seğıme bilmeden uydüğümüz kurallar, kible bildikimiz inançlar, yere göğe koymadığımız doğrular, ailemizin/çevremizin bize empoze ettiği arzular, farklılıklarımızı bastırmamız öğreten salıklar... Hepsi ama hepsi uysal ve İtaatkar sosyal kişiliklerimizin yapı taşlarındandır; gün be gün bizi normalleştirir, eğiltiler... Oysaki görümlüze zararsız görünün, arçtu arçtu alıyanklı haline gelmiş davranışlar, biz farkına varmadan bizleri sistemin hegemonyası altına girmeye mahkum ediyor. Böylece bizler hangi sııftın hangi İdeolojiden, meşrepten veya tryetenden olursak olalım, her birimiz hayatımız bir yerinde, bir döneminde halinden memnun köleler olarak akıntıya kendimizi bırakıyoruz. Kendi "ben"imizi gerçekleştirmeden, bazen İçimizde hangi aslanın yattığını bile öğrenemedik, cesaretsizliğimiz, meraksızlığımız veya bazen sadece üşengeçliğimiz yüzünden özgürlüğümüzü kendi ellerimizle tarumar ediyoruz. Ke Guevara'nın o maruf sözünü çabucak unutuyoruz: "Özgürlüğün en büyük düşmanı halinden memnun kölelerdir."

Che Guevara'nın o maruf sözünü çabucak unutuyoruz: "Özgürlüğün en büyük düşmanı halinden memnun kölelerdir."

ÇAĞRI

"Ulusları ulus yapan değerler vardır. Bu değerlerin başında da o ulusun yetiştirdiği sanatçılar, yazarlar, bilim adamları gelir. Hele hele yazarlar o kadar önemlidir ki, dev bir yazara sahip olan küçük bir ülke bile, büyük ülkelerin üstünde bir saygınlığı sağlayabilir halkına."

Tuncer Cücenoglu

18 Nisan 2009, Cumhuriyet

26 tiyatrosieri, 4'ü yurt dışında 33 ödül, 37 dile çeviren eserleriyle şimdiye kadar 40'a yakın ülkede sahnelenerek tiyatromuzu tek başına dünyaya taşıyan bir Türk yazarı: Tuncer Cücenoglu. Aramızdan ayrıldı 3 yıl oldu ama sesi dünyanın her köşesinde. Üstelik her geçen gün yeni yeni ülkelerin de eklenmesiyle güçlenerek yükselmeye devam ediyor. Bu yıl 27. oyununu sahneleniyor Türkiye dışında. Yaşamının bir başka biçimine tanıklık ediyor muyuz sayesinde...

Sevgi dolu bir yüreği var Cücenoglu'nun. Dostluğu, dürüstlüğü, cana yakınlığı, sözlerine sadık bir insan oluşu, alçak gönüllülüğü ve yardımseverliği herkesin dilinde. İnsan haklarına, barışa, özgürlüğe, bağımsızlığa tutkun. Toplumsal eşitsizliklerin karşısında. Susturulmuş toplumların, insanların ama ille de kadınların sesi. Oyuncularına edebi ve politik tiyatroyun coşkusunu ve etkisini de görüyorsunuz, modern ve absürt tiyatroyun örneklerini de. Sanki, "Bu tarz oyunlar yazılmalı" diyerek Türk tiyatrosuna mesaj veriyor. Mizah, önemli bir yet tutuyor yapıtlarında. Üstübu da tıpkı kendisi gibi sade, demokrat. Herkes eserlerindeki evrenselliği ve derin felsefi düşüncelerine vurgu yapıyor. Adı, Tolstoy, Turgenev, Gorki, Çehov gibi sanatçılarla birlikte anılıyor. Türk tiyatrosu denince, Cücenoglu tiyatrosu geliyor akla. Kendisi gibi güçlü, yeni yazarlar çıkartma derdinde. Ülkelerarası ilişkileri geliştirmek için sanatın birleştirici gücünü kullanarak sürekli projeler üretiyor. Öyle üretken ki, hasta yatağında bile boş durmuyor. Gerçekleştirdiği onlarca projeden biri olan Avrasya Tiyatroları Birliği de (ETA) onun vizyonunun bir ürünü.

"Dünya ölçeğinde büyük bir yazarımızdan

söz ediyoruz. Neden Türkiye'de hâlâ hakkı verilmiyor Tuncer Cücenoglu'nun?" Bu cümle, ülkemizin kıymetli aydınlarından Ataoğlu Behramoglu'na aittir. Anlatıklarında, "Ülkeleri, Halkları ve Sanatçıları Birleştiren Türk yazarı Tuncer Cücenoglu" başlıklı uluslararası panelde konuşulanların bir özeti. 3. yılında, panelden satır başları ile analiz istedik onu...

"Tuncer Cücenoglu Tiyatro Günleri" içinde gerçekleşen bu panel, ETA'nın ilk Türkiye projesiydi. Panele, Türkiye'den Ataoğlu Behramoglu, Tamer Levent, Ali Berktaş ve Kubilay Erdelikara, Rusya'dan Kanshaubiy Miziev, Gürcistan'dan Iraklı Gogia, Özbekistan'dan Aybek Kopadze ve Azerbaycan'dan İrada Özselova konuşmacı olarak katıldı. Moderatörlüğünü, aramızdan çok erken ayrılan ve eksikliğini şimdiden hissettiğim, zarif Dost Ragıp Ertugrul yaptı. "Böyle anılmak her insanoğluna, her sanatçıya nasip olmaz. Ürettikleri ve bize emanet ettikleri için şükranlarımızı gönderiyoruz Tuncer Cücenoglu'na", diyerek bitirdi Ragıp paneli. Arkasından öyle güzel konuşuyorlar ki ona da nasip oldu böyle anılmak...

1,5 saatlik bu panel, Türk Tiyatro tarihine önemli bir arşiv olacak!

"Biz tiyatrocular birbirimizin doğal akrabasıyız." derdi Tuncer Cücenoglu. Bu aileyi, gerekseleleri, gerek fikirleri, gerekse projeleri ile, Türk tiyatrosu ve Dünya tiyatroları arasında sağlam köprüler kurarak birleştirdi / genişletti. Ülkemize yaptığı ve halen yapmakta olduğu katkılar da cabası! ETA bunun önemli bir örneği.

Tuncer Cücenoglu sayesinde, bugün 25 ülkenin bayrağı dalgalanıyor ETA'da. Kolay mı karşılıklı çarkların olmadığının bir masada 25 ülkeyi bir araya getirmek? Politika'nın bil-

ğerinde başarıldığı!

Dünya tiyatroları ve tiyatrocuları, sanki kendi yazarları gibi sahiplenmişler onu. Adına festivaller düzenleniyor, oyunlarının Dünya prömiyerlerini yapıyorlar. Hatta ülke olarak bizim söylememiz

gereklenleri bile onlar dile getiriyorlar. Panelde konuşulanların bunun önemli bir kanıtı.

3 yıldır babam Tuncer Cücenoglu'nun çalışmalarını yürütüyorum. Adına, onlarca uluslararası proje gerçekleştirdim. Bir taraftan da, henüz sonuç alamamış da, misyonunun devam etmesini sağlayacak kalıcı işler yapmak için mücadele ediyorum ülkemizde. Türkiye'de bana destek olan çok az kişi var. Hülya Nutku Hocam ve Ragıp'ın da aramızdan ayrılması ile daha da azaldık şimdi. Ataoğlu Hocam "Ciddi bir eksikliğimiz olduğu kesin." demişti panele. Sanırım Hocamın bahsettiği eksik, Türkiye'de henüz, Tuncer Cücenoglu adına projeler/çalışmalar yürüten kişi ve kurumların olmayışı.

Bu yazı, sanatçılara, akademisyenlere, yayınevlerine, Kültür Bakanlığı, Devlet Tiyatroları ve İstanbul Şehir Tiyatroları'na bir çağrı olsun.

Bu Dünya yazımızı ülkemizde de artık sahiplenelim. Eserleri, fikirleri, projeleriyle genç kuşaklara anlatalım onu. Bu güçlü yazımızın adı ile anılacak oyun yazma yarışmaları düzenleyerek, Türk tiyatrosunun dünyadaki gücünü arttıralım. İlk mizah öyküleri ve köşe yazılarını da içeren bir "Tuncer Cücenoglu kulliyatı" basılmasını sağlayalım. Adı tiyatromuzla özdeşleşmiş bu büyük yazımızın isminin, Devlet Tiyatroları ya da Büyükşehir Belediyesi'ne ait İstanbul'da bir tiyatro salonuna verilmesini sağlayalım. Hatta bir Vakıf açılmasında da öncülük edin bana. Onu, ülkemizde de yanlarına taşıyalım. Yazarak, çizerek, konuşarak anlatarak, hakkı olanları verelim.

Panel
www.tuncercucenoglu.com
adresinden izlenebilir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Bizi hatırlayın

DOĞUŞ ŞAHİN

Gözlerimi kapattım. Kendimi tuvalim-in başında hayal ettim. Tek başıma odamdayım. Hiç eşya yok, her şey istediğim gibi. Arkadan İtalyanca aşk şarkısı "Un Po' D'Amore" çalıyor. Sığaramı yakıyorum, şarabıma uzanıyorum. Renklerim hazır. Kırmızı, yeşil, siyah ve boş bıraktığım beyazlık. Çıkacak resmi görüyorum. O anda bir ışıltı geliyor. Başka şarkı, tanıdık geliyor ama sadece müzik var. Sözlerini bilmiyorum. Hatırlamamın imkanı yok.

Gözlerimi açtığımda Medeni'nin kitap-cıssındaydım. İkinci el kitapların kokusu deşeri taşıyor. Hayır, mümkün değildi. Oturduğum ahşap masanın kokusunu alıyor olmalıydım.

"Nasılsın Pablo?"

Medeni bana böyle sesleniyordu. Dar sokaktaki tek sahafta, kitaptan daha çok çay satıyordu. Nereden tamamiş tanırdı.

"Nerede kaldı bu adam?" diye sordum.

"Gelir, merak etme."

Sokaktan geçen insanlara baktım. Sinir bozucu, katlanılmaz. Belki de katlanılmaz olan benim diye düşündüm. Onlar sadece yaşıyorlar, birbirleriyle konuşup hiç düşün-medən çoğalıyorlar. Yıllardır onlar yokmuş gibi davranıyordum. Belki de onlar ben yok-muşum gibi davranıyorlardı, asıl sinir bozucu olan da budur.

İnsanları tanımamak bana iyi hissettiriyor. Ne kadar çok insan tanırısın, o kadar hüznün taşır. Bu yüzden gözlerine de bakmam. Hüzünleri en çok oradan anlaşıp. Kimsenin gözlerine bakmayınca çizdiğim resimler de sadece benimle ilgili olur.

"Aradığım adamın o olduğuna emin mi-sin?"

Medeni, soruma alındı. Bakışlarıyla beni yerd, üstüme alınımadı. Öyle her bakışa kırılacak olsaydım...

Bir hafta önce Medeni'nin kitapçısından dolanırca raftan bir şiir kitabı çıkıştım. Kitabın arasında fotoğraf çıkmıştı. Saçları dalgalı, elle gözlü kadın, ağır dolusu gülüyordu. İlk defa yapıyormuş ve bir daha gülmeyecekmiş gibi bakıncı veriyordu. Ona bakarken gülmüşedim gibi fark etmiştim. Fotoğraftan arkasını çevirdiğimde "Bizi Hatırlayın," yazısını görmüştüm. Ne isim, ne de not vardı. Medeni kadını tanımamış, kitabı kimden aldığı hatırlayamamış, bu konuyla benim kadar alakadar da olmamıştı. Fotoğrafta ipucu olmalıydı. Dikkatli bakınca arkada görünen kapıyı tanımıştım. Beyazıt olmalıydı. Medeni'den bana Beyazıt'ta okumuş birilerini bulmasını istemiştim. Her gün kitapçıya gidip Medeni'nin çağırıldığı isimleri bekliyordum. Kimse tanımıyordu. Fotoğraftaki kadın ya çok gençti ya da Beyazıt'a sadece ziyaret için

*Ne kadar çok insan tanırısın,
o kadar hüznün taşırısın. Bu
yüzden gözlerine
de bakmam.*

gittmişti. Bugün beklediğim kişi sen şansımıdır. "Pablo sen misin?"

Seyrek saçlı, burnu kemerli, sakalsız, otuz beş yaşlarında bir adam masanın önünde dikiliyordu.

"Aslında isim bu değil."

Adam gitmeye yeltenince hemen ayak-landım "Arkadaş! Seni Medeni mi çağırdı? Öyleyse ben seni arayan adamım."

Sandalyeyi çekip oturdu. Konuşmamı bek-liyordu. Ben de bir umut kitabı ona ittim "Bu kitap senin miydi?"

Aklımdaki soru bu değildi. Önce yüzüme bakıp anlam aradı. Bulamayınca kitaba baktı "Bilmiyorum. Okumuştum bunu ama tek örnek değil sonuçta."

Asıl soru için fotoğrafı uzattım "Bu arkadaşı tanıyor musun?"

Fotoğrafı eline alır almaz tanıdı. Gülüm-seyişi bir anda gölgelendi. Yüzüme baktı "Ne demek oluyor bu?"

"Ben ressamım. Buraya çok sık gelirim. Kitapları kurcalarken fotoğrafla karıştım. Bende bir şeyler uyandırdı." Fotoğraftan arkasını çevirdim "Bu yazı, kadının gülüşü, bakış her şey benim sürükledi. Mümkünse onunla tanışmak, resmini yapmak istiyorum. Hepsi bu, yemin ederim. Eğer sevilginse lütfen yanlış anlama."

Ellerini açıp sıcak bir ses tonuyla karşılık verdi "Sevdiğim değil, arkadaşım. Bu kitabın buraya verildiğinden haberi yoktu. Belki o bırakmıştır. Bir ara her kitapçıya girer-dik. Bazı kitapların sonlarını değiştirdik. Beğenmediğimiz finalerin yerine kâğıtlara yazdığımız alternatif sonları kitabın arkasını yapıştırdık." Anlamadan baktığını görüncü gülmüseyek açıkladı "Mesela, bizim yazdığımız finalde Raskolnikov hapse girmiyordu. Martin Eden intihar etmiyordu. En sona da "Bizi Hatırlayın," yazardık."

Medeni çağırılmaz getirip yanıma za-ıttı. Karşındaki adam da bu fırsat için

başını sallayarak düşüncelerini aklından ko-vdu. Sokağı izledi, devam edebilmek için güç topladığını düşündüm. Haklıymışım, hazır olunca devam etti "Muhtemelen bu kitabı da o bırakmıştır. Bir ara İzmir'e gelmişti. Şiir kitabında değiştirecek bir son bulamamış her-halde, sadece imza koymuş."

Adamın gözlerindeki ışıltı bakarak "Tanışabilir miyim?" diye sordum.

"Tanışsan çok seversin," durdu, yüzüne resmi gördüğündeki gölge düştü "Tanısaydın, çok severdin."

O gölge artık benim gözlerimdeydi "Ne oldu?"

"Öldürüldü. Süruç'ta."

Ellerimin soğukluğunu fark ettim. Buz gibi toprağa ellerimi sokuyordum. Tutunacak ağaç kökü bile yoktu.

Adam çayını içti, boğazına yakmasına aldırdı-madı "Kimsenin kalmadı be Medeni, herkes gitti."

Çiğime dolan hava yetmedi. Tekrar nefes aldım. Yanmış bir ormanın ortasında gibiy-dim. Ağzımdan içeri giren, göğsüme dolan, damartarımdaki kana karşan sadece köldü.

Medeni elini damarıma dizine vurdu "Sen varsın." İnanarak söylemişti. Hüzünlüydü sesi ama güven ve umut da vardı. Ben hüzlünden kaçarken diğerlerini de arkada bırakmıştım. O ana kadar sadece melodisini bildiğim şarkının sözleri yankılanırken sahafta unuttuğum duygular yüzüme çarpıyordu. Gözlerimi kapattım.

"Mevsim dönüp de yeniden yeşermeye bağlayınca rüzgâr çiplaklığında o atın yine onlar koşacaklar O çocuklar O yapraklar O zarbı eşkiyalar Onlar da olmasa benim gayrı kimim var?"

Çizim: Buğra Öner Erdem

Mehmet Ali & Arslan

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

Boğa, Kısraklar ve Kemer

Y. EMRE CEREN

Hera, Diomedes'in kısraklarının neslinin sürmesini sağlar, rivayete göre Büyük İskender'in döneminde bile bu kısrakların nesli yaşamaktaydı.

Hera'nın kocası Zeus'un evlilik dışı oğlu Herakles'i [Herkül] çıldırtıp çocuklarını katletti. Herakles'in ardından Kral Eurystheus'un vereceği 12 görevle kefaretni ödemeye mecbur bırakılmıştı. Nemea Aslanı, Lerna Hydrası, Erymanthos Yabandomuzu, Keryneia Geviği, Stymphalos Gölü Kuşları, Kral Augeias'ın Ahırları görevlerini yerine getiren Herakles, bir sonraki görevini almak için Eurystheus'a gider. Eurystheus'un ona sıradaki görev olarak Girit Boğası'nı verir.

Girit Boğası'nın kökeni tartışmalıdır. Kimine göre Zeus adına Europe'yi kaçırın beyaz boğadır, kimine göre Kral Minos'un eşi Pasiphae'nin aşık olduğu boğadır, kimine göre ise Kral Minos'un denizden çıkacak ilk yarattığı Poseidon'a kurban etmeye söz verdiği denizden çıkan ama güzelliğine kıyamayı kurban etmediği boğadır. Her hikâyeye göre bu boğa azdırılmıştır.

İşte Herakles'in sıradaki görevi kimi yazarlara göre burnundan alevler saçan bu kızgın boğayı canlı olarak getirmektir. Herakles derhal yola koyulup Girit'e varır ve Kral Minos'tan yardım ister. Minos yardım etmeye yanaşmaz ama Herakles'e tek başına yapabiliyorsa yapması iznini verir. Herakles birkaç mücadelenin ardından boğayı kolaylıkla yakalar. Boğayı Eurystheus'a sunar. Eurystheus ise boğayı himayesinde olduğu Tanrıça Hera'ya adamak ister. Hera ise Herakles'in elinden gelen bir adığı kendine yakıştırma ve serbest bırakır. İpinden bırakılmış boğa nice yollar katedip Argolis, Korinthos'u geçer ve Attika'ya varır. İleriki yıllarda bu boğayı orada bulunan Eskiçağ'ın bir diğer süper kahramanı Theseus yakalar, zincirler ve Apollon Delphini-os'a adayarak kurban eder.

Görevini tamamlayan Herakles derhal yenisini Eurystheus'tan alır. Bu seferki görevi Diomedes'in Kısrakları'dır. Trakya Kralı Diomedes'in insan etyle beslenen Podargos, Lampon, Ksanthos ve Deinos adında dört kısrağı vardır. Herakles'in görevi hayvanların bu insan yeme alışkanlığını sona erdirmektir. Herakles kimine göre tek başına Trakya'ya giderek Diomedes'i kendi hayvanlarına yem ederve uslanan hayvanları Eurystheus'a teslim eder. O da bu hayvanları Hera'ya verir. Hera ise bu hayvanların neslinin sürmesini sağlar, rivayete göre Büyük İskender'in döneminde bile bu kısrakların soyusürmekteydi. Bir başka anlatıya göre ise Herakles bir kafileyle Trakya'ya gider, hayvanlara bakan usakları etkisiz hale getirir, tam kıyıya vardığında yerel halkın ayaklanmasını önler.

Herculean Effort

Herakles, kısrakları yoldaşı Abderos'a emanet eder. Herakles ve kafilesiyerel halkı yener, ama atlar da Abderos'u sürükleyerek öldürür. Bunun üzerine Herakles, Abderos'u kıyıya gömer ve hemen yanına Abdera adını verdiği bir şehir kurar. Atları Eurystheus'a teslim eder. Eurystheus ise atları Olympos Dağı eteğinde serbest bırakır. Atlar bu dağdaki yırtıcı hayvanlar tarafından parçalanır. Elbette bu Abdera şehrinin kendini üstün gösterme efsanesidir, esasın İskeçe'de yer alan Abdera kentini kuranlar bugün Urla'da yer alan Klazomenai kentinden gelen kolonileridir.

Kısrakları teslim eden Herakles'in yeni görevi Keryneia'nın Kervanı'dır. Bu görevi adı

da Eurystheus'un kızı Admete ister. Hippolyte bir Amazon kraliçesidir. Kemer ise aslında Tanrı Ares'e aittir. Ares, kemeri Amazonlar üzerine otorite kurabilmek için hediye etmiştir. Herakles ve birkaç yoldaşı tek gemiyle yola koyulur. Uzun bir yolculuğun ardından bugün Samsun Terme'de bulunan Amazonların başkenti Themiskyra'ya varır. Hippolyte'den kemeri ister ve o da seve seve verir. Ancak civardaki Amazonların arasına sızması Hera fitne çıkarır, olay büyüyerek ufak çaplı bir savaş döner ve nihayetinde Herakles ihanete uğradığı düşüncesiyle Hippolyte'yi öldürür. Bir başka rivayete göre ise daha gemiden iner inmez savaş çıkar, Herakles Hippolyte'nin kardeşi Melanippe'yi rehin alır ve kızı kervanına takas eder.

di tri tetra ŞİİR BAŞLA ŞİİRLE BAŞLAYANLARA

ONUR YAMAK

Aylak gök sokak tenhası
Güncesi güz takvim yaprağı
Pijamalı kadını kim ki kez
Kimi keza kaldırım meraklısı işportacı
Celladımı masum kılan kırılma kaburgam

Muştu getirdik
kenevir ezdik
....olmaz bu...

Büsbütün di ya da tri
Bamsu beyrek kılıçarsan hiç değil
Bütün bütün kimsesizlik
....olur bu ...

hürriyetimin denizden gelmesi
Solugum siyah
Tri

dinmiş öfkelerim fırsatsızlığa inat
İsmime yeni bir çek-eki çek defteri
Dilime eski cüz-ezberi cüz cümleleri
Şiir beyaz
Tri ya da tetra
Bu bir eğlenti
Dinle
Uğurluyorum kendimi
Kaburgam beraat...
Bir başka sefere kesik baş ile al-la umut edene
Ölüme inat
Gel şiir ısıtalım.. ateşe sır ver ...
Tetra.. ve başla

Kaç yaşında olursan ol, uyuyunca
geçecekmiş gibi gelecek. Kaç yaşında
olursan ol, uyuyunca geçmeyecek.

Cesare Pavese

"Eğer uzak
sonsuzsa,
biz uzayın
herhangi bir
noktasındayız.
Eğer zaman
sonsuzsa,
biz zamanın
herhangi bir
noktasındayız."

Jorge Luis Borges

- İmtiyaz Sahibi: Birgün Yayıncılık ve İletişim Tic. A.Ş. adına İbrahim Aydın
- Yayın Kurulu: Önder Abay, Ümit Bektaş
- Edebiyat Danışmanı: Haydar Ergülen
- Editörler: Oğuz Akar, Mustafa Kömür
- Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Sefer Selçuk Özbek
- Reklam ve İletişim: 0546 2883328 - bavul@bavuldergi.com
- www.bavuldukkani.com
- Kapak Tasarım: Yusuf Aktoprak
- Grafik Tasarım: Barış Çan Sarıcaş
- Adres: Gülbahar Mahallesi, Avni Dilligil Sokak, Özden Apartmanı, No: 14/3 Mecidiyeköy/Şişli İstanbul
- Başlık İleri Basım Mat. Amb. Reklam Tanıtım Yayın ve Teknik Hiz. Tic. A.Ş.
- Adres: Yenibosna Merkez Bld. 29 Ekim Cd. Al Apt. No:5/902
- Bahçelievler-İstanbul (Vizyonpark 2 Plaza B-1 Blok Kat:9 No:8-82)
- Tel: 0212 454 32 90 - 0212 454 34 83
- Genel Dağıtım: Türkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
- ISSN: 2149-8113 Aylık yaygın süreli yayındır.

KONUŞMA ULAN!
KIRANI DA
ARTTIRDIM!

BEN DE
MUAVİNLİK PARAMI
ARTTIRDIM!

HERKESE BENDEN ÇAAAYY
ŞAKIR'E YOK!

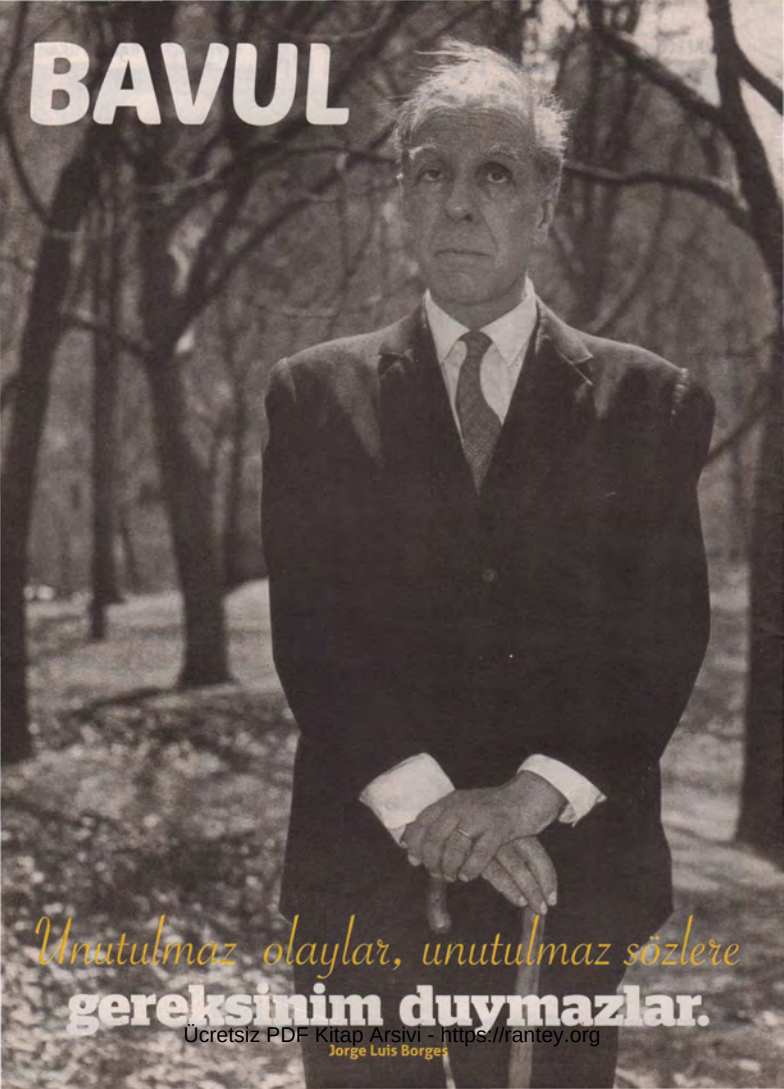
YUVASINI SÖNDÜRDÜM
GİDERİNİ SÖKTÜM,
ARTIK ABBAS
BİTTİ!

ANNE
HEM ÖLDÜRHÜŞ
HEM MOTORUNU
ALMIŞ
ZAVALLININ

DEDİM GÖZLERİNİN RENGİ NE,
DEDİ Kİ KARA SEVDA!

ULAN FELEK!
KAHPE MİSİN DEĞİL MİSİN/
BİLMİYORUM AMA
BENDEN YANA
DEĞİLSİN!

BAVUL

Unutulmaz olaylar, unutulmaz sözlere
gereksinim duymazlar.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Jorge Luis Borges